TEMPO DERGİSİ'NİN OKURLARINA ÜCRETSİZ ARMAĞANIDIR...

SONY

Titrese de sarsılsa da...

CCD-TR805E

...görüntü hep sabit kalır.

Sony'den yeni bir devrim: CCD-TR 805E ile titreşimsiz görüntü.

Sony'nin yeni "Steady Shot" özelliği, eliniz titrese bile, net ve titreşimsiz bir görüntü sağlar. Diğer video kameralar halâ 'Dijital Görüntü Düzeltici' teknolojisini kullanırken, Sony 'Optik Düzeltici Sistem' ile devrim yaratan bir adım atmıştır. Sony'deki 'Aktif Prizma' teknolojisi, entegre yatay ve dikey sensor kontrolü sayesinde, her zaman düzgün görüntü elde edilmesini sağlar. Daha da önemlisi, tele-foto konumunda görüntü kalitesi mükemmel olur.

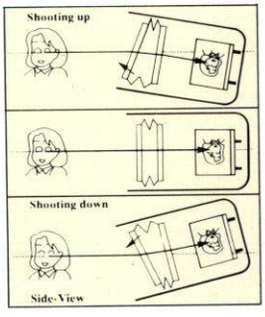

CCD-TR805E
TR Serisi Liderinden "Steady Shot" Görüntü Sabitleştirici

• Görüntü Sabıtleştirici • Steady Shot • 400 satırın üzerinde taramalı Hi8 kaydedici • Tamamı AF özellikli 10x Zoom • Zoom mikrofon ile AFM Hi-Fi stereo ses • Minimum ışıkta çekme olanağı: 3 lux • Kablosuz uzaktan kumanda • 1/10.000 saniyeye kadar değişken enstantane hızı • 8 renk Dijital Görüntü Bindirici: Kaymalı/Ters • Veri kodlama • Dünya tarih/zaman ayarı • Tam kapasiteli otomatik netlik ayarı • 860 gr.

CCD-TR505E 10x Zoom Renkli Vizör

• Renkli vizör • Tamamı AF özellikli makrolu 10x Zoom • AFM Hi-Fi stereo ses • Minimum ışıkta çekme olanağı: 3 lux • Kablosuz uzaktan kumanda • 1/4.000 saniyeye kadar değişken enstantane hızı • Dünya tarih/zaman ayarı • 650 gr.

CCD-TR 305E
Ultra Kompakt, Çok Hafif, 10x Zoom Handycam

• Tamamı AF özellikli makrolu 10x Zoom • AFM Hi-Fi stereo ses • Minimum ışıkta çekme olanağı: 3 lux • Kablosuz uzaktan kumanda • 1/4.000 saniyeye kadar değişken enstantane hızı • Dijital Görüntü Bindirici: Kaymalı/Ters • Fader: Siyah/Mozaikli • Dünya tarih/zaman ayarı • 650 gr.

Handycam Traveller

GARANTİ BELGESİNİ MUTLAKA İSTEYİN. SONY TÜRKİYE'DE ÜLKE ÇAPINDA GENİŞ BİR SERVİS AĞIYLA HİZMET VERMEKTEDİR. BULUNDUĞUNUZ YERE EN YAKIN SONY YETKİLİ SERVİSİNİ ÖĞRENMEK İÇİN YANDAKİ TELEFONLARA BAŞVURABİLİRSİNİZ.

SONY SERVİS VE MÜHENDİSLİK A.Ş. TEL (1) 232 34 63 - 232 84 67

Yeni AEG No-Frost Soğutucu ve 4 müthiş özellik!

1 JOKER

Üç kapılı AEG No-Frost'un orta bölümü tıpkı bir joker gibi, ihtiyaca göre değişir. Düğmesi ayarlanarak istenirse sıfır derecede taze koruyucu olur... istenirse derin dondurucu ya da normal soğutucu olarak kullanılabilir.

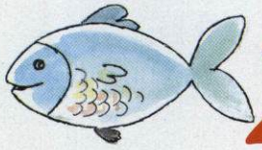

2 ŞOK DONDURMA

AEG No-Frost'un özel şok dondurma bölmesi vardır. Besinler eksi 24 derecede birdenbire dondurulur. Şok dondurma sayesinde, besinlerin hücre zarları patlamaz, vitaminleri içinde kalır.

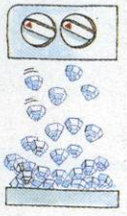

3 BUZMATİK

AEG No-Frost'un otomatik buz bölümünde, bol ve süratli buz üretilir. Düğmesini çevirince, buzlar el değmeden, otomatik olarak dökülür. Buz biriktirme kabında birbirine yapışmadan saklanabilir.

4 SIFIR NEM

AEG No-Frost'un hiçbir bölmesinde, kesinlikle karlanma, nemlenme olmaz. Bu nedenle, soğutucudan kar temizleme işlemi yapılmaz. Ayrıca, iç yüzeyler daima kuru olduğu için, yiyecekler soğutucuya yapışmaz.

AEG

AEG Danışma Merkezi

Daha fazla bilgi almak için **AEG Danışma Merkezi**'ni arayabilirsiniz. Türkiye'nin her yerinden, **ücretsiz** görüşülebilen telefonlarımız: (Ek numara çevirmenize gerek yoktur.)
980 014 024 ve **980 014 025** Diğer telefonlarımız: (1) 274 65 90/91

Şehirlerarası yolculukların yeni otobüsü...

Mercedes-Benz
0 304

Sorumluluk taşıyor.

Bu sorumluluk 25 yıl önce başladı. Yaşadığımız ülkenin hayallerini, umutlarını, beklentilerini tüm gerçekliğiyle taşıyabilmenin sorumluluğu. Bugün, bu sorumluluğun sayısı daha da artıyor... Bugün Mercedes-Benz Türk, yolculuğumuzun tarihine bir sayfa daha ekliyor... 0 304! Şehirlerarası yolculukların yeni otobüsü Mercedes-Benz 0 304'ün 340 PS turbo intercooler V6 yeşil motoru; Avrupa'nın 1993'den itibaren şart koştuğu tüm standartlara uygun Türkiye'nin ilk ve tek motoru. Güçlü, sessiz, ekonomik ve çevre dostu. Hem sahibine hem doğaya karşı duyarlı. Üretilen her Mercedes-Benz 0 304 otobüste standart olarak bulunan; ani duruşlarda tam güvenlik sağlayan ABS, frenleme gücünü hıza göre otomatik ayarlayan tam elektronik retarder, yağ soğutuculu orijinal Mercedes-Benz şanzıman ve isteğe bağlı anti-patinaj ASR fren sistemiyle sağlam ve güvenli. Güvenli bir yolculuğun gerektirdiği optimum yükseklikteki sağlam karoseri, uyumlu renklerle döşeli şık ve ferah atmosferi, çift camlı ses ve ısı izolasyonlu panoramik pencereleri, eşit ısı dağılımı sağlayan termostatlı konvektör kaloriferi, sıcak soğuk servis için kullanışlı mutfağı, tuvaleti, geniş bagajıyla ayrıcalıklı ve konforlu.

Bugün, şehirlerarası yolculukların yeni otobüsü 0 304, Türk yolcusu ve sürücüsüne 25 yılını adamış Mercedes-Benz Türk güvencesiyle yola çıkıyor. Mercedes-Benz 0 304, insanlarımızın hayalleri ve gerçekleri için, gelişmiş uluslararası teknolojisiyle daha fazla konfor, daha fazla güven ve çok daha fazla sorumluluk taşıyor.

Mercedes-Benz

Mercedes-Benz Türk A.Ş.

YENİ YILDA SEVDİĞİNİZE ZAMAN ARMAĞAN EDİN

İşte,
yeni yıl için
en güzel armağan:
Arçelik Mikrodalga Fırın.
Kısaca, lezzet ve zaman!
Çünkü
Arçelik Mikrodalga Fırın'da
yemekler, saatler değil,
dakikalar içinde pişer.
Ocak başında beklemeden,
terlemeden,
ömür tüketmeden.
Yeni yılda sevdiğinize
bir Arçelik
Mikrodalga Fırın
armağan edin.
Sevgiye zaman ayırın.

ARÇELİK

ARÇELİK MİKRODALGA FIRIN...

YENİ YILDA EN GÜZEL ARMAĞAN!

Tüm soru ve sorunlarınızı cevaplandırmak üzere
TÜKETİCİ DANIŞMA SERVİSİ'miz
980 014 021
980 014 022
980 014 023
numaralı özel telefon hatlarımızla ücretsiz aramanıza tahsis edilmiştir.
Unutmayın! Arçelik'in gerçek ve yaygın servis teşkilatı satıştan yıllar sonra bile hizmetinizdedir.

ARÇELİK TÜKETİCİ DANIŞMA SERVİSİ

Koç

Olağanüstü Duygularla...

Bazı anlar vardır...Yaşamı sınırlayan herşeyi ardınızda bırakıp, sadece ama sadece duyguların egemen olduğu bir yönelişin peşinde yeni serüvenlere doğru kaçıp gitmek istediğiniz anlar...

Özgür olmak...Hızın,konforun,gücün tadına varmak...Özlemleri, tutkuları aşmak...
Aydınlık, ferah bir dünyada yaşamak...
Varolduğunu hissetmek...
Size bu olağanüstü duyguları yaşatacak otomobil Renault 21 Concorde'dur...
RENAULT-MAİS yetkili satıcılarına gelin,
size başka hiçbir otomobilin veremeyeceği olağanüstü duyguları
Renault 21 Concorde'la yaşayın...

YORUM

RENAULT
YAŞANACAK
OTOMOBİLLER

EMNİYET KEMERİNİZİ BAĞLAYIN YAŞAMA BAĞLANIN...

tempo yıllık '92 içindekiler

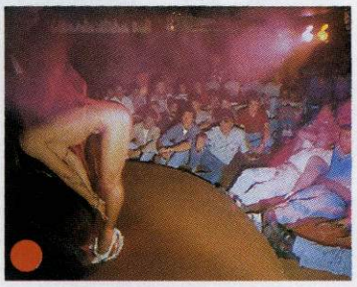

TÜRKİYE MEDYAYA HAZIRLIKSIZ YAKALANDI

Birbiri ardına açılan özel televizyonlar ve radyo kanalları, 92 yılında en çok konuşulan konulardan biriydi. Özellikle SHOW TV'nin kırmızı noktalı filmleri ve "Gece Keyfi" programları Refah Partililerin tapkisini çekti.

EN BÜYÜK DARBEYİ BU YIL YEDİLER

PKK, Güneydoğu Anadolu'daki saldırılarını yoğunlaştırınca silahlı kuvvetlerimiz Kuzey Irak'ta kapsamlı bir harekata girişti. 20 gün süren operasyonda PKK'nın bütü kampları imha edildi.

ÇEVREDE UMUT BAŞKA BAHARA

Brezilya'nın Rio kentinde yapılan "Çevre Zirvesi" de dahil olmak üzere bu yıl doğayı koruma konusunda dünyada ve Türkiye'de hiçbir somut adım atılamadı. Kendisi var, bütçesi yok Çevre Bakanlığı'mız ise sahillerimize kadar gelen ve halkın sevgilisi olan beyaz balinaya bir sığınak bile yapamadı. "Aydın"ı sevgi gösterileriyle Sivastopol'a uğurladık ama o bir süre sonra oradan kaçtı.

FACİALAR PEŞİMİZİ BIRAKMADI

21. yüzyılın eşiğinde Türkiye, doğal afetler karşısında çaresizdi. Evet, "Çığ atlayamamıştık"!

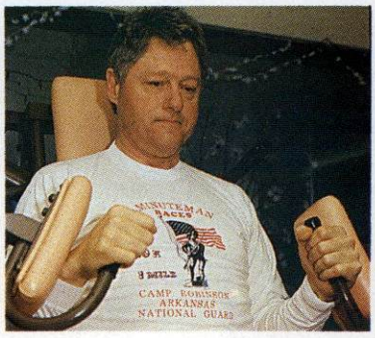

ABD'YE 68'Lİ BAŞKAN: CLINTON

Amerikan halkı değişim vaadeden Demokrat aday Clinton'ı başkan seçti. 18-24 yaş arasındaki seçmenlerin yüzde ellisinin oyunu alan Clinton, Vietnam Savaşı'na katılmamış, esrar içmiş, siyahları savunmuş, çapkınlık yapmış ve Beyaz Saray'ın yeni konuğu olmuştu.

MODA, SINIRLARI ALT ÜST ETTİ

Moda, bu yıl çeşitliliğiyle göz kamaştırdı. Ama 92'nin en gözde etkinlikleri içgiyim defileleriydi.

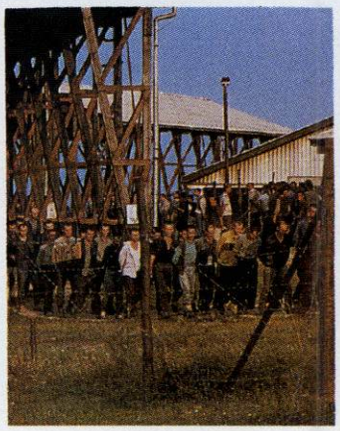

AVRUPA HARİTASI KANIYOR

Savaştan önce sayıları 370 bin olan müslümanlar Sırpların uyguladığı soykırımla şimdi 150 bin kişi kaldılar.

MADONNA'DAN SATILIK AŞK

Madonna, bu yıl çılgınlıklarına "Seks" kitabını ekledi.

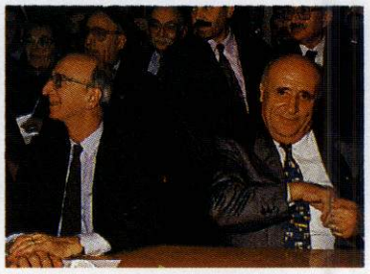

BENİM İŞÇİM, BENİM KÖYLÜM, BENİM MEMURUM VS.

*500 günde değişim vaadeden Demirel, süre dolmadan vadeyi 5 yıla çıkarttı.

93'e girerken bir önceki yılın neşeli ya da acılı, üzerinde günlerce konuştuğumuz ya da hemen unuttuğumuz, gördüğümüz ya da kaçırdığımız olaylarını yeniden hatırlamak istedik.

Tempo 1992 Yıllığı bu amaçla hazırlandı. Arkadaşlarımız, yıl boyunca aldıkları notlarla bütün bir yılın haber dökümlerini, gazetelerini, dergilerini, ajans özetlerini ve fotoğraf arşivimizi günlerce taradılar. Bu, oldukça kapsamlı malzemeden sizin için bir seçme yaptık.

Yıllığımızda siyasetten modaya, spordan medyaya, sinemadan teröre varıncaya kadar 1992'nin bütün dünyada ve tabii en çok da bizde konuşulan olaylarını derledik.

Bu derlemeyi yaparken Tempo'nun çoğu kez önde olduğunu ve pek çok gelişmeyi önceden haber verdiğini de yeniden gördük. Yıllığımızı okurken zaman zaman Tempo'nun verdiği ilginç haberleri de izleyebileceksiniz.

Uzun yıllar bir başvuru kaynağı olarak kullanabileceğiniz 92 Yıllığı aynı zamanda Tempo'nun dergicilikteki yeni bakış açısını da gösteriyor.

Yeni yılda da yeniliklerle dolu bir Tempo'da birlikte olmak dileğiyle...

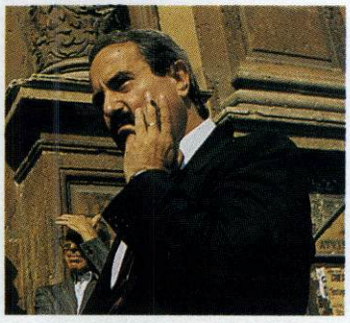

MAFYA 'ÇİZME'Yİ AŞTI

İtalya'da Mafia bu yıl içinde polis müdürlerini ve savcıları hedef seçti. Kollarının nerelere kadar uzandığı pek de bilinemeyen örgüt hükümete adeta "bizimle uğraşmayın" diyordu.

SOYLULARIN MUTSUZ YILI

İngiliz Sarayı peşpeşe skandallarla sarsıldı. Sarah, petrol kralı "boby"le yaşadığı kaçamak aşkın ortaya çıkmasıyla kocasını biseksüellikle suçladı. Prens Charles'la Diana ise ayrı yaşamaya "mahkum" edildiler.

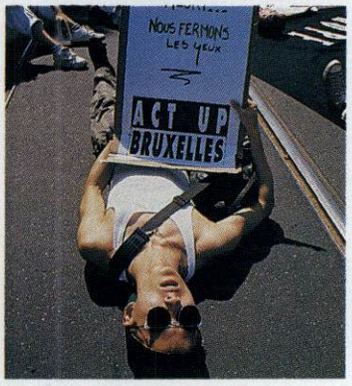

FUCK AIDS

Çağın vebası olarak adlandırılan AIDS'e çare bulunamıyor. Özellikle Avrupa'daki gösterilerde kullanılan "fuck AIDS" sloganı, kötümser öfkenin ve hıncın bir ifadesiydi.

KOMÜNİZM ÖLDÜ, YAŞASIN IRKÇILIK!

Los Angeles'ta başlayan ve tüm ABD'ye yayılan Kara İsyan (üstte)... Almanya'daki neo nazi saldırıları...Birbirlerinden ayrı olaylar olmasına karşın endişe verici geleceği düşündürüyordu.

İSLAMIN AYAK SESLERİ

İran, Pakistan, Cezayir ve Afganistan'daki İslami güçlerin yükselişe geçmesinden sonra, Türkiye'de yapılan son yerel seçimlerde Refah Partisi'nin elde ettiği başarı "Refah, iktidara mı yürüyor" sorusunu ve endişesini yarattı.

YENİ EĞİLİM: Savaşma Seviş

Sinemaseverler bu yıl "Sevgili"de tutkuyla kırbaçlanan arzuyu, "Temel İçgüdü"de, Sade'ın ülkesinin sınırlarında gezinen fantezileri, "Et"te yokedici aşkı seyrettiler.

DÜNYA SPORLA GÜLDÜ, SPORLA GURUR DUYDU

Avrupa Futbol Şampiyonası'nda zafer, plajdan toplama takımla sahaya çıkan Danimarka'nın oldu. Barcelona Olimpiyatları ise tam bir Akdeniz şöleniydi. Yurtiçinde de Beşiktaş'ın şampiyonluğu konuşuldu.

UNFORGETABLE!

Önemli mi değil mi, siz karar verin ama, bunlar da oldu!

Avrupa finallerine doğru

FOTO TEMPO

Basketbol Milli Takımımız, Avrupa Şampiyonası Grup elemelerinde gösterdiği başarıyla 11 yıl sonra Avrupa finallerine katılma hakkını kazandı. Grubundaki son maçını İstanbul'da Belçika'yla yapan takımımız, aldığı galibiyetle spor dünyamızı sevince boğdu. İşte takımızın ası Murat, Weatherspoon ve Cuelemans'ın arasında sıyrılarak topu potaya gönderiyor.

FOTOĞRAF: SELAHATTİN GÖKHAN

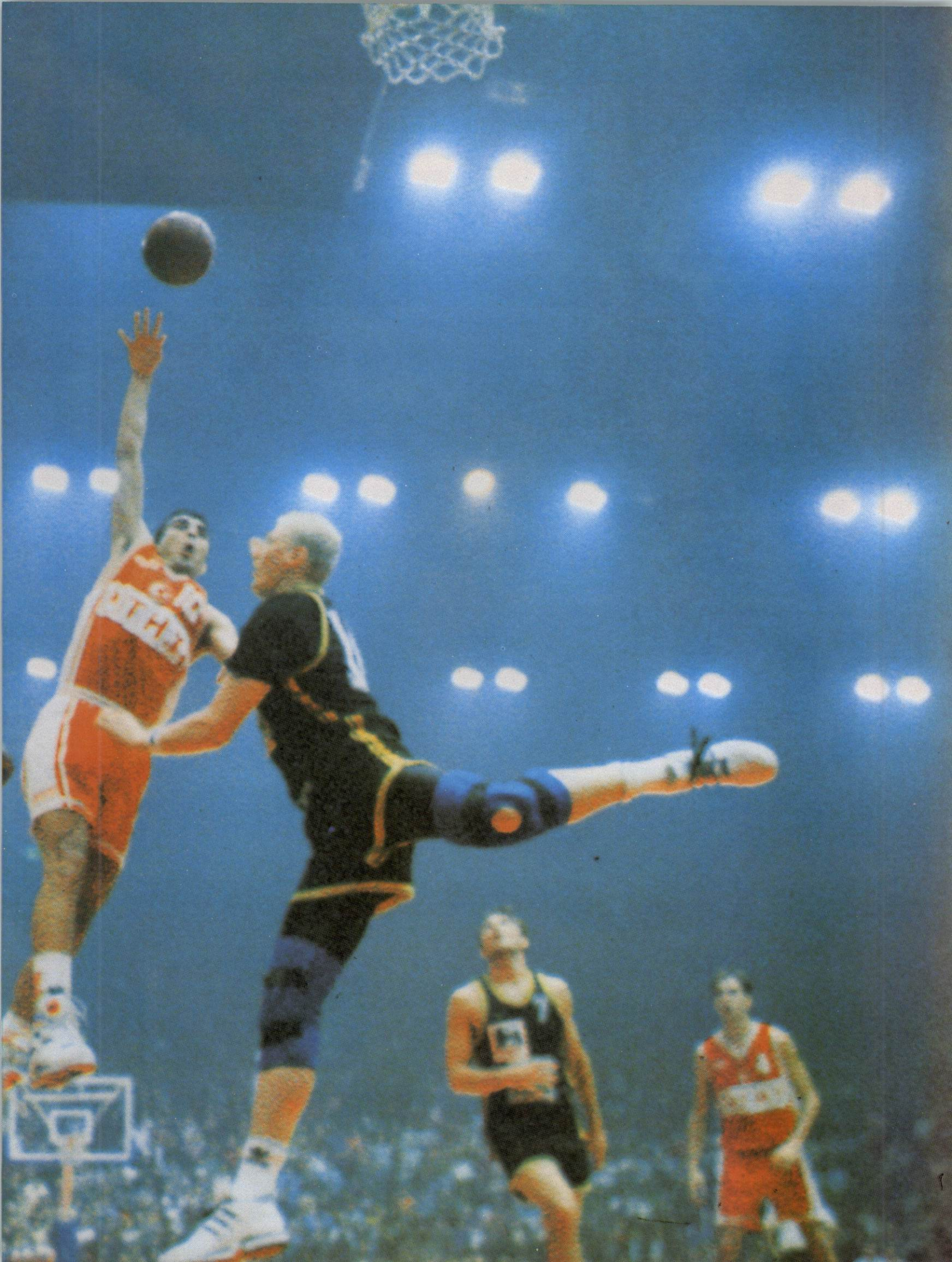

İlk Transseksüel güzeli İtalya'da seçildi

FOTO TEMPO

Eylül ayının son günlerinde İtalya'da, Roma yakınlarındaki küçük Ponte San Pietro kentinde, yılın en ilginç güzellik yarışmalarından biri gerçekleştirildi. Birbirinden güzel tam 23 transseksüelin katıldığı "Miss Trans '92"de birinciliği, 28 yaşındaki Napolili Valentina kazandı. Casina Rossa adlı diskotekte yapılan seçimleri yaklaşık iki bin kişi izledi.

FRAU
TRANS M
21

KO
MEGASTORE

Onun seksi sansür dinlemiyor

Bir Azize kadar saftı önceleri. Müzik dünyasında bomba gibi patladığında kendi yolunu çizmek isteyen gençliğin gözdesi oldu. Sonra bir gün iç çamaşırı gibi giysilerle sahneye çıktı. İlk erotik mesajını o zamanlarda veren bu ufak tefek sarışın, cinselliğin dozunu giderek artırdı. Zirveye çıkmak zordu ama, orada kalmak daha zordu. Biraz daha soyundu. Sonra biraz daha.. ki üstünde hiç bir şey kalmayıncaya dek. Bu da ona yetmedi. Cinsel fantezileri sergilediği kitabı "Seks"le yılın en çok konuşulan megastarları arasında yer aldı. Madonna 92'yi müziğiyle değil erotizmiyle fethetmişti.

FOTO TEMPO

FOTO TEMPO

Elini değil, kelini...

30 yılı aşkın bir süredir siyaset sahnemizin gündeminde kalmayı başaran Süleyman Demirel, politikacılarımız arasında halkla en iyi kaynaşan lider kimliğini taşır aynı zamanda. Keyifli olduğu zamanlarda Isparta şivesiyle yaptığı espriler, yanıtlamak istemediği soruların mecrasını değiştirmedeki ustalığı, politikanın çifte standardına hakimiyeti onun özelliklerinden yalnızca birkaçıdır. 50'li yıllarda ceplerinin parayla dolduğunu söyleyen Anadolu köylüsü Demirel'i, Demirkırat'ın gerçek varisi olarak kabul eder. Küçükler onun elini, büyükler kelini öper.

FOTOĞRAF: NURDAN SÖZGEN

Arçelik 495 T, çağdaş Arçelik T Serisi Buzdolapları'nın en yenisi! Çift kapılı... Derin donduruculu... Ve özel **Turbo Soğutma Sistemli... Turbo Soğutma Sistemi**, Türkiye'de ilk kez Arçelik teknolojisinin eseri olarak sunulmaktadır... Ve bu özel sistem sayesinde, buzdolabınızdaki yiyecekler, altta ve üstte, her bölmede daha hızlı ve eşit oranda soğurlar... Üstün teknolojinin ürünü, çok geniş iç hacimli bu harika buzdolabı, şimdi çok yakınınızda...

Tüm Arçelik Yetkili Satıcılarında sizi bekliyor...
Gelin, Arçelik 495 T ile bir an önce tanışın.

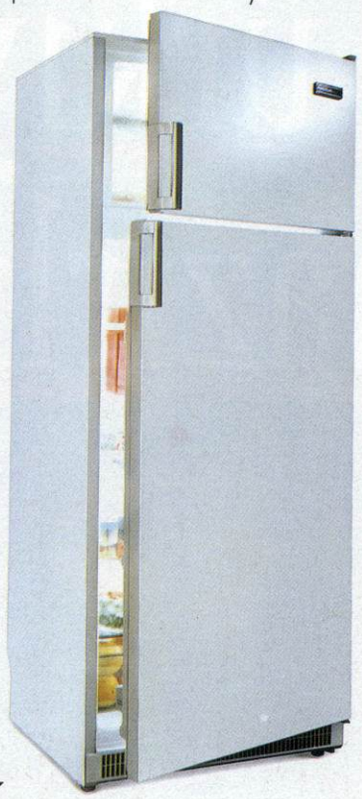

YİNE TEKNOLOJİ, YİNE ARÇELİK

ARÇELİK 495 T
TURBO SOĞUTMA

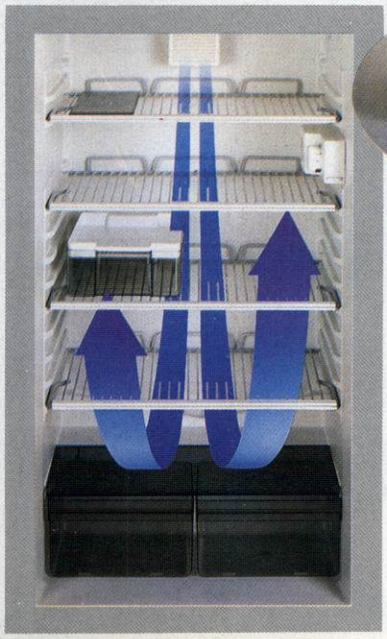

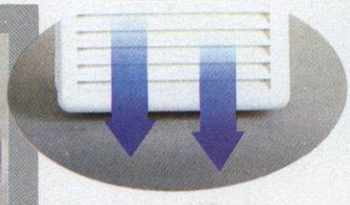

TURBO SOĞUTMA SİSTEMİ:

495 T'nin Turbo Soğutma Sistemi'nde ana bölüme üflenen soğuk hava, tel raflar sayesinde bütün dolabı rahatça dolaşıyor. Böylece yiyeceklerin üstte ve altta daha hızlı, daha homojen biçimde soğumasını sağlıyor. Buzdolabının kapısı açıldığında Turbo Soğutma Sistemi otomatik olarak devreden çıkıyor.

ARÇELİK

Türkiye medyaya hazırlıksız yakalandı

1992'de televizyonlardaki kırmızı noktalı filmler, yarışma programları, talk show'lar ve maç nakli, kıyasıya rekabetin odaklaştığı konulardı. En çok tartışılan program Show TV'deki "Saklambaç" programı oldu. Ünlü sanatçıların büyük meblağlarla transferi ise işin başka bir boyutuydu. Bu alanda birinciliği 5 milyar TL. karşılığında Kanal 6'ya transfer olan Bülent Ersoy aldı. Medya alanında 92'nin en büyük yeniliği özel radyolar, en çok para getireni de Alo seks hatları oldu. 200'e yakın Alo Seks hattından PTT'nin kasasına bir trilyona yakın para girdi. ■

Manken Meltem Hakarar podyumlardan sonra radyoculuğa da soyundu ve Power FM'in Halkla İlişkiler Müdüresi oldu.

FOTOĞRAF: LEVENT YILDIRIM

İlk ve resmi televizyon kanalına 60'lı yıllarda kavuşan Türkiye, aradan geçen 20 yıla yakın bir sürede küçümsenmeyecek bir sıçramayla gelişmiş ülkelerin medya teknolojisini kullanmaya başladı. Ama medyaların getirdiği devasa sorunları da sofrasında buldu. Sözkonusu sorunların bir gün önümüze geleceği çok öncelerden belliydi. Fakat iktidar sahipleri, devletin televizyonunu kullanmaktan fena halde hoşlanmışlardı. Öyle ki, en küçük siyasi istikrarsızlıkta TRT'ye kimin müdür olacağı sorusu da hemen soruluyordu. 80'li yıllar geldiğinde, televizyon başta olmak üzere medyalar paranın ve pazarın gücüne bırakılınca iş bir anda siyasilerin elinden çıktı. Bir anlamda siyasi kadrolar bindikleri dalı kesmişlerdi.

Çığ gibi gelen özel televizyon ve radyolar, iktidar sahipleriyle birliktte halkı da şaşkınlığa düşürdü. Ortada tam bir anarşi vardı ve nasıl düzenlemeler yapılması gerektiği özellikle siyasi kadrolarca, bilinmiyordu.

İnter Star, Show TV, Teleon, HBB, Flaş TV, Kanal 6 ve hazırlık aşamasında olan diğer TV'ler 92'de, yasal düzenlemeye kavuşturulamadan yayınlarını sürdürdüler. Yeni açılan Kanal Market ise şimdiden yoğun ilgi görüyor. 92'de "Star 1" televizyonu, ortaklarından Ahmet Özal'la düştüğü anlaşmazlık sonucu adını "İnter Star" olarak değiştirmek zorunda kaldı. İsim hakkını alan Ahmet Özal, kurduğu televizyona "Kanal 6" adını verdi. Lig takımlarının maçlarını yayınlayabilmek için aralarında kıyasıya rekabet eden kuruluşlar, sıkça anlaşmazlığa düştüler. Fenerbahçe'nin maçlarını Show TV ve İnter Star aynı anda verdiler. İnter Star, Türk Milli takımının maçlarını kendisiyle birlikte TRT'nin de vermesi üzerine, TRT'nin hukuk dışı davrandığını her maç yayınında vurguladı.

Özel televizyonların, Bülent Ersoy, Sezen Aksu, İbrahim tatlıses, Orhan Gencebay gibi sanatçıları kapmasından sonra, TRT de baremini yükselterek Emel Sayın, Muazzez Abacı, Nükhet Duru, Nilüfer ve Ajda Pekkan'ı ikişer milyar lira karşılığında TRT sanatçısı yaptı. 1993'te bu sanatçıları yalnızca TRT'de izleyebileceğiz. Bu yıl özel TV'ler arasında sanatçı kapatma uygulamasını en çok Kanal 6 yaptı. Kanal 6, Sezen Aksu'ya 3, İbrahim Tatlıses'e 3.5, Bülent Ersoy'a 5, Orhan Gencebay'a 3 milyar lira verdi (4 Aralık).

Özel televizyonların seyirci kapma mücadelesi futbol maçları, talk show'lar ve yarışma programlarında odaklaştı. Rüstem Batum Show TV'de, Aziz Üstel Teleon'da, Cem Özer İnter Star'da, Seda-Osman Show, Sadri Alışık Halk Show Kanal 6'da, Orhan Boran'lı Dakikalar İnter Star'da izleyicilerin karşısına çıktılar, çıkıyorlar. Marjinalleşmiş TRT de 1. Kanal'ında Halit Kıvanç'ı "Pazar Sohbeti"yle ekrana getirdi. Televizyonlar, Mehmet Ali Birand'ın hazırladığı "32. Gün" programının açtığı yoldan benzer programlar üretmeye başladılar. Talk Show

benzeri siyasi tartışma programları da 92'nin göze batan çalışmalarıydı. Yarışma programlarına gelince; Show TV;, Haydi Bastır, Çarkıfelek, Saklambaç, Süper Aile; Kanal 6; Süpermarket, Hani Var Ya, Çok Özel, Parola; HBB; Seç Bakalım, Yirmibir; TRT 1; Joker, Turnike gibi yarışmalarla seyirci çekmeyi başardılar. Özel televizyon kanallarının en büyük atağı ise reklam pastasının paylaşılmasında oldu. Yılın on ayında, TRT'nin bu pastadan alabildiği pay yalnızca yüzde 5'ti. İnter Star, yüzde 16, Show TV yüzde 18, Teleon, yüzde 8, Kanal 6 ise yüzde 4'lük paya sahip oldular.

FM KANALLARININ PARAZİT SAVAŞI

FM kanalları, Türkiye'deki medya savaşının yeni aktörleri olarak 92'de korkunç bir ivme kazandılar. Sayıları her gün artan FM radyoları 24 saat yayın yapıyor. Ancak bu kanalların yayını henüz bölgesel olmanın sınırlarını aşabilmiş değil. Hepsinin birbirinin yayın sahasına girip parazit yapması da cabası. Ancak, radyoların sahip oldukları ve yarattıkları sorunlar, yayınların bölgesel oluşundan ibaret

DİNOZORLARA HAYIR

TEMPO bu yıl başında yeni bir tartışma konusu açtı. Hayatın her alanında koltuğuna yapışmışların listesini açıklayan TEMPO, bu haberiyle medyaya yeni bir kavram da hediye ediyordu.....■

değil. Aksine radyo kanalları, özellikle de Türkçe sözlü müzik yayını yapan özel radyolar, kaset sanayiini felce uğratmış durumda. Hatta, bu uğurda işlenen Yaşar Kekeva cinayeti, özel radyolar ve telif hakları tartışmasını endişe verici boyutlara ulaştırdı.

Hızlı ve yorumsuz haber vermeyi tercih eden yeni radyolar, değişik sunuculuk tarzlarının ve "şu sinir Amerikan aksanı"nın yerleşmesine de önayak oluyorlar. "Gençler en çok bizi dinleyecek" umudu içindeki FM radyolarından Number One FM, Londra'dan yayın yapıyor. Sahibi Ali Karacan. Genel Müdür Ercan Erdem Number One'ın başarısının Ömer Karacan'a ait olduğunu söylüyor. Number One'ın, Efes Pilsen, Levi's, Coca Cola, Bank Express, Aktaş Elektrik, Johnson and Johnson, vestel ve Pirelli'den oluşan 8 sponsoru var. Mehmet Duru'nun sahibi olduğu Kent FM tek bir sponsora sahip: Pepsi Cola. Energy FM de müzik ağırlıklı bir radyo kanalı, sahibi Vedat Yelkenci. Energy FM, Amerikalı bir kızın İngilizce sunduğu "rock" programı yayınlıyor. Energy'nin sponsorları Pepsi ve Levi's. Özel radyo kanalları içinde en kalabalık ekibe sahip olan Radyotek'in sahibi Ahmet Özal. 30 kişilik ekiple çalışan Radyotek geniş kitlelere ulaşmak için müzik yelpazesini de geniş tutuyor. Radyo kanalları içinde en çok ortağa sahip olanı ise Genç Radyo. 99 gencin kurduğu Genç Radyo Turkuaz Holding'e ait. Genç Radyo, Türkiye'nin canlı yayın yapan ilk özel radyosu ünvanına sahip. Bir başka yeni radyo de Power FM. Power FM Cem Hakko'nun. Bunların dışında halen yayın yapmakta olan Metro FM ve Süper FM Cem Uzan'ın. Süper FM, şu anda özel radyolar arasında en çok dinlenen radyo kanalı. Süper FM'in bu başarısı Polis Radyosu'nun izlediği yayın politikasını takip etmekten geliyor. Süper FM'ciler Türk Pop, yabancı müzik, Türk Sanat Müziği ve arabeski birlikte sunuyorlar.

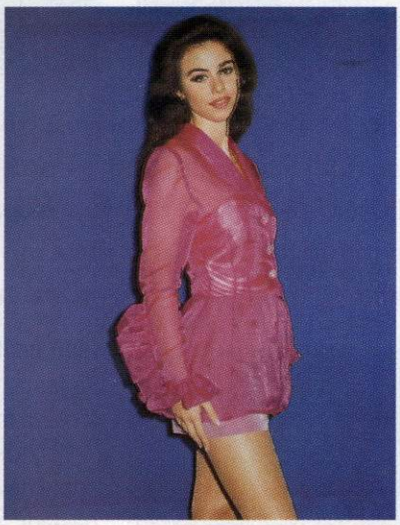

92'de birdenbire açılan özel TV kanallarının başlıca özelliği ardarda filmler ve ucuz yapımlar yayınlamalarıydı. Sabit bir dekor ve mekanda kolayca çektikleri talk-show ve yarışma programları bunun en çarpıcı örneğiydi. Özel kanallar arasındaki en büyük rekabet sanatçı transferlerinde yaşandı. Yılın son günlerinde atağa geçen Kanal 6 Sezen Aksu, İbrahim Tatlıses, Bülent Ersoy, Orhan Gencebay gibi ünlüleri milyarlarca lira karşılığında transfer etti.

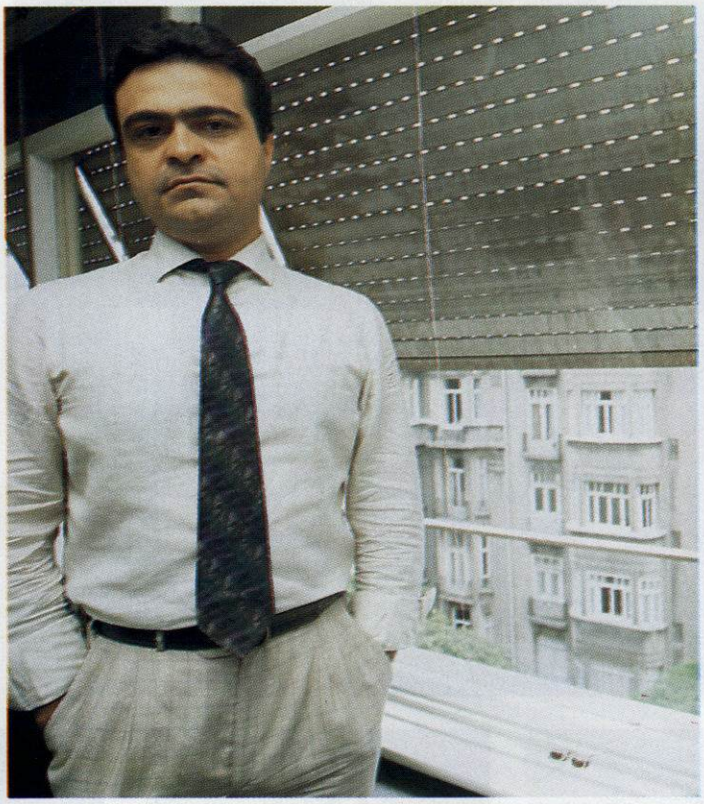

1992 Türkiye'de özel FM kanallarının bombardıman yılı oldu. Birbiri ardına açılan özel radyolar gençliğe seslenen müzik yayınlarıyla dikkat çektiler. Medya sanağının bir başka unsuru da 900'lü telefonlardı. Yılın ilk sekiz ayında Alo Seks hatları PTT'nin kasasına 1 trilyona yakın para bıraktı.

Özel radyoların yalnızca isimlerini yazmak bile uzun bir liste yapılmasını gerektiriyor şimdiden. Ankara, İzmir, Antalya, Denizli, Bursa, Bodrum gibi il ve ilçelerimizde kurulanları da sayarsak seçeneklerin ne kadar çok, seçim yapmanın ise çok zor olduğunu anlamamız kolaylaşıyor! Bakalım 1993 hangi kanalları getirecek?

ÖNÜM ARKAM, SAĞIM SOLUM 900

Bu yıl Türk kamuoyunda en çok konuşulan olaylardan biri de 900'lü telefonlardı. Önceleri sanatçılar hakkında bilmek istediğiniz herşey, cinsel eğitim, hukuk ve sağlık konularında bilgiler veren 900'lü telefonlar, kısa sürede politikacı taklitlerinden, fıkra hatlarına kadar geniş bir yelpazeye ulaştı. 900'lü telefonların müptelaları gün geçtikçe arttı.

Dakikası 5833 lira olan hatlar bir süre sonra devlet dairelerinin bütçelerini sarsmaya başladı. 900'lü telefonlara ilk yasak kamu kuruluşlarında kondu. Ulaştırma Bakanı Yaşar Topçu, kamu kuruluşlarının telefonlarını 900'lü servislere kapattırdı. İlk olarak Alo Bilgi ve Alo Tel adıyla açılan şirketlerin sayısı gün geçtikçe arttı. Ama asıl kavga Alo Seks hatları çıkınca yaşandı. Alo Seks hatları, 900'lü telefon faturalarının milyonları geçmesine hatta bu yüzden aile arasında ve işyerlerinde tartışmalara neden olmaya başladı. Çocukların elinden düşmeyen telefonlarda Alo Seks hatlarının yer alması tepkilere neden oldu. Haziran ayına gelindiğinde 9'u faaliyette olan 13 firma tarafından 200'e yakın seks hattı kurulmuştu. Telefonun ucundaki kadın sesi, erotizm fantezileriyle birçok insanları dakikalarca telefon başında alıkoyuyor ve cüzdanlardan paraları çekip alıyordu.

Bunun üzerine Ulaştırma Bakanı Yaşar Topçu Temmuz ayının ilk haftasında Alo Seks hatlarının kapatılmasını istedi, ve firmalara 28 Temmuz'a kadar süre verdi. Ardından da bir uyarıda bulundu: "Eğer onlar kapatmazsa biz keseceğiz".

Bakan, TV yarışmalarında kullanılan Alo hatlarına dokunulmayacağını da açıkladı.

900'lü hatlar, 8 ayda 1 trilyon lira yemişti. Bu rakamın yüzde 7'si artistlere, geri kalan milyarlar ise PTT'nin kasasına girmişti.

Ağustos sonunda Yaşar Topçu bu hatlardan PTT'nin 736 milyar lira pay aldığını ve 429 milyarın da firmalara kaldığını söylüyordu.

900'lü telefonlara büyük tepki göstren bir kuruluş da Milli Piyango'ydu. Milli Piyango, yarışma programlarındaki Alo hattının da kapatılmasını istiyordu. Ancak Topçu, bunu kabul etmedi.

Yılın sonlarına doğru 900'lü telefonlar çöpçatanlığa başladılar. Ama bu kez tedbirliydiler. Alo Arkadaş için verdikleri ilanlarda kendilerini arayanların örf ve adetlere uymalarını istiyor, aykırı mesajların dikkate alınmayacağını vurguluyorlardı.

Görünürde, Alo Seks hatları kapatılmıştı ama, yasak, uydu kanalıyla deliniyordu. Erotik konuşmalar bu kez 2 kez 9'a basarak ve farklı bir numara çevrilerek dinlenebiliyordu. Ödenecek ücret ise ikiye katlanmıştı: Dakikası 20 bin lira!

900'lü telefonlar, en çok TV kanalları, daha sonra da çığ gibi çoğalan radyo kanalları tarafından kullanıldılar. Inter Star, yarışma programlarını yayından kaldırıp sadece 900'lü yarışmalar düzenlemeye başladı. 900'lü telefonlarla kurulan bağlantılarda verilen para ve otomobil ödülleri, insanları bu hatların bağımlısı haline getirdi.

Komik, erotik, heyecanlı Alo'lar, 1993'te farklı kanallarla yine birçok insanın milyonlarca liralık faturalarla karşılaşmasına neden olacağa benziyor. ■

İyi ile yetinmeyin... Mükemmeli seçin!

Her bakımdan farklıdır Toprak Seramik.
Renk renk, desen desen, boy boy kalite sunar.
Ev olsun, işyeri olsun tüm mekânları özelleştirir... güzelleştirir.

... Ve Toprak Seramik varken, Toprak Seramik döşenir!

TOPRAK SERAMİK

Genel Satıcı: Toprak Seramik Pazarlama ve Ticaret AŞ. Halaskargazi Cad. 301 / 1 Şişli - İstanbul Tel: 232 31 00 (12 Hat)

reta

PKK terörü, 1992'de de Türkiye'nin başını ağrıtan en önemli konuydu

PKK, bu yıl 20 Mart'taki Nevruz Bayramı'nda bir silahlı ayaklanma girişiminde bulundu. Kanlı bir biçimde sona eren Nevruz'da yalnızca Güneydoğu'da 49 kişi öldü, 86 kişi yaralandı, binden fazla kişi de gözaltına alındı. Şırnak'ı hedef seçen PKK, yıl içinde kente iki kez büyük saldırı düzenledi. Kentteki zarar milyarlarca lirayı bulurken halk Şırnak'ı terketti. Ekim ayının ortasında başlatılan sınırötesi harekatla büyük kayıplar verdirilen örgüt, silah bırakarak Peşmergelere teslim oldu. Silahlı Kuvvetlerimiz PKK'nın yurtiçinde kalan bölümünü de imha etmek için operasyonlarını sürdürüyor.

En büyük darbeyi

bu yıl yediler

TEMPO, PKK KAMPINDAYDI

Güneydoğu'da çoluk çocuk gerilla- Kuzey Irak'ta Türk Silahlı Kuvvetleri'nin harekatıyla birlikte kamplara giren gazetecilerden çok önce, TEMPO objektifi PKK kampındaydı. Muhabirimiz Ali Öz, kampta bulunan çocuk yaştaki gerillarla görüştü. Muhabirimiz, PKK miltanlarının büyük bölümünü kadın ve çocukların oluşturduğunu belgeledi ve kamptaki günlük yaşamı fotoğrafladı. .....■

FOTOĞRAF: ALİ ÖZ

PKK terörü, 1992'de de Türkiye'nin başını ağrıtan en önemli konuydu

70'li yıllardan bu yana illegal Kürt örgütleri arasında yer alan APO'cular, Ortadoğudaki karışıklıktan ve farklı çıkar çatışmalarından yararlanarak 80'lerde güç kazandılar. **K**amuoyu o yıllarda PKK adını daha sık duyar oldu. **İ**ran'daki karışıklıklar, Filistin-İsrail çatışması, Saddam yönetiminin güçlenmesinden duyulan endişe ve son olarak da tüm dünyayı etkileyen Körfez Savaşı, PKK'nın bölgede güçlenmesine yol açtı. **B**azı dış güçlerle de desteklenen PKK, eylem bölgesi olarak Türkiye'yi seçti. **Y**ürüttüğü mücadele şimdiye kadarki gerilla mücadelesi yöntemlerinden çok farklıydı. **K**öy ve mezraları basıyor çocuk büyük demeden insanları öldürüyordu. **PKK** merkez üssü ise Suriye'nin kontrolünde bulunan Bekaa Vadisi'ydi.

PKK, 90'lı yılların başından itibaren eylemlerini arttırdı. **Y**üzlerce güvenlik görevlisi şehit oldu. **B**u yılın başlarında PKK'ya ilk darbe Cudi'de vuruldu. **Ö**rgütün Cudi, Şırnak ve Tunceli yakınlarındaki dağlarda kurduğu çadırlı kamplar Hava Kuvvetlerine bağlı jetler ve helikopterler tarafından imha edildi. **Y**etkililer bu operasyonlarda PKK'nın 500 ölü verdiğini açıkladılar. **A**rdından PKK, Brüksel'de yaptığı bir açıklamayla bahar aylarında "savaş hükümeti" ile "ulusal parlamento" kuracağını bildirdi (24 Ocak). **B**ir gün sonra da Kapalıçarşı ve Galleria'da bombalı eylem yaptı. **B**inlerce insanın alışveriş yaptığı Kapalıçarşı'daki eylemde 1 kişi öldü 7 kişi yaralandı, Galleria'da ise 5 kişi yaralandı, Apo, "gerekirse İstanbul'u kan gölüne çevirirriz" diyordu.

Şubat ayında Kürt lider Mesut Barzani ilk kez Ankara'da Türkiye ile pazarlık masasına oturdu. **T**urgut Özal, Süleyman Demirel ve Erdal İnönü ile görüşen Barzani, "bağımsız bir devlet kurmaya niyetimiz yok" diyordu. **G**üneydoğu'da Nevruz Bayramı kutlamaları için yapılan hazırlıklar, PKK'nın silahlı halk ayaklanmasını başlatacağı ve savaş hükümeti kuracağına ilişkin daha önce Brüksel'den yapılan açıklamaları nedeniyle tüm dikkatleri yeniden bölgeye yöneltti. **B**aşbakan Demirel, Nevruz'u kutlamanın tartışılamayacağını ama, bayramı bahane ederek başkalarının

TERÖR OLUR DA PROVOKASYON OLMAZ MI?

can ve mal güvenliğini tehdit edenlerin yakasına yapışacaklarını belirtiyordu. Aynı gün Türk jetleri sınır ötesi hava akınlarıyla Çukurca karşısındaki dağlık bölgeyi bombalıyordu (11 Mart).

Mart ayında PKK kamplarına düzenlenen harekatlar artarken bölgeye yeni birlikler kaydırıldı, "olağanüstü hal" dört ay daha uzatıldı. 20 Mart'ta Nevruz, başta Şırnak, Diyarbakır ve Cizre olmak üzere çeşitli yerlerde ateşler yakılarak kutlanmaya başladı. Gercüş'te toplanan 200 kişilik bir grup taş ve sopalarla güvenlik güçlerine saldırdı. Burada ve başka yerlerde çıkan olaylarda 31 kişi hayatını kaybetti, 86 kişi yaralandı. Bölgede 1000'den fazla kişi de gözaltına alındı. Cizre ve Şırnak'ta sokağa çıkma yasağı ilan edildi. Bir

Hizbullah, liderini kaybetti- Hizbullan lideri Musavi'ye 15 Şubat'ta Güney Lübnan'da suikast yapıldı. Eşi ve beş yaşındaki çocuğuyla birlikte ölen Musavi'nin ölmesi Ortadoğu'daki tansiyonu yükseltti. Örgütün dini lideri Fadlallah, İsrail'e karşı savaşı hızlandıracaklarını açıkladı.

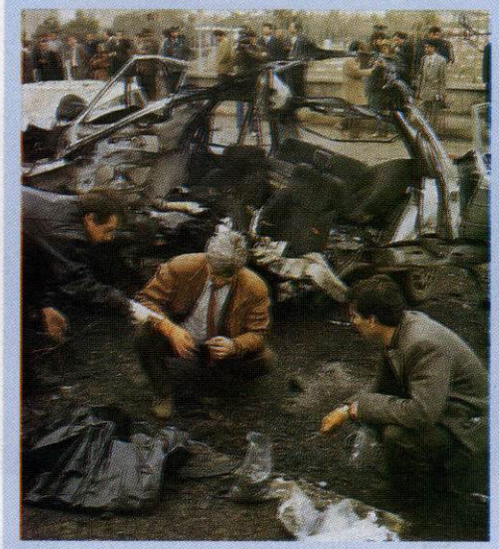

Mossad ajanı öldürüldü- İsrail Büyükelçiliği'nin güvenlik amiri ajan Ehud Sadan, Çankaya'da arabasına yerleştirilen bombanın patlamasıyla öldü. Cumhurbaşkanlığı Muhafız Alayı'nın karşısındaki büyükelçiliğin önünde meydana gelen patlamada yoldan geçen üç kişi de ağır yaralandı (7 mart). Suikastın, bir süre önce İsrail tarafından öldürülen Hizbullah lideri Musavi'ye karşı olmasından kuşkulanıldı. Öldürülen ajanın Filistin ve Suriye'de terör faaliyetlerine karıştığı, Suriye istihbarat örgütü El Muhaberat ile PKK arasındaki bağlantıları belirlediği öne sürüldü. Suikastı İslami İntikam Örgütü üstlendi (13 Mart).

İstanbul Ticaret Odası bombalandı- Eminönü'ndeki Ticaret Odası'nın zemin katında bir çanta içine konulan saatli bombanın patlaması sonucu İTO'da muhasebeci olarak görev yapmakta olan Nesrin Ortayakalı öldü, 17 kişi yaralandı. Olay sonrasında ambülansın geç gelmesi tepkilere neden oldu. Saat 15.25'te meydana gelen patlamayla bina savaş alanına dönerken İstanbul'da büyük tadirginlik yaşandı. Olayı kürdistan İntikam Birliği üstlendi (19 Şubat).

MİT otobüsü tarandı- Zincirlikuyu Mezarlığı'nda pusu kurarak yoldan geçen MİT İstanbul Bölge Müdürlüğü'ne ait bir servis otobüsünü tarayan ikisi kız, beş terörist Adnan Gülser ile Mevlüt Gürsoy'u öldürdü (24 Mart).

Ordu lojmanlarında zehir- Sarıgazi lojmanlarının askeri su deposuna Alman menşeli siyanür konulduğu öne sürüldü. Aramada 50 kilo siyanür bulundu (29 Mart).

Gemi yangını- Pendik yolcu vapuru 3 sabotajcı tarafından yakıldı. Karamürsel Bey deniz otobüsü de yakılmak istendi. Pendik vapurunda 20 milyar liralık hasar olduğu açıklandı. Gemi sabotajını PKK'nın yaptığı öne sürüldü. (29 Ağustos)

PKK, Nevruz Bayramı'nı silahlı bir ayaklanmaya dönüştürmek istedi. Beş gün süren olaylar sonucunda 31 kişi yaşamını kaybetti, 86 kişi yaralandı.

PKK'nın cephe komutanı Osman Öcalan, 32. Gün programında yaptığı açıklamada Türk Silahlı Kuvvetleri'nin Kuzey Irak'ta yaptıkları harekattaki kayıplarının 150 kişi olduğunu söyleyerek herkesi şaşırttı.

polis linç edildi, birçok işyeri tahrip edildi.

Adana'da 3 bin, İstanbul Büyükçekmece'de 500 kişi Apo posterleriyle ve Kürtçe-Türkçe pankartlarla yürüyüş yaparken olaylar çıktı. Tüm bunlar dünyanın ilgisinin bölge üstünde yoğunlaşmasına neden oldu. Olayları izlemek için Cizre'ye giden Sabah gazetesi muhabiri İzzet Kezer, kurşun yağmuru altında can verdi. Yurdun diğer yerlerinde de gözaltına alınanların sayısı 500'e ulaştı. Üç gün sonra, yani 23 Mart'ta PKK'nın Avrupa sözcüsü Akif Hasan PKK'nın Türkiye'ye savaş ilan ettiğini açıkladı. PKK, Almanya, Hollanda, Belçika ve Yunanistan'daki Türk kuruluşlarına saldırılar düzenledi. Örtülü savaş halinin yaşandığı Şırnak ve Cizre didik didik aranırken, HEP Milletvekilleri Leyla Zana ve Hatip Dicle açlık grevi yapmaya karar verdiler. 5 gün süren Cizre olayları 10 milyar liralık maddi zarar getirdi.

Avrupa, Nevruz olayları nedeniyle Türkiye'yi kınadı. PKK'ya sürekli olarak kucak açan Almanya Şırnak olaylarında Alman yardımı silahların amaç dışında kullanıldığını bahane ederek Türkiye'ye yaptığı silah yardımını geçici olarak durdurma kararı aldı. Alman ambargosuna Türk halkı büyük tepki gösterdi. Almanya Dışişleri Bakanı Hans Dietrich Genscher'e protesto mektupları yağmaya başladı. İTO, Alman mallarını boykot etmek üzere çağrı yaptı. Alman sa-

KAHRAMAN YÜZBAŞI

Yüzbaşı Ömer Bulu komandolarımızın yürüttüğü harekatta PKK'nın koyduğu mayınlardan birine basarak sol ayağını kaybetti. Yaralı olarak helikoptere bindirileceği sırada askerlerine "yine döneceğim" diyen Ömer Bulu'nun televizyonda yayınlanan görüntüleri kamuoyunda büyük infial uyandırdı. Komando yüzbaşı bir anda terör kurbanlarının simgesi oldu. Harekatı yöneten Şırnak sınır Jandarma Tugay Komutanı Mete Sayar'ın "O bir kahramandır" dediği Ömer Bulu, Gülhane Askeri Hastanesi'nde tedavi altına alınırken, sokaktaki insan da artık kendini terörün içinde görüyor, Silahlı Kuvvetlerimizi daha canı gönülden destekliyordu. .....■

vunma Bakanı Stoltenberg istifa etti. Hollanda Türkiye'ye ambargoyu reddetti. **ABD** ve Rusya Türkiye'ye destek verince Almanlar yumuşadı.

Alman ambargosu sürerken İsmet Sezgin, Şam'a yaptığı ziyarette Bekaa'daki kampların kapatılmasını istedi. **T**arihler 7 Mayıs'ı gösterirken Suriye PKK'nın Bekaa Vadisi'ndeki kampının boşaltıldığını bildirdi. **A**rdından Apo'nun nereye gittiği konusundaki söylentiler yayılmaya başladı. **A**po'nun Kıbrıs'a ya da Kanada'ya gittiği öne sürülürken Bekaa'dan dönen 100 terörist öldürüldü. **B**u çatışmada 30 askerimiz de şehit oldu. PKK, Uludere'nin Taşdelen köyü karakoluna, Iğdır karakoluna düzenlediği saldırılarda 37 eri şehit etti. **B**u arada Almanya Dışişleri Bakanlığı Türkiye'ye konan silah abargosunun resmen kaldırıldığını açıkladı. **H**aziran'ın ilk haftasında PKK'nın Musul'da bir kampa yerleştiği açıklandı. **PKK**'ya yapılan baskınlarda örgüte büyük kayıplar verdirilirken TBMM bölgede bulunan Çekiç Güç'ün görev süresini 6 ay uzattı.

22 Mayıs'ta Kuzey Irak'ta yapılan seçimler sonrasında, yönetimi Barzani ve Talabani'nin paylaştığı Kürt Hükümeti kuruldu. **4** Temmuz'da Kur'an ve İncil üstüne el basıp yemin eden hükümetin Başbakanı Dr. Fuat Masum, ne bağımsız ne de özerk olduklarını açıkladı. **Ü**ç gün sonra bölgeye bir ziyaret yapan Kürt sempatizanı Daniele Mitterand'a Kuzey Irak'ta bombalı bir saldırı düzenlendi.

Öte yandan Suriye ile yapılan görüşmeler sürüyordu. **A**ğustos ayı başında Şam yönetimi PKK'ya karşı "su" sorunu masaya koydu. **A**nkara su, Şam PKK güvencesi verdi. **PKK**'nın Musul'a yerleşmesi Kuzey Iraklı Kürt liderleri kızdırmıştı. **A**po, "Saddam'ın işbirlikçisi" ilan edildi ve ilk kez o zaman Peşmerge-PKK savaşı olasılığından söz edildi. **PKK**'nın, Türkiye'den gelen gayrı resmi gıda yardımına ambargo koyması Talabani'nin sert tepkisine neden oldu.

19 Ağustos'ta PKK Şırnak'a saldırdı. **14** sivil, 4 güvenlik görevlisi şehit oldu. **Y**akılıp yıkılan kentte tam 50 milyar liralık zarar meydana geldi. **25** bin Şırnaklı'dan 10 bini kenti terketti. **C**umhurbaşkanı Özal Milli Güvenlik Kurulu'nun Diyarbakır'da toplanmasını istedi. **MGK**, 25 Ağustos'ta Diyarbakır'da toplandı. **MGK**'nın Diyarbakır toplantısından dört gün sonra PKK'ya İran'da ilk kez bir harekat düzenlendi, 100 terörist öldürüldü. **Bu** arada HEP, Şırnak'ı terk eden halk için iltica talebinde bulundu. **PKK**'nın saldırıları Eylül ayında da sürdü. **4** Ekim'de Kuzey Irak'ta Peşmergeler 2 PKK kampını kuşattıklarının

Şeref tribününe bomba- Ankara'da 30 Ağustos törenleri için hazırlanan protokol tribününün altında tahrip gücü yüksek bomba son anda farkedilerek etkisiz hale getirildi (31 Ağustos).

■■■

Musa Anter öldürüldü- Gazeteci yazar ve Kürt tarihçisi Musa Anter Diyarbakır'da öldürüldü. Anter, 74 yaşındaydı (20 Eylül).

■■■

Abimael Guzman yakalandı- Peru'da yıllardır sürdürdükleri mücadelede binlerce insanın ölümüne yol açan Aydınlık Yol örgütünün lideri Abimael Guzman yakalandı. Guzman'ın yakalanması ülkede bayram havası estirdi. Ancak Peru'da terör bitmedi. Aydınlık Yol eylemlerini sürdürürken Guzman müebbet hapse mahkum oldu (12 Eylül).

■■■

Süpermarkette bomba- Merter'de bir süpermarketteki deterjan kutusu içinde bomba bulunması panik yarattı. Deterjanı satın alan bayan müşteri, evde kutunun içinden gelen sesleri duyunca 055'i aradı. Bomba uzmanları tahrip gücünü yükseltmek için kutunun içine metal parçalar konulduğunu belittiler. (19 Eylül).

■■■

Dev-Sol - DGM Başsavcısı Yaşar Günaydın, koruması Şaban Ceylan ve şöförü Halil Balta'yla birlikte öldürüldü (6 Şubat). Saldırıya karışan iki Dev-Sol'cu 13 Şubat'ta yakalandı. Öte yandan Bayrampaşa Cezaevi'nde yatmakta olan Mehmet Sami Tarhan, ihbarcı olduğu gerekçesiyle hapishanede öldürüldü (29 Mart).

■■■

Fenerbahçe Orduevi'ne saldırı- Fenerbahçe Orduevi'ne düzenlenen bombalı saldırıyı Dev-Sol üstlendi. saldırıda ikisi subay sekiz kişi yaralandı (9 Şubat).

■■■

Kahvede pusu- Çağlayan'da bir kahvede pusu kuran Dev-Sol'cu militanlar çay içmeye gelen Asayiş Gasp Masası'nda görevli 6 polisi yaylım ateşine tuttular. Beş polis şehit oldu, dört teröristten biri yakalandı (2 Mayıs). Şehit beş polisin cenazesinde ailesi ve polis arkadaşları teröre lanet okuyorlardı.

■■■

Amiral Kayacan öldürüldü- Eski Deniz Kuvvetleri Komutanı ve CHP eski milletvekillerinden emekli amiral Kemal Kayacan Göztepe'deki evinde silahlı saldırıya uğrayarak yaşamını yitirdi (29 Temmuz).

■■■

Kitap bomba- Terörle Mücadele Şubesi Ümraniye ve Alibeyköy'de bir depoda altı ay önce kurulan Türkiye Devrimci Halk Partisi'ne ait kitap bombalar buldu. (30 Ekim) TDHP'in depolarında bulunan 11 bombanın kitapların içi oyularak yerleştirildiği ortaya çıktı.

■■■

On ayda, 12 gazeteci öldürüldü- Güneydoğu'da, on ayda öldürülen gazeteci sayısı 12'ye ulaştı. Saldırılarda bir gazeteci de yaralandı. Öldürülen gazeteciler ve tarihleri şöyle: 18 Şubat, Halit Güngen; 25 Şubat, Cengiz Altun 23 Mart, İzzet Kezer; 8 Haziran, Hafız Akdemir; 20 Haziran, Mecit Akgün; 29 Temmuz, Çetin Ababay; 31 Temmuz, Yahya Orhan; 9 Ağustos, Hüseyin Deniz; 20 Eylül, Musa Anter; 9 Kasım, Yaşar Aktay; 18 Kasım, Hatip Kapçak; 20 Kasım, Namık Tarancı.

■■▼

Terör Akdeniz'e sıçradı- Güneydoğu'daki olaylar, Ege ve Akdeniz bölgesindeki Doğu kökenli vatandaşlara yönelik saldırıların artmasına yol açtı. Genellikle şehit askerlerin cenaze törenleriyle başlayan olaylarda 12'si güvenlik görevlisi olmak üzere 61 kişi öldürüldü. İzmir'de 5, Antalya ve Mersin'de 20, Adana'da 41 kişi yaşamını yitirdi. Bu arada, Alanya ve Fethiye'de Kürt kökenli vatandaşların ev ve işyerleri tahrip edildi.

EMNİYET GÜÇLERİNİN BASKINLARI

Dev-Sol operasyonu- İstanbul Emniyet Müdürlüğü'ne bağlı ekipler 16 Nisan'da Çiftehavuzlar, Üstbostancı, Sahrayıcedid, Erenköy, Feneryolu ve Bakırköy'deki 6 hücre evine yaptıkları yıldırım baskınlarda altısı kadın on bir teröristi ölü, altı teröristi sağ olarak ele geçirdi. Baskında dev-Sol'un ikinci adamı olarak bilinen Sinan Kukul öldürüldü. İhbarı, aralarındaki anlaşmazlık yüzünden Dev-Sol lideri Dursun karataş'ın yaptığı iddia edildi. Erenköy'deki baskında Dev-Sol militanlarının 7.5 milyar lirayı yaktıkları belirlendi. Dev-Sol liderlerinden geriye sadece Bedri Yağan ve Dursun Karataş kaldı. Operasyonu evlerinin balkon ve pencerelerinden bir film izlercesine seyreden çevre sakinleri operasyon bittikten sonra alkışlarla polislere sevgi gösterisinde bulundular. (18 Nisan).

Suikast hazırlığında olan dört Dev-Sol'cu, Ankara'daki hücre evi baskınında öldürüldü (6 Mayıs).

TİKKO'culara baskın- Küçükyalı'da 15 katlı gökdelendeki hücre evine baskın yapan polis teröristlerle çatıştı. 140 kilo dinamitin bulunduğu evde TKP-ML, TİKKO militanları olan iki erkek, bir kız ölü, iki kişi yaralı olarak ele geçirildi. (21 Temmuz).

Devlet Bakanı, Dev-Sol çatışmasını izledi- Ankara'da Dev-sol'a ait iki hücre evi basıldı. Özel Harekat timleriyle teröristler arasında beş saat süren çatışmayı İnsan Haklarından Sorumlu Devlet Bakanı Mehmet Kahraman da izledi. Beş terörist ölü ele geçirildi. Maltepe-Küçükesat'taki baskınlarda da halk güvenlik güçlerine sevgi gösterisinde bulundu, Türk bayrakları asıldı, İstiklal Marşı söylendi. Güvenlik güçleri alkışlarla desteklendi (13 Ağustos). İki gün sonra İnsan Hakları Bakanı Mehmet Kahraman, İnsan Hakları Derneği'nden ihraç edildi (15 Ağustos).

Bekaa'dan ayrıldıktan sonra Abdullah Öcalan'ın Kıbrıs ve Kanada'ya gittiği yolunda söylentiler çıktı. Kanada polisini alarma geçiren söylenti sonradan yalanlandı.

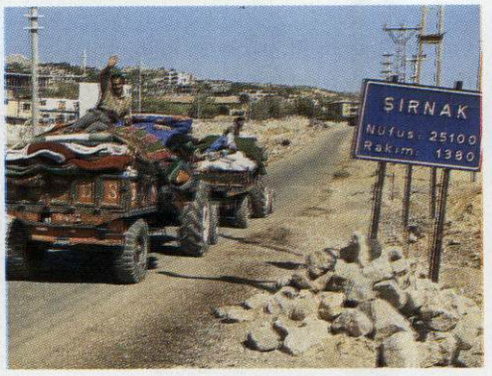

15 Ağustos'ta PKK'nın saldırısı sonucu çıkan çatışmalarda Şırnak'ta 50 milyar liralık maddi zarar meydana geldi, 4 güvenlik görevlisi, 14 sivil yurttaş yaşamını yitirdi. Göç başladı.

PKK, Bekaa'daki kamplarını boşalttıktan sonra Kuzey Irak'ta Musul yakınlarında kurulan kamplara yerleşti.

ertesi günü Kürt Federe Devleti'nin kurulduğunu açıkladılar.

Tarihler 16 Ekim'i gösterirken Türk Silahlı Kuvvetleri PKK'ya karşı imha harekatını başlattı. Peşmergelerin baskısı sonucu Türkiye sınırına sıkışan PKK'yı imha etmek üzere 5 bin asker ve 400 köy korucusu Düğün Dağları'ndan Irak içlerine girdiğinde tarihler 21 Ekim'i gösteriyordu. 23. Jandarma Sınır Tugay Komutanı Tuğgeneral Mete Sayar'ın yönettiği harekat o güne kadar düzenlenen en büyük operasyondu.

Üç cepheden geliştirilen harekat 20 gün sürdü ve büyük kayıplar veren PKK teslim oldu. İçişleri Bakanı İsmet Sezgin 20 gün içinde 500 PKK'lının öldürüldüğünü söylüyordu.

Ardından PKK'nın Irak Kürtlerinin çağrısına uyarak silah bıraktığı öne sürüldü. Peşmergeler tarafından Erbil yakınlarında bir kampa yerleştirilen PKK'nın cephe komutanı Osman Öcalan, Show TV'de yayınlanan 32. Gün programında Mithat Bereket'le yaptığı söyleşide kayıplarının 150 kişi olduğunu, militanların Türkiye'ye geçtiklerini açıkladı.

Türk Silahlı Kuvvetleri Kasım ayının son haftasında örgütün yurtiçindeki unsurlarının da yok edilmesi için bir harekat başlattı. Harekat sürerken, PKK'nın bir süre daha Türkiye'nin başını ağrıtacağının belirtileri görünüyor. ■

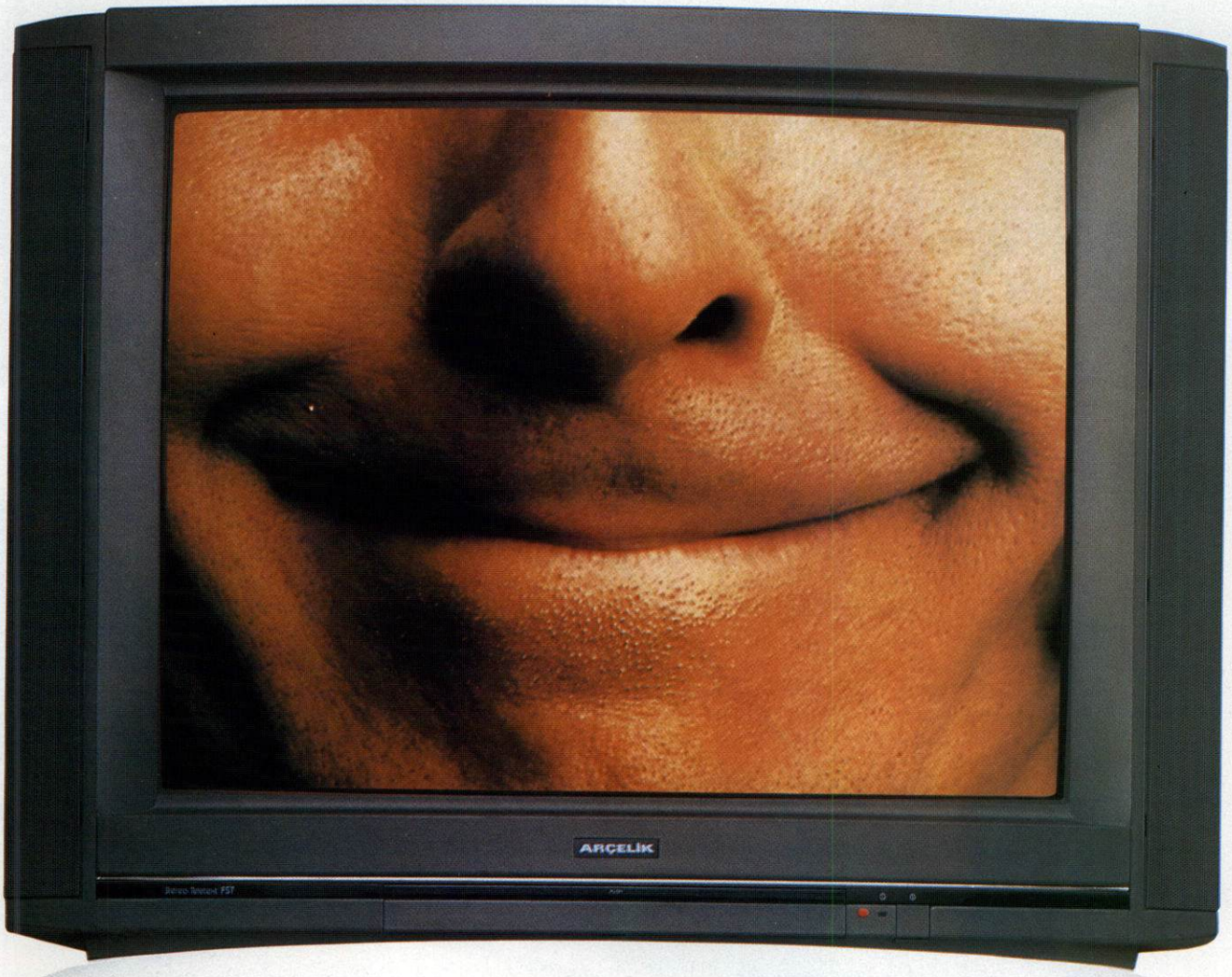

Televizyonunuzu monte ettiğimizde hep aynı görüntüyle karşılaşıyoruz.

Yeni Arçelik televizyonunuz evinize girer girmez, yetkili servisimiz, - elektrik ve anten hattınız hazırsa- monte ediyor, kanalları arayıp ayarlıyor, kusursuz ses ve görüntüyü hazırlıyor. Herhangi bir aksamaya karşı, zaten her köşede bulacağınız yaygın servisimiz, yanınızda oluyor. Bitmedi, Arçelikler'le ilgili her sorunuza, öğrenmek istediğiniz herşeye cevap verip, sizi dinleyen Tüketici Danışma Servisi'- mizin 980 014 021 /022/023 numaralı telefonları istediğiniz an devreye giriyor. Üstelik, bu servisin telefonlarından ücretsiz yararlanıyorsunuz. ... Galiba, televizyonunuzu monte ettiğimizde siz de bütün bunları bilerek gülümsüyorsunuz!

ARÇELİK

Tüm soru ve sorunlarınızı cevaplandırmak üzere **TÜKETİCİ DANIŞMA SERVİSİ'miz** 980 014 021 - 980 014 022 - 980 014 023 numaralı özel telefon hatlarımızla ücretsiz aramanıza tahsis edilmiştir.

ÖZEL SANATLAR / SAATCHI & SAATCHI

Koç

Hani kuşlar ağaçlar

Çevrede umut

Denizaltında 20 bin fersah

Türk ve Rus bilimadamları Marmara ve Karadeniz'deki kirlilik sorununu saptamak amacıyla Ekim ayında, 3 yıl sürecek bir dizi yeni ekolojik araştırmayı başlattılar. Araştırmanın en büyük özelliği bir cep denizaltısıyla deniz dibinin doğrudan gözlemlenmesiydi. TEMPO muhabiri Nurdan Sözgen araştırmanın yapıldığı gemideydi. Araştırmaya ait ilk bulgular 1993 Şubat ayında kamuoyuna açıklanacak.....■

binbir renkli çiçekler

başka bahara...

Dünya 1992 yılında da kirlenmeye devam etti... Amazonlar'daki yağmur ormanları biraz daha küçüldü... Okyanus ve denizlerdeki kirlilik oranı arttı... Ozon tabakasındaki delik Güney Afrika'nın yüzölçümüne ulaştı... Çernobil faciasının izleri Karadeniz bölgemizde yeni yeni etkilerini göstermeye başladı. Ancak yüreğimize su serpen girişimler de oldu. Dünyanın 170 ülkesinin bir araya geldiği Rio Çevre Zirvesi'nde umut verici kararlar alındı. İklim sözleşmesi imzalandı, Dünya Doğa Fonu'na 2.5 milyar dolar bağış yapma sözü verildi. Öte yandan, Karadeniz sahillerimizde konuk olan beyaz balina Aydın, önce çevreci örgütlerin sonra da kamuoyunun ilgi odağı oluverdi... Herkes Aydın'ın Türkiye'de kalmasından yanaydı, ama kimse onun için birşey yapamamıştı.....■

Beyaz Balina Aydın, Rusya'nın Sivastopol limanından kaçıp Gerze'ye konuk oldu. 2 ay boyunca Gerzeliler onunla yakından ilgilendiler. Ruslar geri istediğinde ise "Bu iş karakolda biter" dediler, ama kimse onları dinlemedi...

Rio Çevre Zirvesi, yaşlı dünyamızın kurtarılması için 100'den fazla ülkenin liderlerini biraraya getirdi, ama umulan sonucu vermedi. Zengin ülkelerin tavrı, üçüncü dünya ülkelerini tedirgin etti.

Bisiklet 1992'de doğayı seven herkesin tutkusuydu. Kent yaşamından uzak kalmak isteyenler haftasonlarını bisiklet turlarında geçirdi.

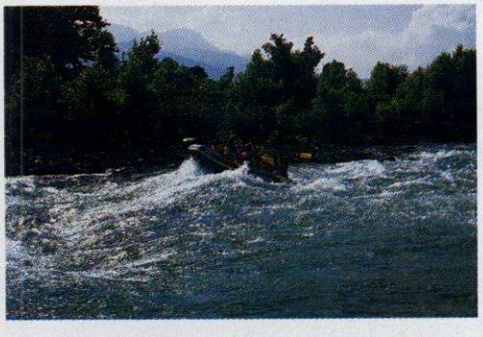

Rafting adı verilen akarsu krosu, tutkunlarının gözdesi Çoruh nehriydi.

BİR "AYDIN" IMIZ VARDI!

1992'nin kış aylarında Sinop'un Gerze sahillerine gelen beyaz balina iki ay boyunca Türk kamuoyunun ilgi odağı haline geldi.

Balina ilk kez 7 Şubat'ta Sinop'un Gerze limanı yakınlarında görüldü. 5 metre boyundaki balina, kısa zamanda Karadenizlilerin sevgilisi oldu. Gerzeliler, sahillerine vuran bu balığa Türk misafirperverliğinin en güzel örneğini verdiler. Ona Aydın adını verdiler, beslediler, hatta onunla oyun bile oynadılar.

Aydın'ın nereden gelmiş olabileceği tartışmaları günlerce kamuoyunu meşgul etti. Kimisi onun bir sirk balinası olduğunu, kimisi de casus balina olabileceğini söylüyordu.

İngiltere'den gelen balina uzmanları Aydın'ın "Karadeniz'de yaşayamayacağı"nı söylüyorlardı. Ancak Gerzeliler için bu inandırıcı değildi. Gerze halkı balinanın yaşayamayacağı sulara gelmeyeceğini iddia ediyordu. Daha sonra balina için bir barınak yapılması gerektiği görüşü ortaya atıldı. Ama barınağın maliyeti 40 milyar liraydı ve bu parayı kim verecekti?

Bu arada Aydın'ı görmek için çevre illerden bir sürü ziyaretçi gelmeye başlamıştı. Gerze'de beyaz balina turizmi başlamıştı. Ancak Gerzelilerin mutluluğu kısa sürdü. Bir süre sonra beyaz balinanın Rusya'nın Sivastapol limanında özel bir havuzdan, üstelik tek başına değil, sevgilisi ile birlikte kaçtığı açıklandı. Rusya Federasyonu beyaz balinanın iadesini istiyordu.

Balinanın taliplisi bir anda çoğaldı. İngilizler ve Amerikalılar da balinayı istiyorlardı. Hatta İngiltere'de balinaya yardım için 2 milyar lira toplandı.

Mart ayının sonlarına doğru bu kez Gemlik'te balinanın Sivastopol limanından birlikte kaçtığı sevgilisi ortaya çıktı. Gemlikliler ona da Ahu adını verdiler.

Beyaz balina artık manşetlerden inmez olmuştu. Gemlik'te balina seferberliği ilan edildi. Ne Gerzeliler ne de Gemlikliler beyaz balinaların Rusların eline geçmesini istemiyorlardı. Bu arada Çevre Bakanı Doğancan Akyürek, Aydın'ı Ruslar'a vereceğini açıkladı. Doğan bebeklere Aydın isminin verildiği Gerze'de halk bu işin karakolda biteceğini söylüyordu.

Gerzelilerin mücadelesi sonuç vermedi ve Aydın, 3 Nisan'da bir Rus gemisiyle Sivastopol limanına götürüldü. Balinanın karga tulumba götürülüşü Gerzelileri yasa boğdu. Onun anısına Gerze'ye heykelini diktiler. Karadeniz Çevre Birliği Aydın'ı amblem yaptı. Hatta beyaz balina uğurlandıktan 10 gün sonra Gerzeliler "Aydın'ı anma günü" düzenlediler.

Yıl sonuna kadar Kırım'a yolu düşen her gazeteci Aydın'ı ziyaret etmeyi ve sağlığının iyi olduğunu haber vermeyi ihmal etmedi. Kasım ayının son günlerinde yayınlanan bir haber Gerzeliler için umut ışığı oldu: Haberde Aydın'ın Sivastopol'daki havuzdan yine kaçtığı ve Türkiye kıyılarına doğru yol aldığı haber veriliyordu. Ancak bakıcıları Aydın'ın yaralanmış olabileceğini ve görenlerin Sea World Park'a haber vermelerini istiyorlardı.

RİO ÇEVRE ZİRVESİ

Bu yıl çevreciler Ozon tabakası, yağmur ormanları, atıklar, hayvanların katli konusunda mücadele ettiler. 92'nin geçen yıllardan farkı, artık hükümetlerin de çevre konusunda birtakım tedbirler alma yoluna gitmeleriydi.

Brezilya'nın Rio De Jenerio kentinde 3-14 Haziran tarihleri arasında yapılan Dünya Zirvesi, büyük umutlarla başlamasına karşın, sonuçları itibarıyla düş kırıklığı yarattı. zenginlerin çıkarları her şeyden önce geliyordu. 170 ülkenin ve 100'den fazla liderin katıldığı zirvede alınan kararlar özetle şöyle oldu:

- Çevre ve kalkınma konusunda dünyanın tutumunun değişmesini öngören "Ajanda 21" adlı 800 sayfalık belge ortaya kondu.
- Bioçeşitlilik, küresel ısınma, sera etkisi ve gaz emisyonlarının kısıtlanmasını öngören iklim sözleşmesi imzalandı.
- Zirveye katılan ülkelerce, önümüzdeki 5 yıl içinde Dünya Doğa Fonu'na 2.5 milyar dolar bağış sözü verildi.
- ABD, gelişmekte olan ülkelere 250 milyon dolar ek yardım yapacağını açıkladı.

PETRA KELLY İNTİHAR MI ETTİ?

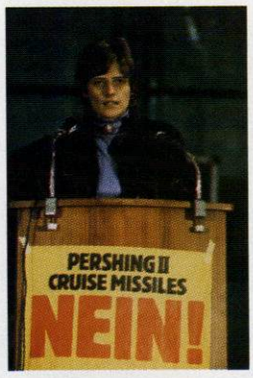

Petra Kelly

Almanya'da Yeşil Hareket'in lideri olan Petra Kelly'nin ölümü yeşilcileri yasa boğdu. İntihar kuşkusunun ardından bir sürü iddia ortaya atıldı. Petra Kelly'le sevgilisi Gert Bastian'ın cesetlerinin yan yana bulunması, birlikte ölümü seçtikleri yolunda değerlendirildi. Petra Kelly'nin kanser olduğu ve Doğu Almanya Gizli Haberlma Teşkilatı'nın da intiharda parmağı olduğu da söylentiler arasındaydı. (20 Ekim)

BİSİKLET YILI

Bu yılın gözde sporu dağ bisikletiydi. Sporseverler, kentin sıkıcı havasından uzaklaşıp bisiklet turlarına katıldı. Bisiklet satışlarında patlama oldu. Herkes bisikletinin kaç vites olduğunu sordu birbirine, geçirdiği bisiklet kazalarını anlattı. Bu arada Kapadokya'da ve İstanbul'da Bostancı-Kartal arasında bisiklet yolları açıldı. Pedalları çevirenlerin en çok şikayet ettikleri nokta ise kent yollarında kendilerini araçtan saymayan sürücüler ve çukurlar oldu.

NEHİRLERDE HEYECAN: RAFTING

Geçtiğimiz yıl başlayan trekking modası bu yıl yerini raftinge (akarsu krosu) bıraktı. Bu sporu herkesin yapabileceğini belirten Turizm Bakanı Abdülkadir Ateş'in, yerli ve yabancı 40 gazeteceyi davet ederek Çoruh nehrinde başlattığı Rafting gazetelerin

birinci sayfalarına konu oldu. Rafting'de en çok konuşulan olay ise, gazetecilerin ve Bakan'ın, botun devrilmesi sonucu sulara gömülmesi oldu. Kazanın ardından Abdülkadir Ateş ile Duygu Asena arasında duygusal yakınlık olduğu dedikoduları yayıldı. Ancak, Ateş ile Asena "aslında sadece arkadaş" olduklarını söylediler.

GENÇ DAĞCILAR ÖLÜM KANYONU'NDAN SAĞ ÇIKTILAR

Kastamonu'nun Pınarbaşı ilçesindeki "Ölüm Kanyonu"nda kaybolan 4 genç dağcı kamuoyunun uzun süre dilinden düşmedi. Hayatlarından umut kesilen dağcılar, 12 gün sonra "Ölüm Kanyonu" ndan sağ çıktılar. Kimsenin girmeye cesaret edemediği 12 km. lik kanyonu geçerek rekor kıran İstanbul Teknik Üniversitesi'nden Murat Başsoy, Çağatay Fuçucu, Ahmet Aydın ve Kadir Öztürk fareler ve sarp kayalıklarla mücadelerinden sonra kanyondan çıktıklarında yorgun ve bitkindiler. (2 Ağustos)

SOMALİ'DE AÇLAR

Açlık 1992'de de Afrikalıların yakasını bırakmadı. 30 yıldır kaynayan Somali'de yılbaşından bu yana 300 bin kişi açlıktan hayatını kaybetti. Süregelen iktidar kavgası ve çatışmaların yanısıra her gün bin kişinin açlıktan ölmesi, ABD başta olmak üzere bir grup ülkenin acil yardım ve askeri birlik göndermesine neden oldu. 3 Aralık'ta BM Güvenlik Konseyi insani yardımın ulaşabilmesi için 1800 kişilik ABD Deniz Gücünün ülkeye gönderilmesine karar verdi. BM bayrağı altında 30 bin Amerikan askeri silahlı grupların yardım malzemelerine el koymasını engellemek, yardımın aç insanlara ulaşmasını sağlamak ve iç savaşı durdurmak amacıyla Somali'ye çıkarma yaptı. Spot ışıkları ve yüzlerce TV kameramanı eşliğinde yapılan çıkarma bir askeri harekattan çok film setini andırıyordu. ABD dışında Fransa, Kanada, Belçika, İtalya ve Türkiye ile birlikte pek çok ülke de Beyrut'dan daha büyük bir batak olarak nitelendirilen Somali'ye askeri birlik ve yardım gönderdi.

GREENPEACE TÜRKİYE'DEYDİ

Dünya çapındaki en güçlü çevre örgütü Greenpeace'ın (Yeşil Barış) ünlü Sirius gemisi Eylül ayında Türkiye'ye geldi. Ortaköy önlerine demirleyen Sirius, İstanbulluların yoğun ilgisini çekti. 40 ülkede 5 milyondan fazla üyesi bulunan Greenpeace bugün dünyanın her tarafında mücadelesini sürdürüyor. Greenpeace üyeleri gördükleri bu ilgiden sonra Türkiye'de de örgütün bir merkezinin kurulması gerektiğini söylediler.

GALATA KÖPRÜSÜ EMEKLİYE AYRILDI

Tarihi Galata Köprüsü, 147 yıllık yaşamına "elveda" dedi. Onunla birlikte köprüaltı buluşmaları ve muhabbetleri de tarihe gömüldü. 3. Napolyon'dan Atatürk'e kadar kimler geçmedi ki bu köprünün üzerinden... ve sonunda köprüaltında bir cafede çıkan yangın, gövdesinin otuz metrelik bölümünü tamamen çökertti. Köprü, dubalarının su alması sonucu alelacele söküldü ve 20 Mayıs'ta Unkapanı Köprüsü yanında sulara batmış halde kaderine terkedildi. Yangının sabotaj olduğu söylendiyse de birkaç gün sonra İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Nurettin Sözen bir açıklamasıyla bunu yalanladı.

İTÜ'lü 4 dağcının 12 km.lik Ölüm Kanyonu'ndaki macerası 12 gün sürdü.

İstanbulluların günlük yaşamının bir parçası olan köprünün gidişiyle pek çok insanın da yüreğinden bir parça koptu... Eminönü-Karaköy arasında ilk köprü 1845 yılında yapılmış ve "Valide Sultan" adı verilmişti. Bu köprünün 18 yıllık hizmetinden sonra yerini 1863 yılında 3. Napolyon'un İstanbul'a gelişi nedeniyle daha görkemli bir köprü aldı. Eski köprü ise Unkapanı köprüsünün yerine alındı. 1875 yılında bir İngiliz firmasının yaptığı köprü hizmete girdi. Bugün sular üzerinde hüzünle sonunu bekleyen Galata köprüsü ise 1912 yılında bir Alman firmasına yaptırılmıştı.

Tarihi Galata Köprüsü, 20 Mayıs'ta 147 yıllık yaşamına "elveda" dedi. Bir süre sonra yeni Galata Köprüsü hizmete açıldı.

OZON DELİĞİ BÜYÜYOR

Kullandığımız deodorantlar, fabrikalardan çıkan zehirli gazlar Ozon tabakasında meydana gelen deliğin hızla büyümesine neden oluyor. Güney Kutbu'nda Antartika üzerindeki Ozon tabakasının delinmesinden sonra, 92'de de Kuzey Kutbu üstündeki Ozon tabakasının incelmeye başladığı belirtildi. Antartika üstündeki Ozon tabakası deliğinin büyüklüğünün ise Güney Amerika'nın yüzölçümüne yaklaştığı ileri sürüldü.

Çevre militanları Greenepace'in Sirius adlı gemisi Eylül ayında İstanbul, Ortaköy'deydi.

İSTANBUL ÇÖPE BOĞULDU

İstanbullular Ağustos ayını belediye işçilerinin grevi nedeniyle çöp dağları arasında geçirmek zorunda kaldılar. Sokaklar ve caddeler kısa sürede çöpe bulandı. Çöpleri kaldırmak isteyen halkla grevci işçiler arasında kavgalar çıktı, tek şeride inen yollarda trafik tıkandı, biriken çöp yığınları yüzünden sarılık, tifo ve dizanteri tehlikesi başgösterdi. Ancak grev 12. gününde Bakanlar Kurulu kararıyla halkın sağlığını tehdit ettiği gerekçesiyle ertelendi. Bu arada biriken 150 milyon ton çöpün toplanması bir ay sürdü. ■

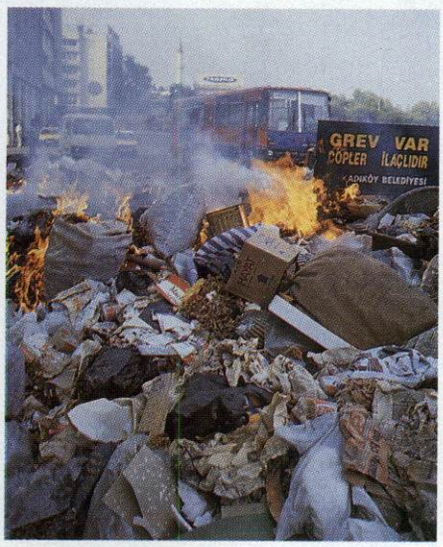

İstanbul Ağustos ayında belediye işçilerinin grevini yaşadı. Grev Bakanlar Kurulu kararıyla halkın sağlığını tehdit ettiği gerekçesiyle ertelendi.

Facialar peşimizi bırakmadı

1992 özellikle Türkiye için tam anlamıyla bir facialar yılıydı. **Y**ılın ilk günlerinde Türkiye'de çığ faciasıyla başlayan toplu ölümler, daha sonra Grizu faciası, Erzincan Depremi, Çorlu'daki metan gazı patlamasıyla devam etti. **D**oğal felaket dışındaki facialarn ortak özelliği yetkililerin tedbirsiziği ve ihmalkarlığıydı. **Z**onguldak'taki grizu faciasından sonraki müfettiş raporları olayda ihmal olduğunu belirtirken, Erzincan Depremi'nde hırsız müteahhitlerin birçok insanın ölümüne yol açtığı ortaya çıktı. **B**ütün bu facialar ülkede genel yas ilan edilmesine neden olurken, çiçeği burnunda koalisyon hükümeti zor günler geçirdi. .....■

FOTOĞRAF: NURDAN SÖZGEN

Yeraltındaki cehennemde 263 ölü

Mart ayında meydana gelen Grizu patlaması tüm ülkeyi yasa boğdu. Madencilerin çoğu toprak altında kalmıştı. Geride kalanların çoğu ölülerinin cesedini bile göremedi

Feribot yangını

İstanbul'dan İzmir'e giden İstanbul Feribotu'nda, Marmara Denizi'nde yangın çıktı. **357** yolcu ve 89 aracın bulunduğu feribotta çıkan yangın yolcuların paniğe kapılmasına neden oldu. Tüm yolcuların kurtarıldığı feribottaki yangın 32 saat sonra söndürülebildi. Feribot yangını deniz ulaşımında yangın önlemlerinin yetersizliğini gündeme getirdi. (29 Mayıs).....■

Çorlu'da patlama...

Çorlu'da Konyalı Mensucat Fabrikası'da yemekhanenin altındaki dev su deposundaki patlamada 31 işçi öldü 86 işçi yaralandı. Patlamanın sıkışmış metan gazından meydana geldiği öne sürüldü. Aylar süren soruşturmalar sonucunda mahkeme patlamanın ihmal sonucu meydana geldiğine karar verdi. İşçi ailelerinin tazminat davaları ise henüz sonuçlanmadı. (8 ağustos).....■

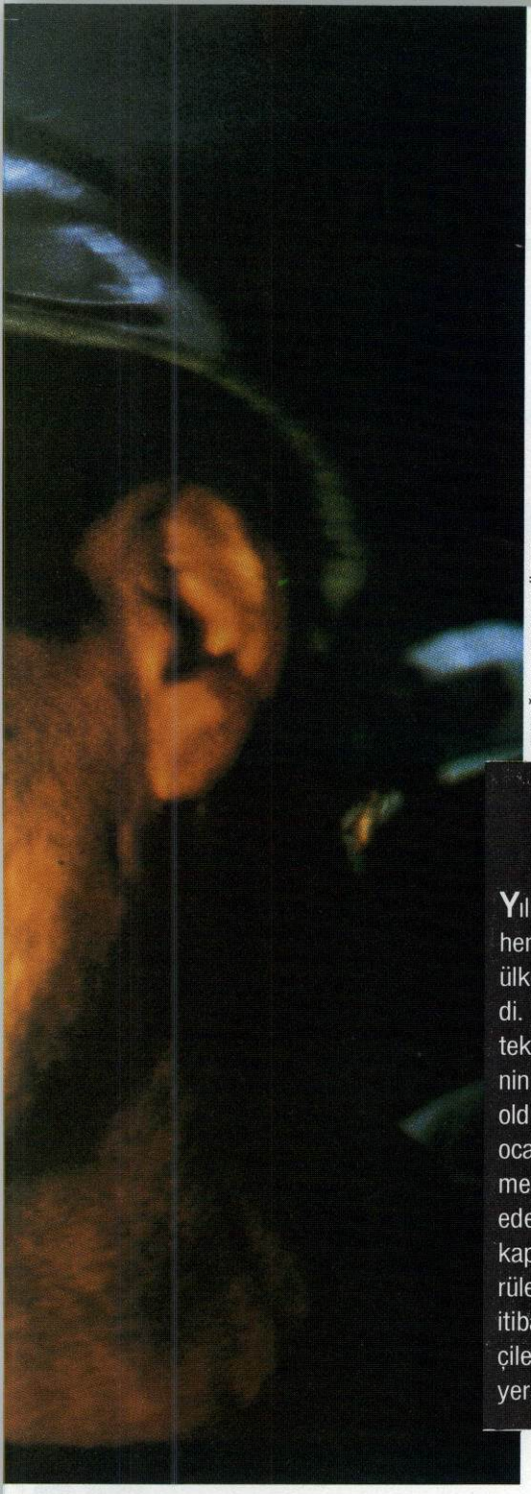

FOTOĞRAF: NURDAN SÖZGEN

Milyarlık Dullar

Zonguldak'ta yaşanan ve 263 işçinin ölümüne yol açan grizu faciasından geriye 258 dul, 945 yetim kaldı. Çorlu'da Ağustos ayında meydana bir fabrikada meydana gelen patlama ise 31 işçinin ölümüne yol açmıştı. **TEMPO** muhabirleri Ahmet Ravalı ve Oya Ayman Büber, grizu faciasından 9 ay, Çorlu faciasından da 4 ay sonra, geride kalan dulların, aldıkları yüksek tazminat ve yardımlar nedeniyle bekar erkeklerin gözdesi olduklarını ortaya çıkardı. Kıdem tazminatı, maddi ve manevi tazminatı ve bağışların toplamı 1 milyar lirayı bulan Zonguldak'lı dullar ise sigorta parasının kesilmemesi için daha çok imam nikahıyla evlenme yolunu seçmişlerdi.....■

Yeraltındaki cehennemde 263 ölü

Yılın ilk aylarında yaşanan çığ faciasının yaraları henüz sarılmamıştı ki, 3 Mart'ta Zonguldak'ta ülkeyi yasa boğan bir grizu faciası meydana geldi. Kozlu İhsaniye ocağında 560 metre derinlikteki ocaklarda meydana gelen patlama 263 işçinin ölümüne ve 52 işçinin yaralanmasına neden oldu. **300** santigrad derecede kıyamete dönen ocaklardaki patlama 4.5 şiddetindeki bir depreme eşitti. Derinlerde çalışan işçilere, devam eden yangın nedeniyle ulaşılamayınca ocaklar kapatıldı. Bu arada Kozlu'daki ocaklarda söndürülemeyen yangın nedeniyle, ocağa 30 Mart'tan itibaren 2 milyon metreküp su verildi. Maden işçilerinin cesetleri 152 gün sonra, 3 Ağustos'ta yeraltından çıkarılmaya başlandığında Zonguldak bir kez daha yasa boğuldu. Ölen 263 işçi ardında, 258 dul ve 945 yetim bıraktı. Faciadan iki ay sonra, 9 Mayıs'da Kozlu'daki grizu patlamasıyla ilgili müfettiş raporu kamuoyuna açıklandı: Müfettişler Türkiye Taşkömürü Kurumu Yönetim Kurulu, Genel Müdür ve Genel Müdür Yardımcıları'nı yüzde 60, Kozlu Müessese Müdürü ve müdür yardımcılarını yüzde 40 kusurlu buluyordu. Faciayı hazırlayan hatalar tamamen işverenin ihmalinden kaynaklanıyordu. Müfettiş raporları son derece açıktı: "Olay kasıt değildi, ama ihmaldi"... Kıdem tazminatları ve tüm yurtta toplanan bağışlar geride kalanlara dağıtıldı, ancak çoğu işçinin maddi ve manevi tazminatları ile ilgili davalar 1992 biterken sürüyordu. ...■

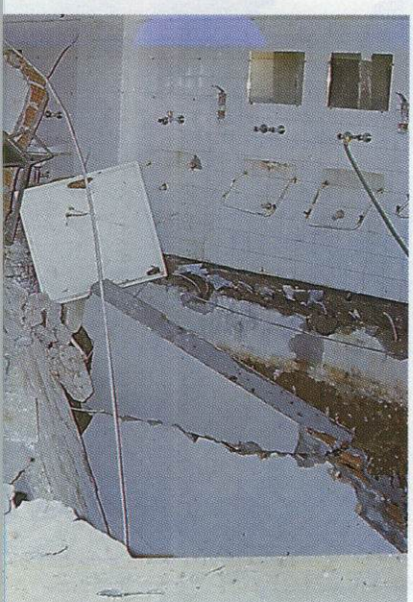

Muavenet bombalandı

Ege Denizi'ndeki NATO tatbikatı sırasında, ABD Uçak gemisi Saratoga'dan atılan iki füzenin Muavenet adlı Türk muhribini vurması sonucu 5 asker şehit oldu. Daha önce de bazı kazalar nedeniyle sabıkalı olan uçak gemisindeki olayın insan hatası olduğu belirtilerek 7 asker sorumlu tutuldu. **ABD**'li yetkililer geminin kaptanına disiplin cezası verirken Saratoga kurbanlarının ailelerine birer buçuk milyar lira tazminat ödemeyi teklif ettiler. Ancak, ailelerin tazminattan yararlanabilmek için, başka bir hak talep etmeyeceklerine ilişkin yazılı bir belge vermeleri gerektiğini belirttiler. (1 Ekim).....■

Erzincan felaketini müteahhitler

13 Mart, saat 19.20... Erzincan'da 6.3 şiddetindeki deprem kentin üçte ikisinin yıkılmasına yol açıyor... **K**ent aniden karanlığa gömülüyor... **H**er yandan çığlıklar yükseliyor... **K**entin uzun süre dünyayla bağlantısı kesiliyor. **D**eprem tehlikesi açısından en büyük risk gurubunda yer alan ve tarih içinde 8 kez yeri değiştirilen Erzincan'daki deprem 1992'nin üçüncü felaketi oldu. **D**epremde 491 kişi öldü, 700'ü aşkın kişi yaralandı. **H**ükümet, depremin ertesi günü Afet Olağanüstü Hali ilan etti. **D**epremde kurtarma çalışmaları sırasında meydana gelen olaylar ve depremin göz göre göre geldiği iddiaları felaketlere yeni bir boyut getiriyordu. **Y**ardım çalışmalarına İngiltere ve İsviçre'den

Erzincan depreminde binlerce kişi evsiz kaldı.

FOTOĞRAFLAR: NURDAN SÖZGEN

Türkiye 'çığ' atlayamadı

1992 yılının ilk çığ felaketi Hakkari'nin Yüksekova ilçesine bağlı Karabey Köyü'nde yaşandı. 20 kişinin ölümüne yol açan çığ felaketini 31 Ocak'ta daha büyük bir felaket izledi. **B**u kez ölü sayısı 152'ydi. Şırnak ve Siirt'te 5 ayrı çığ Tünekpınar Jandarma Karakolu, Görmeç Jandarma Bölük Komutanlığı ve Uludere'de 95 askeri çığ altında bırakmıştı. **K**urtarma çalışmalarına Çekiç Güç'ün de katıldığı çığ felaketi nedeniyle TRT'de eğlence programları kaldırıldı. **H**enüz Şırnak ve Siirt'teki kurtarma çalışmaları tamamlanmamıştı ki bu kez 7 Şubat'ta Şırnak'ın Boğazören köyü Akçayol mezrasında 31 kişinin ölümüne yol açan çığ haberi geldi. **A**ynı gün Batman'ın Tatlıca mezrasında da 30 kişinin bulunduğu bir ev çığ altında kaldı. **Ü**lkeyi büyük bir yasa sürükleyen çığların ardı arkası kesilmiyordu: Bu kez 8 ve 9 Şubat'ta Şırnak'ın Beytüşşebab ilçesinde, Uludere'de, Çağıllı'da, Diyarbakır'ın Kulp ve Elazığ'ın Maden ilçelerinde meydana gelen çığlar 21 kişinin ölümüne yol açıyordu... **Ş**ubat ayının ilk yarısına ardı ardına gelen çığlar bir ara PKK'nın bu çığların düşmesine etken olduğu söylentisinin yayılmasına yol açtı. **S**on olarak 26 Şubat'ta Şırnak, Batman, Ahlat ve Van'da meydana gelen çığ felaketlerinde ise 32 kişi öldü. **Ç**ığ faciasının yol açtığı yaraların sarılması için ülkede çeşitli kuruluşlarca yardım kampanyaları açıldı. **B**u kampanyalarda toplanan yardımların yanısıra Bayındırlık ve İskan Bakanlığı, felaketzedelere dağıtılmak üzere 315 milyon lira acil para yardımını bölgeye gönderdi. **Ç**ığ felaketinin gözler önüne serdiği en önemli gerçekse, kar yağınca yolları kapanan, dış dünyayla bağlantısı kesilen köylere yardımların geç ulaşabilmesiydi. **Y**ıllardır o köylerde uzun kış aylarında kaderleriyle başbaşa bırakılan insanların dramı, ancak çığ felaketleriyle olanca gerçekliğiyle ortaya çıkmıştı.....■

hazırladı

ekipler gelmişti. Ancak yardım çalışmalarında dozer kullanılması, özel eğitilmiş köpekleriyle gelen yabancıların kısa sürede böyle çalışmaları protesto ederek ülkelerine dönmelerine neden oldu. Hemşire Nurcan Eraslan'ın depremden 8 gün (187 saat) sonra hastane enkazı altından sağ olarak çıkarılması günlerce konuşuldu. Deprem felaketzedeleri bir yandan yakınlarını kaybetmenin acısını yaşarken, diğer yandan da kalacak yer sıkıntısı çektiler. Depremzedeler için 50 bin çadıra ihtiyaç varken 25 bin çadır gönderilince eksi 10 derecede açıkta kaldılar. Kente gönderilen çoğu yardım malzemesi sahiplerine ulaşmadı. Depremzedeler için prefabrik konutların yapılmasına başlandığında tarihler 28 Mart'ı gösteriyordu. Uzmanlar facianın göz göre geldiğini söylüyorlardı. Çünkü kentte yıkılan binaların çoğu kamu binalarıydı ve deprem bölgesi olmasına rağmen ihalelerdeki kayırmalar nedeniyle eksik malzeme ile yapılmışlardı. Tarihte aynı bölgede meydana gelen 8 depremin ardından kentin kurulmasında hiçbir önlem alınmadığı gerçeği yeniden ortaya çıktı. Bu kez hükümet Erzincan depreminde birçok insanın ölümünden sorumlu müteahhidlerin peşini bırakmadı... Sorumlu müteahhidlerin adları 16 Mayıs'ta açıklandı ve yargılanmalarına başlandı. Son olarak prefabrik evlerinde oturan Erzincan depremzedeler, 2 bin konuttan 600'üne yerleştiler.....■

Yılın ilk çığ felaketi Hakkari Yüksekova'da meydana geldi

DÜNYADA FELAKETLER

KAHİRE'DE DEPREM:

Mısır'ın başkenti Kahire'de meydana gelen 5.8 şiddetindeki depremde 450 kişi öldü, 4 bin kişi yaralandı. Mısır tarihinin en şiddetli depreminde bir çok okul ve ev tamamen çöktü. Depremde yaklaşık zarar 150 milyon dolar oldu.

ANDREW KASIRGASI:

Yüzyılın en büyük kasırgası Andrew, ABD'nin Florida ve Luisiana eyaletlerini harabeye çevirdi. Saatte 245 km. hızla esen rüzgar Amerika'nın güney sahillerinde 19 kişinin ölümüne ve 20 milyar dolar zarara yol açtı (24 Ağustos). Kasırgadan sonra evsiz kalan 700 bin kişinin sigorta şirketlerinden 7.3 milyar dolar tazminat talebinde bulunması şirketlerde de kasırga estirdi.

DENİZ DEPREMİ:

Nikaragua'da meydana gelen deniz depremi 100 köyü ve kasabayı yuttu. Dev dalgaların altında kalan kasabada 200 kişi sulara kapılarak kayboldu. 100 kişi öldü, 16 bin kişi evsiz kaldı. (3 Eylül)

LOS ANGELES'TA 1 ÖLÜ!

Los Angeles'ta son 40 yılın en şiddetli depremi... Erzincan'daki 6.3 şiddetindeki depremde 491 kişi ölürken, Los Angeles'ta meydana gelen 7.4 şiddetindeki depremde sadece 1 bebek öldü. (28 Haziran)

GAZ ŞEBEKESİ ÖLÜM GETİRDİ

Meksika'daki Guadalajara Gaz Şebekesi'nde meydana gelen zincirleme patlama 227 kişinin ölümüne yol açtı. Bir mahallenin tamamen yok olmasına neden olan patlamadan önce şehre yayılan gaz kokusuna rağmen yetkililerin önlem almaması tepkilere neden oldu. (23 Nisan).

HAVADA GELEN ÖLÜM:

Bu yıl meydana gelen uçak kazaları en güvenli ulaşımın havayolu olduğu iddiasına gölge düşürdü... İsrail Hava Yolları El-Al'ın kargo uçağı Amsterdam Bijlmermeer'deki dokuzar katlı iki sosyal konutun arasına düştü. Tarihin en büyük uçak kazaları arasına giren Amsterdam faciasında 200 kişi öldü. Uçağın düştüğü sosyal konutlarda ülkeye kaçak girenler de bulunuyordu ve cesetler tespit edilemeyecek derecede yanmıştı. İki binada bulunan ve çoğu Surinamlı, Afrikalı ve Asyalı göçmenlerin oturduğu 200 konuttan tamamen yanan ve çöken seksenin de mahşer anı yaşandı. (4 Ekim) ■ Air Inter'e ait Airbus, Strasbourg'a inmeye hazırlanırken kente 40 km. uzaklıktaki Saint Odile tepesine çarptı. 87 kişinin öldüğü kazada, 9 kişi şans eseri kurtuldu. (21 Ocak) ■ Nepal ve Çin'de meydana gelen 2 ayrı uçak kazasında bir uçak dağa çarptı, bir uçak da piste çakıldı. Nepal'de uçağın dağa çarpması sonucu meydana gelen kazada 113 kişi, Çin'de ise 100 kişi öldü. (31 Temmuz) ■ Çin'de Boeing 727 tipi uçağın Guillin yakınlarındaki bir tepeye çarparak düşmesi sonucu 141 kişi öldü. (24 Kasım)■

TRAFİK KAZALARI

Bu yıl başında emniyet kemerli günlerin başlamasıyla trafik kazalarındaki can kaybının biraz olsun, azalacağı düşünülüyordu. Ancak, kazalar karayollarını savaş alanına çevirmeye ve can almaya devam etti. Sadece Kurban Bayramı'nda meydana gelen kazalarda 87 kişi öldü. Bayramdan bir gün sonra ise Azrail yine yollardaydı: Yalnızca bir günde 30 ölü, 32 yaralı.

Clinton Vietnam'da savaşmadı, eylemlere katılmadı, esrar içti, tutuculara ve ırkçılığa karşı çıktı... ve halkın yüzde 43'ünün oyunu alarak ABD'nin yeni başkanı seçildi.

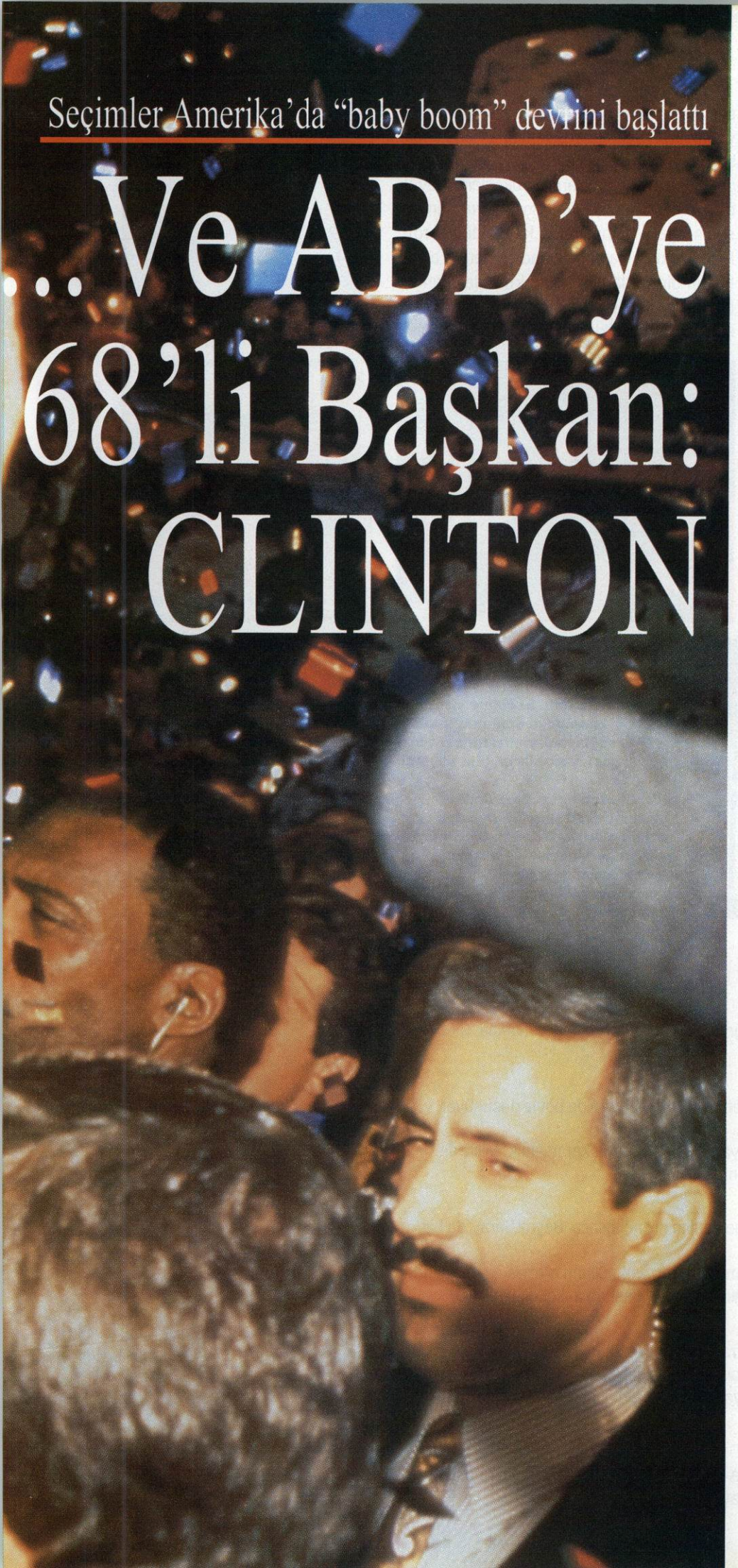

Seçimler Amerika'da "baby boom" devrini başlattı

...Ve ABD'ye 68'li Başkan: CLINTON

Amerikan halkı, yeni bir başlangıç yapmak için, değişim vaadeden demokrat aday Bill Clinton'ı seçti. ABD'nin 42. başkanı seçilen 46 yaşındaki Clinton, 68 kuşağının ruhunu Beyaz Saray'a taşıyan ilk başkan olacak. Clinton aynı zamanda, Amerikan tarihinde Beyaz Saray'a yükselen ilk Güneyli. Clinton'un seçilmesiyle birlikte İkinci Dünya Savaşı'nın biçimlendirdiği politikacıların devri bitti. İnsan hakları ve feminist hareketlerle yetişen, otoriteyi sorgulayan yeni genç kuşağın dönemi başladı. ■

Amerika Birleşik Devletleri'nde Bush, Clinton ve Perot arasındaki 100 gün süren kıyasıya mücadele 3 Kasım'da yapılan seçimlerde Clinton'ın sürpriz olmayan zaferiyle son buldu. Doğuracağı sonuçların Amerika kıtasının sınırlarının çok ötesine geçmesi nedeniyle tüm dünya kamuoyunu yakından ilgilendiren seçimlerde yürütülen kampanyalarda rekorlar kırıldı. Aylar öncesinden başlayan kampanyalarda üç aday sürekli birbirini yıpratma politikası uygularken, bir ara Ross Perot'un adaylıktan çekildiğini açıklaması George Bush ile Bill Clinton arasındaki çekişmeyi daha da hızlandırdı. Ancak Perot, seçimlere 1 ay kala yeniden aday olduğunu açıklıyordu.

Seçim kampanyaları boyunca Demokratların adayı Clinton, daha çok Cumhuriyetçi Bush'un tutucu politikalarını tamamen tersine çevirmeye çabaladı. Clinton Bush'a Irakgate skandalı, ekonomik reformlar, ırkçılığı körüklemesi ve kürtaj yasağını desteklemesi konularında saldırırken, Bush da muhafazakarların oylarını çekmek için uğraştı. Bush, Clinton'un eski aşkı Gennifer Flovers'ın özel ilişkilerini en detaylı yönlerine kadar açıklamasıyla kozları kısa bir süre için eline aldı. Ancak gerek televizyondaki açıkoturumlarda, gerekse hükümet programıyla Amerikan halkından yeterli not alamadı.

Clinton, seçim kampanyası boyunca kamuoyu yoklamalarında hep bir adım öndeydi ve Seçmenler Kurulu'nu oluşturan 538 delegeden 227'sini garantilemişti. Bağımsız aday Ross Perot ise seçimlerde denge unsuru olarak görünüyordu. Aslında televizyondaki açıkoturumlarda kamuoyunu en çok etkileyen o olmuştu, ama yine de Bush ve Clinton'la boy ölçüşecek denli güçlü değildi.

Seçim günü yaklaşırken, reklam harcamaları da rekor düzeye ulaştı. ABD başkanlık

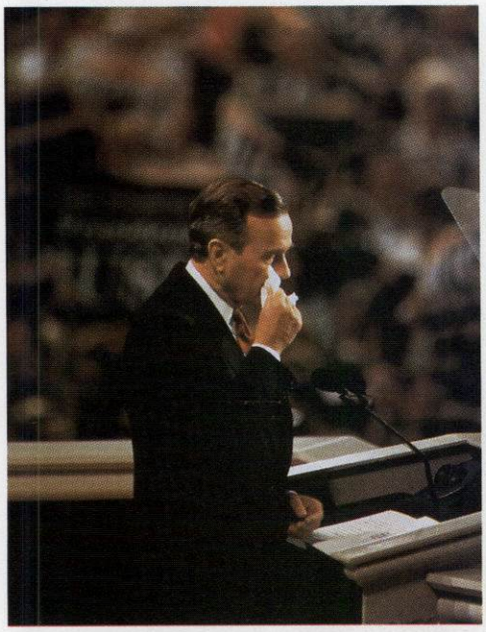

Bush, Irakgate skandalının seçimlerden önce açıklanmasıyla başlayan düşüşünü başkanlığı kaybederek noktaladı.

seçimi, adayların televizyon reklamları için yaptıkları harcamalar bakımından en zengin seçim kampanyası olarak tarihe geçti.

Reklam harcamalarının yüksekliği, büyük ölçüde milyarder işadamı Ross Perot'nun kesenin ağzını açmasından kaynaklanıyordu. Perot, reklam harcamalarında diğer iki adayı büyük bir farkla geride bıraktı. Adayların üç büyük TV kanalına yayınlattıkları seçim reklamları için ödedikleri miktar 40 milyon doları

Milyarder işadamı Ross Perot'yu seçimler sırasında en çok sinirlendiren şey kamuoyu yoklamalarıydı. Seçilirse geçimini kamuoyu yoklamalarından sağlayanların fıstık satmaya başlayacaklarını bile söyledi.

Bill Clinton'ın seçilmesinde yardımcısı Al Gore'un da büyük etkisi oldu. Al Gore da Clinton gibi genç, dinamik ve ataktı. Ve en önemlisi o da '68 kuşağının ruhunu taşıyordu.

KAMPANYADA NELER DEDİLER?

BARBARA BUSH:

-George, Clinton'darn soytarı diye söz etti. Doğrusu, bunu söyleyebilmiş olmasına şaşırdım.

GEORGE BUSH:

-Clinton'a soytarı demem doğru olmadı. Hata ettim. Zaten Barbara da böyle düşünüyor, üzgünüm...

- Yeniden seçilirsem köpeğimiz Millie'yi de Beyaz Saray'da tutma kararı aldık. Millie dış politika konusunda uzman kesildi ve bilgisi Clinton'dan fazla.

BILL CLINTON:

-Beyaz Saray'ı halka açacağız. Halkın yönetime katılımını sağlayınca Beyaz Saray'da bir tür kiracı durumuna düşeceğim.

-Deliliğe ilişkin düşüncelerimi açıklamak isterim. İşsizlerin, yoksulların artmasına, gelirlerin düşmesine karşılık yeniden seçilmesi gerektiğini söyleyen Başkan'ın kendisi delidir.

ROSS PEROT:

-Clinton'ın ekonomik planı mı dediniz? Demokrat Parti başkan adayı sadece tavuk beslemeyi bilir. Valilik yıllarında Arkansas'ta tavuk sanayi gelişti.

-Geçimlerini kamuoyu yoklamalarından sağlayanlar ben seçildiğimde fıstık satmaya başlayacaklar.

BUSH'TAN SADDAM'A:

-Beyaz Saray'a veda etmem halinde Bağdat'ta 500 bin kişinin katılacağı dev bir gösteri düzenlenecekmiş. Kutlamaları iptal etsinler. Kaybetmeyeceğim..

Amerika'nın keşfinin 500. yılı Amerika, İspanya ve İtalya'da yapılan çeşitli gösteri ve yarışmalarla kutlandı...

Gerard Depardieau bu kez Kristof Kolomb rolünde Amerika'yı keşfetti.

AMERİKA YENİDEN KEŞFEDİLDİ

Amerika Birleşik Devletleri bir yandan seçim heyecanını yaşarken, diğer yandan da kıtanın Kristof Kolomb tarafından keşfinin 500. yılını kutladı. Kutlamalar kapsamında gösteriler, sergiler, konferans ve fuarlar düzenlenirken Hollywood da boş durmadı. Gösterime giren iki filmle birlikte Amerikan halkı Amerika'yı yeniden keşfetti. Kolomb'un hayatını anlatan iki filmden biri İngiliz sinemacı Ridley Scott'un yönettiği ve Gerard Depardieu'nun başrolünü oynadığı "1492:Conquest of Paradise" (1492:Cennetin Fethi); diğeriyse Kolomb'u Fransız aktör George Corraface'in oynadığı, Marlon Brando'lu "Christopher Colombus: The Discovery" (Kristof Kolomb: Keşif)'ti. Ayrıca Fransız yazar Jacques Attali'nin "1492" adlı kitabı da satış rekorları kırdı.

Bu arada Amerika'nın keşfinin 500. yıldönümünü protestoyla karşılayanlar da vardı. Kristof Kolomb'un keşfinin ardından özellikle İspanyol'ların soykırımına hedef olan Kızılderililer, ülkenin çeşitli yerlerinde yaptıkları gösterilerde Avrupa'dan yeni dünyaya göçenleri ırkçılıkla suçladılar. Aslında Amerika kıtasının ilk sahipleri onlardı ve sayıları 500 yıllık soykırım ve zorunlu göçlerle 2 milyona inmişti. Tüm bunlar bugüne kadar Yeni Dünya'yı keşfetmesi nedeniyle göklere çıkarılan Kristof Kolomb hakkında, Kızılderililerin soykımına neden olduğu gerekçesiyle özellikle tüm dünya aydın çevrelerinde "hain mi yoksa saygın bir kaşif mi?" tartışmasını başlattı. ■

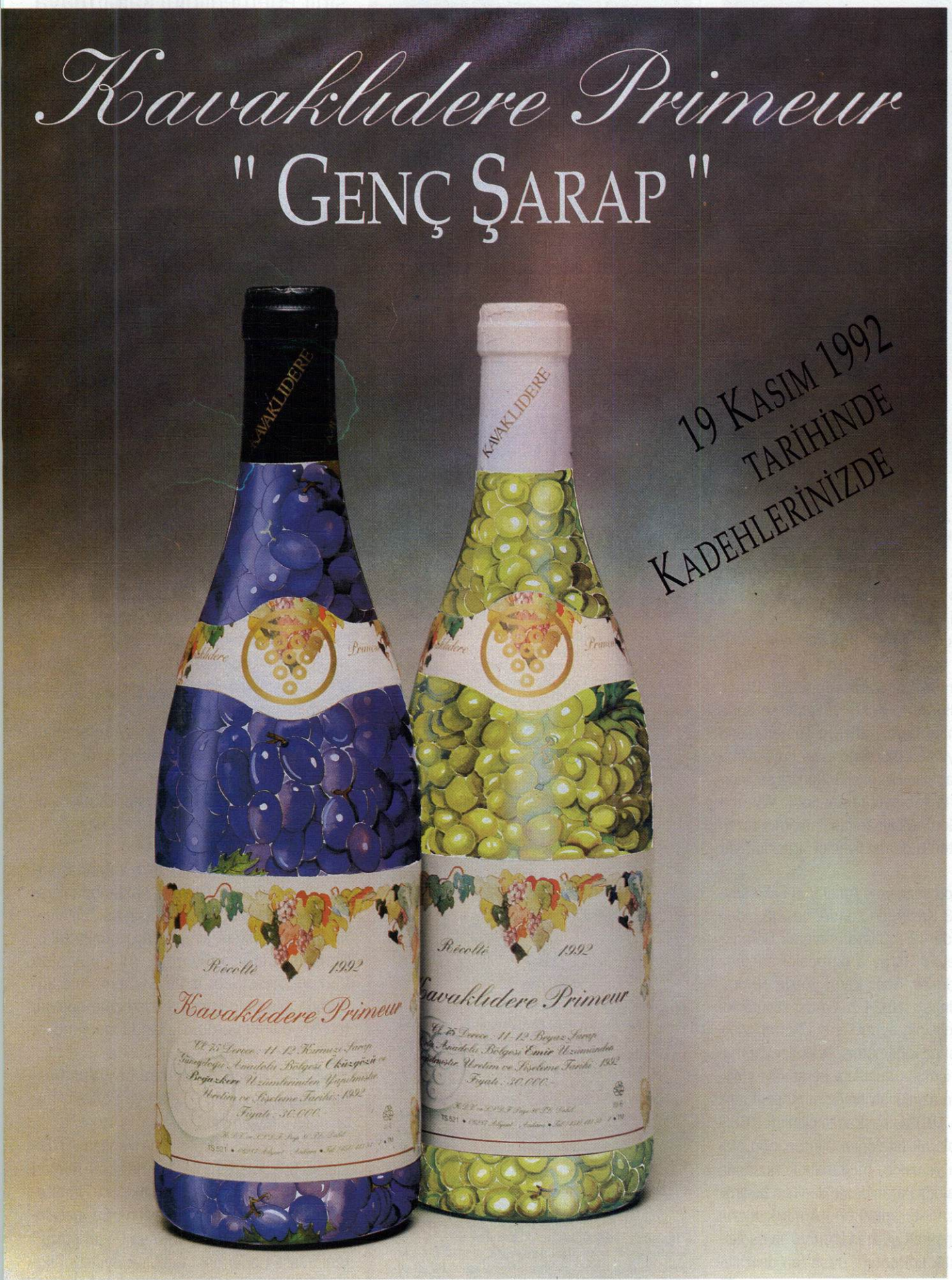
Kavaklidere Primeur
" GENÇ ŞARAP "
19 KASIM 1992
TARİHİNDE
KADEHLERİNİZDE
KAVAKLIDERE
Récolte 1992
Kavaklidere Primeur

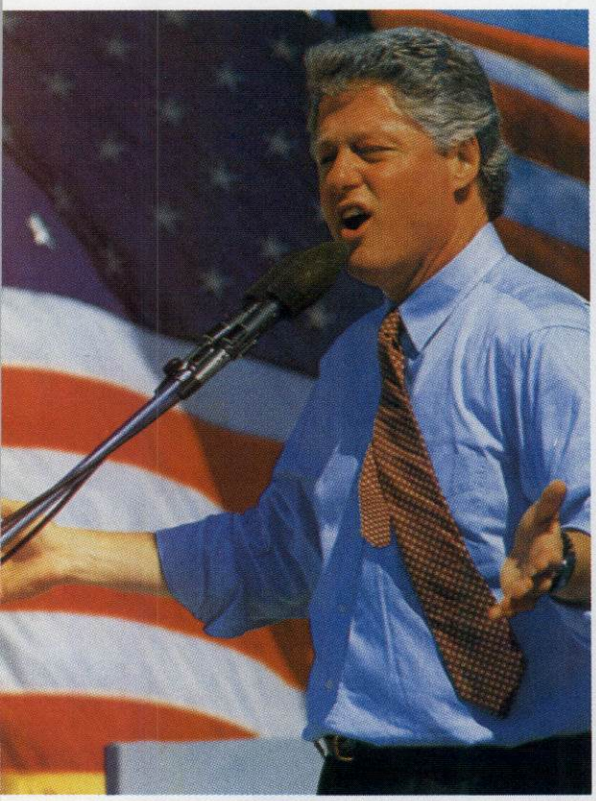

46 yaşır ‹i Clinton dinamik ve sportm ‹avrıyla özllikle kadın seçme' ‹rin oylarını topladı.

buldu. Bush 17.5 milyon dolar, Bill Clinton 5.4 milyon ve Ross Perot ise 19.8 milyon dolar ödedi.

Bu arada Hollywood da seçimler nedeniyle ikiye bölünmüştü. Bush'un en büyük kozları Arnold Schwarzenegger ile Bruce Willis'ti. Clinton'u destekleyenlerse daha çoktu. Richard Gere, Kathleen Turner, Glenn Close Hollywood'da Clinton için dayanışma gösterisi yaptılar. Michael Bolton da söylediği şarkılarla tabloyu tamamladı. Wynton Marsalis, Gerry Mulligan gibi tanınmış cazcılar da Clinton'u destekliyenler arasında yer aldılar.

Ama son sözü yine Amerikan halkı söyleyecekti. 3 Kasım'da sandık başına giden halkın yüzde 43'ü Clinton diyerek Demokratların Beyaz Saray'a girmesini sağladı. Bush, yüzde 38, Ross Perot yüzde 19 oranında oy almıştı. 18-24 yaş arası seçmenlerin yüzde elisinin oyunu alan Clinton, Vietnam Savaşı'na katılmamış, eylemler yapmamış, esrar içmiş, tutuculara karşı savaşmış, siyahları ve azınlıkları savunmuş, çapkınlık yapmış ve ABD'ye başkan seçilmişti. "68'li Başkan" olarak nitelenen Clinton, son olarak Somali'ye askeri müdahale konusunda Busch'un aldığı kararı desteklediğini bildirdi. Günlerini sık sık sokaktaki Amerikalıların arasına karışarak geçiren Clinton, bu günlerde başkanlık koltuğunu Bush'tan devralacak. ■

TÜM ZAMANLARIN EN BÜYÜK FUARI- İspanya'nın Sevilla kentinde açılan Expo 92' fuarı tüm zamanların en büyük fuarıydı. Disneyland ile 2000'li yılların karışımı sayılan fuar için Kristof Kolomb'un yelken açtığı Sevilla seçildi. Yüksek teknolojinin tüm ürünlerinin sergilendiği fuar nedeniyle Sevilla kenti, geleceğin dünyasından bir kesit gibiydi. 10 ülkenin katıldığı fuar için 58 trilyon lira harcandı.

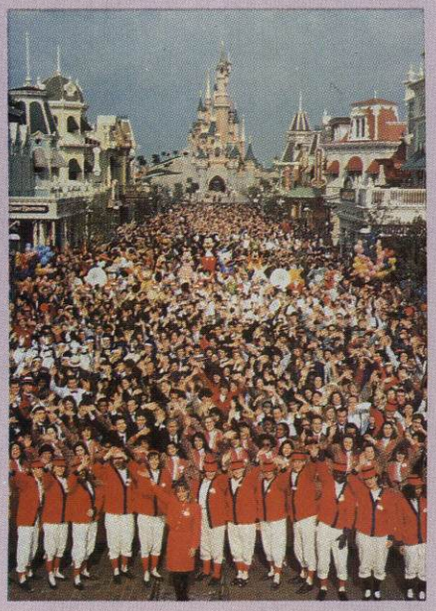

MİKİ FARE AVRUPA'DA- Disneyland'dan sonra Euro Disney Paris'te açıldı. İlk gün 250 bin kişinin gezdiği Mickey Mouse'un bu sevimli kentini Fransızlar 4 yılda tamamladı. Euro Disney'in açılmasının ardından dünyanın çeşitli ülkelerinin yanısıra Türkiye'den de Paris'e turlar düzenlendi. Özellikle Türk sosyetesinde Euro Disney'e gitmek moda oldu.

MIKE TYSON HAPİSTE - 1986-90 yılları arasında Dünya Ağır Siklet şampiyonluğunu elinde bulunduran Mike Tyson güzellere yenildi. "Ayı" lakaplı boksör Indianapolis'te 23 güzelden 11'ine sarkıntılık yaptığı ve Desiree Washington'a tecavüz ettiği gerekçesiyle suçlu bulundu. Demir yumruklu şampiyon her ne kadar mahkemede güzel Desiree için "O benim pantolonumu indirdi" savunmasını yaptıysa da 6 yıl hapis cezasından kurtulamadı.

FRANKFURT KİTAP FUARI- Ekim ayının ilk haftasında başlayan ve 5 gün süren Frankfurt Kitap Fuarı'nda bu yıl ana tema "İspanya"ydı. Sanatı ve kültürü çeşitli etkinliklerle tanıtılan İspanya, 1992'de bir kutlamaya daha ev sahipliği yaptı. Kristof Kolomb İspanya'dan yola çıkmıştı ve Amerika'yı keşfedeli tam 500 yıl olmuştu.

Avrupa Topluluğu ülkelerinde sınır egemenliğini kaldırmaya yönelik Maastricht Anlaşması ile ilgili oylamalar Avrupa Birliği'ne gölge düşürdü. Ekonomik, siyasal, parasal birlik ve sosyal uyum konusundaki esasları tespit eden Maastricht Anlaşması, üye ülkelerin hemen hepsinde farklı şekilde yorumlanıyor.

Avrupa Topluluğu ülkelerinde sınır egemenliğini kaldırmaya yönelik Maastricht Anlaşması ile ilgili oylamalar Avrupa Birliği'ne gölge düşürdü.

Ekonomik, siyasal, parasal birlik ve sosyal uyum konusunda anlaşmayı getiren Maastricht için ilk referandum 20 Eylül'de Fransa'da yapıldı. Fransızlar'ın yüzde 51.5 oyla anlaşmaya "zoraki evet" demeleri ve oylamada katılımın yüzde 70 olması yeni tartışmaları gündeme getirdi.

Avrupa Topluluğu'na üye 12 ülkenin 6'sı, anlaşmayla ilgili pürüzlerden rahatsız olduğunu ortaya koydu.

Fransa'dan sonra anlaşmayı referanduma götüren Danimarka'da halk, Avrupa Birliği'ni reddetti.

Anlaşmaya "temkinli" yaklaşan Almanya ise Mark'tan fedakarlık etmek istemiyordu.

Bu arada Belçika, AT ülke vatandaşlarının 12 ülkede oy kullanma haklarından rahatsızlık duyuyor, İspanya aşırı soldan eleştiri alıyor, İngiltere sınır kontrollerinin kaldırılmasını sorun ediyordu. Yunanistan'da kürtajın Maastricht'le birlikte aynı referandumda dile getirilmesi, anlaşmanın onayını tehlikeye sokuyordu. Hollanda ise şimdilik sorun çıkarmıyordu.

Ancak İrlanda, Lüksemburg, Yunanistan, İtalya, İspanya, Belçika ve Portekiz anlaşmayı onaylamıştı.

Aralık ayında Brüksel'de yapılan AT Dışişleri Bakanları Toplantısı'nda, AT üyeleri arasında yeni bir anlaşmazlık çıktı. İngiltere'nin Maastricht anlaşmasının bazı maddeleri konusunda Danimarka'ya "özel statü" tanınmasını önermesi topluluk üyelerini ikiye böldü. Öneri Almanya, Belçika, Lüksem-

12 ülkenin yarısı Maastricht Anlaşması'ndan rahatsız

AT birliğine gölge düştü

AT üyesi ülkeler Maastricht Anlaşması'na değişik tepkiler gösterdiler. Fransızların bile "zoraki evet" demesi Avrupa'da birliğin tehlikeye düştüğü kuşkusunu uyandırdı.

burg ve Yunanistan tarafından reddedildi. Bu, AT birliğine yeni bir darbeydi ve önerinin reddedilmesinin bazı ülkelerin birlikten uzaklaşmasına yol açabileceği görüşü ağırlık kazanmıştı.

Aralık ayının son günlerine doğru yapılan Edinburgh Zirvesi'nde Danimarka'nın özel statüsü kabul ediliyordu. Zirvede Danimarka'nın ortak para, ortak savunma ve ortak vatandaşlıktan muaf tutulması kabul edildi. Buna göre Danimarka'da 1993 Mayıs'ında ikinci bir referandum yapılacak. Bu referandumda "hayır" çıkması İngiltere'nin de Avrupa Birliği'ne katılmaması anlamına gelecek.

Bu arada İsviçre'lilerin de Avrupa Ekonomik Alanı'na "hayır" demesiyle Avrupa Birliği'nde çatlaklar meydana gelmesine neden oldu.

Kısacası Maasricht Anlaşması, önümüzdeki günlerde de yoğun bir şekilde tartışılacağa benziyor. .....■

TÜRKİYE ARTIK AT'A YALVARMIYOR

Türkiye, AT'a başvurmasının beşinci yılında, üye ülkelere artık AT'ın eteğine yapışmayacağı mesajını verdi.

AT'a üye ülkeler, bir yandan aralarındaki birliği korumakta zorlanırlarken bazı ülkeler Türkiye ile ilişkilerin güçlendirilmesi gerektiğine dikkat çekiyorlardı. Mayıs ayında Portekiz'de yapılan AT Dışişleri Bakanları toplantısında İngiltere, Fransa, İtalya, Yunanistan bu görüşü desteklediklerini bildirdiler. Almanya ise Kıbrıs sorununu öne sürerek görüşe karşı çıkıyordu.

Türkiye ise birkaç gün sonra AT konusundaki ısrarından vazgeçtiğini Fransa ile İngiltere'ye çıtlatıyordu. Buna karşılık AT ülkeleri Türkiye ile ilişkilerini daha farklı zeminlerde güçlendirmek istediklerini belirterek Türkiye'ye sıcak bakmaya başladılar.

Bu arada ABD de Türkiye'nin tam üyelik yolunun tıkanmaması için Avrupa'yı uyardı. Dışişleri Bakanı Hikmet Çetin, Türkiye'nin artık AT için yalvarmadığını Mayıs ayında Avrupa Konseyi dönem başkanlığını devraldığında şu sözlerle açıklıyordu:

"Biz AT'ın eteğine yapışarak, yalvaran değil, topluluğun eşit haklara sahip, onurlu bir üyesi olmak istiyoruz" .....■

Jean pantalonlar...
kısa etekler...
tayt ve body'ler...
her çeşit kumaş...
her çeşit renk...
markalı mayolar...
transparan kıyafetler...
bluz yerine sütyenler...
mini şortlar, etekler...
işlemeli giysiler...
leopar desenler...
bilekli botlar...
uzun paltolar...
geometrik desenler...
ve markalı mayolar...
renkli jean'ler...
sevimli kareli kumaşlar...

Doğduğundan bu yana vücudun en erotik

Moda yine

Moda bu yıl çeşitliliğiyle göz kamaştırdı... Kızılderili kıyafetleri, üniformik kostümler ve uzay giysileri oldukça ilginç görüntüler oluşturdu. Transparan kıyafetler sadece podyumların gözdesiydi. Ancak Yves Saint Laurent, Claude Montana gibi modacıların öncülüğünü yaptığı bu şeffaf giysilerin podyumlardan aşağı inebildiğini söylemek güç. Bu yıl modaya üçüncü bir boyut da eklendi. Genellikle klasikçiler ve yenilikçiler olarak ikiye ayrılan modacılar sınıflandırmasına fantastikler eklendi. Fantazileri gerçek kılmak isteyen bu modacılar, giyilmek için değil seyirlik kıyafetleri meraklılarına sundular. Bu akımın öncüleri ise Paco Robanne, Gianni Versace, Vivienne Westwood, Jean Paul Gaultier ile Christian Lacroix'ydı...

ÇEVRECİLİK MODA, MODA ÇEVRECİ

Dünyada çevreci akımlar güçlenirken Tunuslu Azzedine Alaia, modaya çevre çizgilerini yerleştiren ilk stilist oldu. Tümüyle doğal kumaşlardan hazırla-

noktasını arıyor

sınırları kırdı...

dığı giysilerle ün kazanan Alaia'nın ardından Türk modacıları da çevreci akımın yanında yer aldılar. Doğal kostümlerden hazırlanmış kıyafetlerin sunulduğu konfeksiyon ürünleri ilgi gördü.

ŞEFFAF MECLİS, ŞEFFAF GİYSİ İSTEMEDİ

Transparan modası bu yıl podyumlar kadar meclisi de sarstı. Transparan manken Maide Erçelebi'nin Kültür Bakanı Fikri Sağlar ile İspanya'nın Sevilla kentindeki Expo 92 fuarında balık yemeye gittiği iddiası, bazı Milletvekillerini harekete geçirmeye yetti. Maide Erçelebi ile yemek yemesi nedeniyle içinde 150 yolcu bulunan uçağın 4 saat bekletildiği iddia edildi. Konuyla ilgili meclise önerge verilirken, Fikri Sağlar ile Maide Erçelebi iddiaları yalanladılar. Erçelebi, politikaya bulaştırılmamasını isterken Fikri Sağlar bu önergeye şiddetle tepki gösteriyordu.

RIFAT ÖZBEK'İN BAŞARISI

Moda dünyasında her geçen gün zirveye tırmanan bu yıl İngiltere'de ikinci kez "Moda Tasarım Ödülü" nü aldı. Kendisini "ütopyalara ve reenkarnasyona inanan, garip" olarak tanımlayan ünlü modacı özellikle herkesin rahatça giyemeyeceği, çılgın kıyafetlerin yaratıcısı oldu. Özbek bir kendisini "ütopyalara ve reenkarnasyona inanan, garip" olarak niteliyordu. Modada devrim yaratan kreasyonla-

BU YIL BUNLAR ÇOK MODAYDI

Haftasonunu doğada geçirmek...
bisiklete binmek...
Çoruh'ta rafting...
uzun yürüyüşler...
eşcinsel barlar...
sinema...
astroloji ve ruhbilimle ilgili herşey...
step...
body building...
sosyetenin havuz eğlenceleri...
FM kanalları...
cafe'ler...
soslu salatalar...
kırmızı noktalar...

Çarkıfelek ve Saklambaç...
talk show-lar...
Sharon Stone ve Temel Dürtü...
TEMPO...
yükselen değerler...
2. Cumhuriyet tartışmaları...
Hakiki 007 Ajanda...
ansiklopedi savaşları...
günün yorumcuları...
Casablanca...
rap...
Türk pop müziği...
Sirkeci-Aksaray "çağdaş" tramvay hattı...
metro çukurları...
900'ler...
slikon...
dinozorlara kızmak...
televizyona program projeleri geliştirmek...
brunch'a gitmek...
asker botları...
kadın ya da erkek kravat takmak...
jeep kullanmak...
ciddi davetlere bile spor kıyafetle gitmek...
evin bir odasıyla birleştirip banyoyu büyütmek...
parti kurmak ve parti vermek...
halkla ilişkiler şirketi açmak...
halkla tüm ilişkilerini kesmek...
cüzdanı kredi kartlarıyla doldurmak...
tef çalıp tabak kırmak...
silah bulundurmak...
Klips'e haber olmak...
herşeyin diyetini bulmak...
ev eşyalarını değiştirmek...
Amerikan aksanıyla türkçe konuşmak...
Levent Kırca...
Orta Asya gezileri...
prezervatif...
şeffaflık...
çevreci olmak...

Her geçen yıl hazırladığı ilginç kıyafetlerle moda dünyasının dikkatini üzerine çeken Rıfat Özbek bu yıl kızılderili ve üniformik modelleriyle konuşuldu.

rıyla ün yapan Özbek 92'de, askeri üniformaları andıran kostümlerin yanısıra, Kızılderili kıyafetlerinden esintiler taşıyan çizgileriyle ilgi gördü.

Bu yıl tam anlamıyla bir jean savaşı yaşandı. Bilardo salonundaki mücadeleden, yolda görülen otostopçuya jean üzerinde verilen telefon numaralarına kadar jean'ler, reklamlarındaki öykülerle anılır oldu.

JEAN SAVAŞLARI

Geçen yüzyılın ortasında Kaliforniali altın arayıcıları için yapılan Jean pantalonlar, 1992'de de dünyanın en çok satılan ürünü oldu. Jean, bir yaşam biçimi olarak anılıyor artık... Mesut Yılmaz ile Deniz Baykal'ın jean giymeleri onları genç lider olarak tanımlamak için yeterli oluyor... Bu yıl Türkiye'de jean firmalarının sayısı oldukça arttı. Doğal olarak aralarındaki rekabet de... 11 yabancı firmanın yanısıra Türk tekstil piyasasında 23 jean firması jean savaşına girdiler. Sonuçta, Türkiye'de yabancı marka jeanların pazar payları yüzde 30.8, satışları 5 milyar 100 milyon lira, yerli markaların pazar payları ise yüzde 28.4, satışı 4 milyar 715 milyon lira olarak gerçekleşti. Tabii pazar büyük olunca araya markasız ve taklit jeanler de girdi. Markasızların pazar payı yüzde 40.8, satışları ise 6 milyar 785 milyon lira olarak belirlendi.

ISLAK EĞLENCE

Bu yıl çılgın sosyete partilerinde elbiseyle havuza atlama modası vardı. Hatta bu moda öylesine yayıldı ki, İstanbul'da her geçen gün bir yenisi açılan bar ve discoların bazılarında gecenin ilerleyen saatlerinde kuru dolaşmak imkansızlaştı!

DİSCODAN EŞCİNSEL KULÜPLERE

Geçtiğimiz yıl sayısı bir elin parmaklarıyla sınırlı olan discolar 92'de tam anlamıyla patlama yaparak çeşitlendiler ve gözde eğlence mekanları haline geldiler. Ancak bir süre sonra canlı müziği ve barları tercih eden sosyeteyi çekmek için çılgın partiler ve geceler düzenlemek zorunda kaldılar. Yaz aylarında özellikle Pasha, korumalarının çıkardıkları olaylarla adından sözettirdi. Diskolar-

Çizmeden şorta, ceketten büstiyere, jean her çeşit kostümle kullanılır oldu. İşlemeli jeanler bu yılın da moda kıyafetleri arasındaydı.

Transparan bu yılın en çok tartışılan modasıydı. Vücudu tüm hatlarıyla ortaya çıkaran bu şeffaf giysileri ancak mankenler giyebildi. Transparan'ın öncüsü ise Maide Erçelebi'ydi.

dan kısa sürede sıkılan sosyete soluğu birbiri ardına açılan bir kaç eşcinsel kulüp ve barlarda aldı.

Öte yandan Seks sektöründe milyarların döndüğü İstanbul'da travesti kulüplerde erkeklerin büyük ilgi gösterdiği izlendi. İstanbul'un gece hayatında en çok sözü edilen mekanlar Twenty, Nineteen, Fourteen ve kutu Bar gibi eşcinsel barları oldu.

MANKENLER VİTRİNDEYDİ

Mankenler bu yılın gözdeleriydi. Aşkları, kıyfetleri, söyledikleri basının hep gündemindeydi... Mankenler de bu fırsatı kaçırmadılar ve çoğu özel TV'lerde sunucu olarak ya da dizilerde rol alarak boy gösterdiler... Meltem Doğanay'ın Serdar Güreş'le, Aylin Arasıl'ın Kadir İnanır'la, Esin Moralıoğlu'yla Adnan Şen'in fırtınalı aşkları uzun süre konuşuldu.Mankenler tabii en çok tepkiyi de yıllardır sunuculuk yapan, emektarlardan ve tiyatro, sinema sanatçılarından aldılar...

CLAUDIA, CINDY VE IMAN...

Bu yıl dünyanın en çok konuşulan ve en çok kazanan mankenleri yine Claudia Shiffer ile Cindy Crawford'du. Cindy Crawford gönlünü Richard Gere'ye kaptırdı ve bu yıl dünyaevine girdi. Claudia Shiffer ise bir ara Monaco

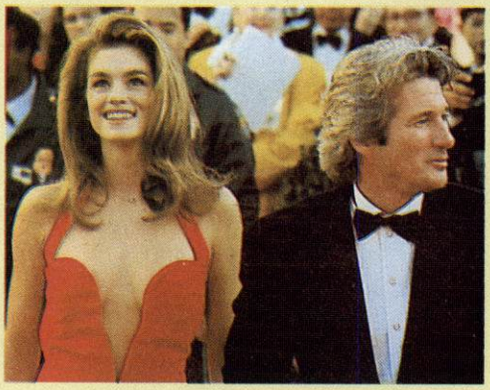

Sarayı'nın gözde bekarı Prens Albert ile yaşadığı aşk nedeniyle evlenecekleri yolunda söylentilere yol açtı.

Mankenler dünyasının bir başka hit'i Iman ise David Bowie ile olan uzun beraberliğini bu yıl evliliğe dönüştürdü. Iman ile Bowie evlendiklerini hayranlarından bir süre de olsa saklamayı başardılar.

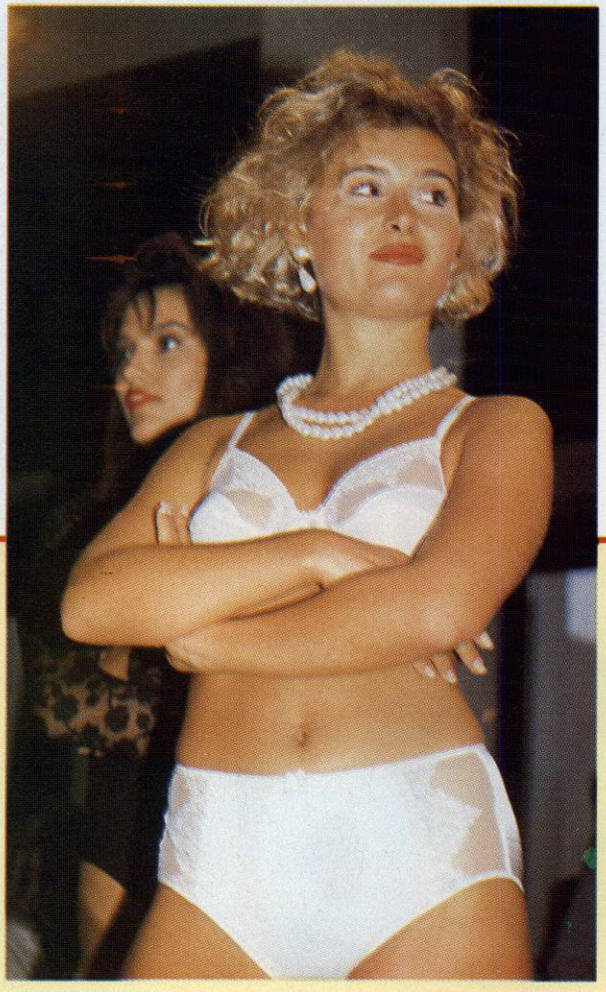

İÇGİYİM DEFİLELERİ

Bu yılın en gözde defileleri içgiyim defileleriydi. Bugüne kadar Canan Mutluer'in dışında hep yabancı mankenler tarafından sunulan iç çamaşırlar artık yerli mankenler tarafından sunulmaya başlandı. Defilelere bayanlar kadar erkeklerin de ilgi gösterdikleri dikkat çekti.

UZUN KOLYELER VE EMZİKLER

Aksesuarda bu yıl inci ve uzun zincir kolyeler, Swatch saatler, renkli çerçeveli gözlükler, freeback çantalar, kocaman gümüş takılar, içinhe herşeyi alan hazır çantalar bu yılın gözde aksesuarlarıydı. Ancak bu yıl klasik aksesuarların yanısıra plastik emzikle bütünlenen aksesuarlar çok rağbetteydi. Emzikler, küpeden anahtarlığa, kolyeden yüzüğe kadar her renkte ve büyüklükteki aksesuarın baş aktörüydü.....■

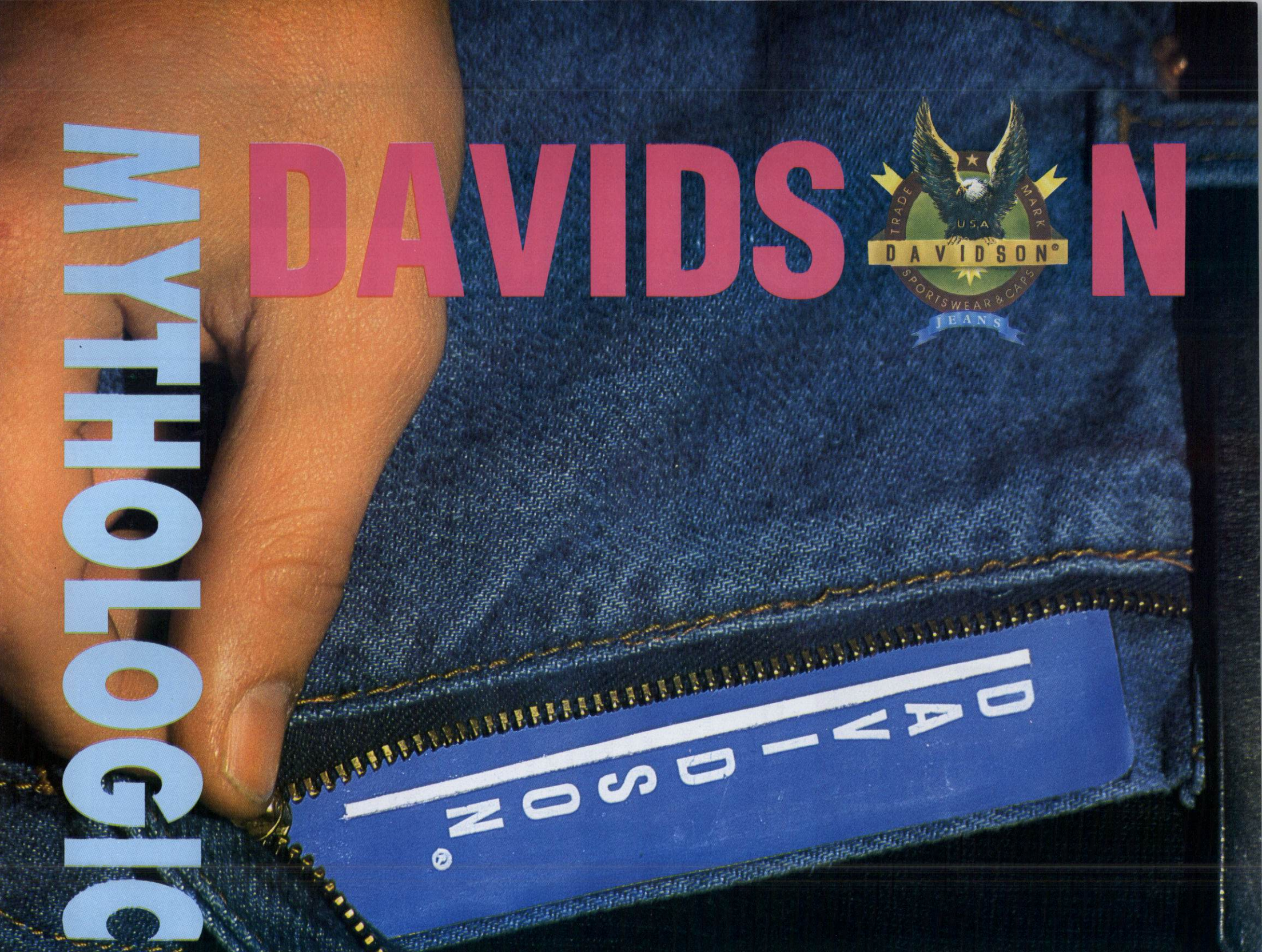
MYTHOLOGY
DAVIDSON
TRADE MARK
USA
DAVIDSON®
SPORTSWEAR & CARS
JEANS
NOSDIVAD

GENEL DAĞITIM
Sun_ay
GİYİM
San. ve Tic. Ltd. Şti.
Sümer sok. NO: 36614
06440 Kızılay-ANKARA
Tel: 230 08 69 - 231 21 53
Fax: 231 22 36
COLLECTION

Bosna-Hersek'teki Sır

AVRUPA

Müslümanlar, Bosna-Hersek'in sayı açısından en kalabalık ama, askeri açıdan en zayıf topluluğu. Savaştan önce sayıları 370 bin olan müslümanlar Sırpların uyguladığı soykırımla şimdi 150 bin kişi kaldılar. Kaçanlar, kendilerini kurtardılar, kalanlar ise kocaman bir mezarlığa dönüşen Bosna-Hersek'te ölülerini koyacak yer bulamıyorlar. Savaş sürerken, AT nezdinde görüşen Sırp ve Hırvatlar, daha şimdiden Yugoslavya'yı ikiye bölmüş durumdalar. Ama Balkan Savaşı tehlikesi henüz ufukta duruyor. Ve Avrupa, koca kıtanın göbeğindeki bu vahşeti sadece seyrediyor.....■

vahşeti durdurulamadı

HARİTASI KANIYOR

Bosna Hersek'te kan, vahşet hiç durmadı... Acılar dinmedi... Mezarlıklarda ağlayan, göç eden, toplama kamplarında acıları gözlerinden okunan insan manzaraları günlük yaşamın bir parçası haline geldi. Bu çaresiz insanlar çığlıklarını bir türlü duyuramadılar...

Sırplar, müslüman Boşnak'lara saldırmakla kalmadılar, BM askerlerinin koruması altında Saraybosna'ya gönderilen yardım konvoylarına da geçit vermediler. Bu yüzden Boşnaklar, pekçok kentte bir yandan Sırplarla, diğer yandan da açlıkla mücadele etmek zorunda kaldı.

KÜÇÜK BOŞNAKLAR YUVA ARIYOR

Cehennemden kaçarak Türkiye'ye sığınan Boşnak'lar arasında anne ve babaları ölen ve kaybolan çocuklar da vardı. TEMPO muhabiri Oya Ayman Büber, ana-babasını kaybeden çocuklara Türk ailelerin kucak açmaya hazır olduklarına dikkat çekti. ■

Bosna Hersek'te binlerce ölü... Ve ölülerin ardından yakılan ağıtlar... Artık Saraybosna'da nereyi kazsanız mezar... Nereye baksanız mezarlıkta ağlayan insanlar var...

Yugoslavya'da bu yıl bir insanlık dramı yaşandı, yaşanıyor. Mart ayından başlayarak Sırpların Bosna-Hersek'e yaptığı saldırılarda binlerce Boşnak öldü, sakat kaldı, açlık ve ölüm tehlikesi altında yurdunu terketmek ve sığınmacı kamplarında yaşamak zorunda bırakıldı... Binlerce Boşnak, esir kamplarında Sırpların vahşi işkencelerine maruz kaldı... Kadınlara tecavüz edildi, çocukların gözleri oyuldu, insanların kelleleri koparıldı... Avrupa'nın ortasındaki dehşet verici katliam halen sürüyor...

Dağılan Yugoslavya'da, Boşnaklar ile Sırplar arasındaki gerginlik 1992'nin ilk günlerinde başladı... Yugoslavya'da haritayı değiştirmek peşinde olan Sırplar, Boşnak'lardan toprak koparma heveslerini açıkça ifade ediyorlardı. Bosna-Hersek'in 1 Mart'taki bağımsızlık referandumunda ilk kan döküldü. Referandumla başlayan Sırp-Boşnak çatışması Hristiyan-Müslüman çatışmasına döndü. Hırvatistan ve Bosna'ya, ülkede ateşkesi sağlamak, sınırları savaştan önceki haline getirmek ve mültecileri korumak üzere gönderilen BM Gücü ve AT gözlemcilerinin varlığı da çatışmaları durdurmaya yetmedi. Nisan ayında Sırp-Boşnak ve Hırvat güçler birbirlerine girdiler. 5 kentte olağanüstü durum ilan edildi.

Etnik temizlik peşindeki Sırplar, çatışmalar sürerken 7 Nisan'da cumhuriyetlerini ilan ettiler. Daha ilk günlerde bütün dünyaya "imdat" mesajı yollayan Boşnaklar, Türkiye'deki yakınlarından da yardım istiyorlardı. Mayıs ayına gelindiğinde Bosna-Hersek'teki çatışmalarda ölü sayısı 1400'e yükselmişti. Türk Hükümeti savaşın durdurulması için Birleşmiş Milletler'i zorlamaya başlamıştı.

Ancak müdahale çağrıları yanıtsız kalıyordu. Mayıs ayı sonlarına gelindiğinde 2. Dünya Savaşı'ndan bu yana Avrupa'da en büyük mülteci krizi yaşanmaya başlamıştı. Kadın, çoluk çocuk Boşnaklar Almanya, İtalya ve Bulgaristan üzerinden Türkiye'ye göç ediyorlardı. Göç edenlerin sayısı 600 bini bulmuştu.

30 Mayıs'ta BM Güvenlik Konseyi Yugoslavya'ya yaptırım kararı aldı ve Sırpları uyardı...

Ancak bütün uyarı ve yaptırımlara rağmen Sırplar saldırılarını yoğunlaştırarak sürdürüyorlardı. Bosna-Hersek cehenneminden kaçanların anlattıkları dehşet anları dünya basının manşetlerinde yer alıyordu. Ama Boşnaklar'ın istediği askeri müdahale bir türlü gerçekleşmiyordu. Yapılan yorumlar "Bosna-Hersek'te petrol olsaydı ABD, Irak gibi Sırplar'ı da durdururdu" şeklindeydi.

İslam Dışişleri Bakanları Toplantısı'nda Bosna-Hersek için yardım çağrısı yapıldı. Fransa Cumhurbaşkanı François Mitterand'ın Saraybosna'ya gitmesinin hemen ardından Fransız uçakları bölgeye ilaç ve gıda yardımına başladı. Türkiye'ye göç eden yaklaşık 15 bin Boşnak akrabalarının yanına yerleşmişti. Türk hükümeti, bir yandan akrabası olmayan Boşnakları kamplara yerleştirirken, diğer yandan da gıda ve ilaç yardımını sürdürüyordu.

Bu arada Türkiye'nin de aralarında bulunduğu müslüman ülkelerden gençler Sırplarla çarpışmak için Bosna-Hersek'e gidiyorlardı.

Sırplar acılı Boşnakların ardından rahatlıkla gülebiliyor ve haklı olduklarını söyleyebiliyorlardı

Temmuz ayında Helsinki'de toplanan Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Konferansı (AGİK), Yugoslavya'nın AGİK'ten 100 gün süreyle geçici ihracına karar verdi. Ay ortalarında Nato Akdeniz Daimi Gücü'ne bağlı 8 ülkenin gemilerinden oluşan filo Adriyatik Denizi'ndeydi.

Ancak, günde 3 bin kişiyi öldürdükleri bildirilen Sırplar bütün bu uyarıları kulak arkası ediyorlardı. Ağustos ayında Sırplar'ın esir kamplarında uyguladığı vahşet, fotoğraflarla tüm dünyanın gözleri önüne serildi. 105 kampta, 120 bin Boşnak'a işkence yapıldığı belirlendi.

Türkiye, Bosna'ya harekat planını BM'ye ulaştırırken, Sırplar Haçlı misyonu üstlendiklerini söylüyorlardı. Türk hükumetinin bütün uğraşılarına rağmen BM Güvenlik Konseyi 15 Ağustos'ta "cılız" çıkmış bir şartlı müdahale kararı alabildi.

BM tarafından Eylül ayında bölgeye gönderilen insani yardım konvoylarına yapılan Sırp saldırıları ve Sırpların Napalm bombası kullanması Yugoslavya'nın BM üyeliğinden atılmasına yol açtı. Türkiye, Bosna-Hersek'e 40 milyon dolar yardım yapma kararı aldı. BM, Bosna-Hersek'te askeri uçuş yasağı koydu. Ancak BM uçakları dışında tüm uçuşların yasaklanması da Sırplar tarafından delindi.

Kasım ayına gelindiğinde İslam Konferansı Bosna-Hersek'te Sırp saldırılarının durdurulması için güç kullanma kararı aldı. İngiliz muhalefeti de sınırlı güç kullanımı için sesini yükseltiyordu.

Binlerce insanın öldüğü Bosna-Hersek'te BM'nin sabrı tükenmeye başlamıştı. Bosna-Hersek'te çatışmalar sürerken BM ve AT gözlemcilerinin yaptığı araştırmalarda toplu mezarlar ortaya çıkarıldı.

Yıl sonuna doğru artık Amerika Birleşik Devletleri'nde de askeri müdahale konuşulmaya başlandı. Ancak Sırplar Bosna-Hersek'in başkenti Saraybosna'da ikmal yollarını kapatmış, denetimi ellerine geçirmişlerdi.

Yılın son günlerine gelindiğinde müdahale kararı daha geniş çevrelerce hala tartışılıyordu... ABD Başkanı Bill Clinton'ın askeri müdahale sinyalleri veriyordu. Ancak yine de Bosna-Hersek acılar içinde, yaralarını saramadan 1993'ü karşıladı.....■

ASYA'DA PAZAR KAVGASI

Sovyetler Birliği'nin dağılmasının ardından cumhuriyetlerde başlayan milliyetçilik akımları 1992 yılında da tırmanarak devam etti. Rusya Federasyonu, içine düştüğü ekonomik darboğazdan kurtulmaya çalışırken, Orta Asya Türk Cumhuriyetleri'ndeki bakir alanlarda ülkeler ve çokuluslu şirketler pazar kavgasına düştüler. Bu kavga dünyadaki çıkar çatışmasına da farklı bir boyut getirdi. Özellikle Almanya'nın, Türkiye'nin Türki Cumhuriyetler'deki yatırımlarından rahatsız olduğu öne sürüldü. Bu arada bir dönemin kapalı kapılar ardındaki bu ülkelerinde turizm açısından da bir patlama yaşandı. Yeni yerler ve kültürler keşfetmek isteyen çok sayıda insan dünyanın farklı köşelerinden Türki Cumhuriyetler'e akın etti.

KARABAĞ, ERMENİLERLE AZERİLERİ KARŞI KARŞIYA GETİRDİ

1992 yılında Azerbaycan ile Ermenistan arasında çıkan Karabağ sorunu iki ülke arasında şiddetli çatışmalara neden oldu. Azerilerin İstiklal Savaşı olarak nitelendirilen çatışmalarda binlerce Azeri öldü. Ermeniler, dünya kamuoyunun tepkisine rağmen Azeri topraklarında ilerlemelerini sürdürler.

Azeri-Ermeni çatışması, Ocak ayında Ermenilerin bir Azeri helikopterini düşürmesiyle yeniden kızıştı. Ermeniler Akdam, Laçin ve Şuşa'yı kuşatma altına aldılar. Tarihler 21 Şubat'ı gösterdiğinde Azerbaycan ve Ermenistan dışişleri bakanları Karabağ'da ateşkese gitmek üzere anlaşıyorlardı.

Ancak Ermenilerin saldırıları durmadı. Anlaşma sağlandıktan 1 hafta sonra Ermeniler, Hocalı'da 100 Azeri'yi katletti. Ardından Şuşa kentinde yüzlerce Azeri can verdi. Azerbaycan'da 3 günlük yas ilan edildi. 1 Mart'ta Karabağ'ın Ermenilerin eline geçmesi Türkiye'nin diplomasi savaşına başlamasına neden oldu ve 3 Mart'ta mevcut sınırlara saygı kararı alındı.

Ermeni saldırılarının sürmesi ve Karabağ'da göğüs göğüse devam eden savaş sırasında Türk sınırlarında da önlemler alındı. Ardahan ve Iğdır'a iki alay yerleştirildi. Azerbaycan Devlet Başkanı Ayaz Muttalibov, Karabağ'daki olaylara seyirci kaldığı için ihanetle suçlanınca istifa etti (7 Mart).

Öte yanda Ermenilerin, Türkiye'nin barış ve ateşkes planı önerdiği Brüksel'deki toplantıyı terketmesi dünyanın Karabağ sorununa daha farklı bakmasını gündeme getirdi. Agdam alevler içindeyken ve Ermeni birlikleri Karabağ'ın 5 km. içine girdiklerinde Milli Güvenlik Kurulu Ankara'da olağanüstü bir toplantı yaptı. Azeri Başbakanı Hasan Hasanov, Ankara'dan siyasi destek istiyordu... Ve 13 Mart'ta Başbakan Süleyman Demirel'in ABD başkanı George Bush'la yaptığı telefon görüşmesinden 14 saat sonra Ermenistan saldırılarını durdurdu.

Sessizlik kısa sürdü. 15 Mart'ta Ermeniler ateşkesi bozarak 7 Azeri köyünü ele geçirdiler. 16 Mart'ta

Ermenilerin 1992'nin kış aylarında yaptıkları katliamlarda yüzlerce Azeri öldürüldü. Hocalı, Şuşa ve Akdam'daki Ermeni vahşeti uzun süre hafızalardan silinmeyecek.

FOTOĞRAF: ALİ OZ

Gürcüler önce Zviad Gamsakhurdia'yı devirdiler. Ardından yerine gelen Askeri Konsey ile devrik başkan yanlıları arasında çıkan iç savaşta yüzlerce insan öldü.

Ebulfez Elçibey, Azerbaycan Halk Cephesi liderliğinden Cumhurbaşkanlığına yükseldi.

bu kez Tahran'da toplanan Ermenistan ve Azerbaycan temsilcileri yeniden ateşkes kararı aldılar.

Nisan ayı boyunca çatışmalar aralıklarla devam etti. Mayıs ayına gelindiğinde Ermeniler bu kez Nahcıvan ve Şuşa'ya saldırdılar. Azeri gençleri Ermenilere teslim olmamak için intihar ediyor, binlerce Azeri, Ermenilerin saldırdığı kentlerden göç ediyordu.

Hocalı katliamının ardından istifa eden Ayaz Muttalibov, KGB'nin desteğiyle gerçekleştirdiği darbeyle iktidarı yeniden ele geçirdi. Ancak sıkıyönetim ilanı, siyasi faaliyetlerin askıya alınması ve seçimlerin iptal edilmesine tepki duyan halk, Muttalibov'u iki gün sonra düşürdü ve yönetim Azerbaycan Halk Cephesi'nin eline geçti.

Mayıs ayı sonlarına doğru Ankara, Azerbaycan'da "işgale izin verilmeyeceğini" açıkladı. Laçin düşüp, Karabağ Ermenistan'a bağlandığında Cumhurbaşkanı Turgut Özal, Türkiye'nin hemen asker göndermesi gerektiğini söyledi. AT ülkeleri ve ABD, Ermeni saldırılarını kınadı ve olayı işgal olarak nitelendirdi.

Türkiye'nin girişimleri sonucu NATO, Ermenistan'a muhtıra verdi. 14 Haziran'da Ebulfez Elçibey Azerbaycan Cumhurbaşkanı seçildi.

Karabağ'da çatışmalar devam ediyordu. Ağustos ayında Azerbaycan karşı saldırıyı hızlandırarak bazı bölgeleri geri aldı.

Yıl sonuna gelindiğinde çatışmalar yeniden şiddetlendi. Ermenilerin Azeri köylerine saldırmasıyla birlikte, Ermenistan-Azerbaycan arasındaki savaş, 1993'e sarkan olaylar arasında yerini aldı.....■

TÜRKİ CUMHURİYETLERE BOL NASİHAT AZ YATIRIM

Türki Cumhuriyetlerin birer birer bağımsızlığını kazanmasının ardından Türkiye ile cumhuriyetler arasında ticari ve ekonomik görüşmeler başladı. Büyük şirketlerin yatırıma pek yanaşmadığı ve daha çok Moskova'yı tercih ettiği yıl boyunca Türki Cumhuriyetlere küçük de olsa bazı yatırımlar yapıldı. Hükümetin yaptığı anlaşmalar arasında en önemlisi Türkmenistan'la yapılan doğalgaz anlaşmasıydı. Başbakan Süleyman Demirel, Orta Asya Türk Cumhuriyetlerine Devlet Kuruluş Şemaları verdi, Kazakistan petrolunun işletilmesi için bir Türk şirketi ABD şirketleri ile ortak yatırım başlattı.....■

İSRAİL'İN YAPAMADIĞINI ÇÖL YAPIYORDU

Filistin Kurtuluş Örgütü Lideri Yaser Arafat'ın uçağının Büyük Sahra üzerinde kaybolması, Ortadoğu'yu bir anda telaşa sürükledi. Sudan'dan Libya'ya giderken Arafat'ın uçağından 1.5 saat haber alınamamış ve düştüğü sanılmıştı. Ancak daha sonra uçağın bir kum fırtınasına yakalandığı haber alındı ve son anda kurtarıldı. 3 mürettebatın öldüğü uçakta bulunan Yaser Arafat kurtarıldığında yaralıydı. (7 Nisan).....■

GÜRCÜLER VE ABHAZLAR BİRBİRİNE GİRDİ

Gürcistan'da, Devlet Başkanı Zviad Gamsahurdia'nın yılın ilk günlerinde devrilmesinin ardından başa geçen Askeri Konsey ile devrik başkan yanlıları arasında başlayan iç savaşta yüzlerce kişi öldü. İç savaş sürerken Abazhaya'nın Temmuz ayında aldığı bağımsızlık kararı Gürcistan'ı kızdırdı ve Gürcü ordusu Abazhaya'ya girdi. (15 Ağustos)

1993'e girerken Abhaz'lar ile Gürcü'ler arasındaki çatışmalar sürüyor. Aralarında kadınların da bulunduğu pek çok müslüman ve Türk genci Abhaz'lara destek vermek amacıyla gönüllü olarak savaşıyor.....■

Gürcüler Abhazlar'ın bağımsızlık kararı üzerine Abazhaya'ya savaş açtı. Pek çok müslüman ve Türk genci de çatışmalarda yer aldı.

KIBRIS'DA ÇÖZÜM: ÇÖZÜMSÜZLÜK

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Rauf Denktaş ile Kıbrıs Rum Kesimi Lideri Yorgo Vasiliu arasındaki görüşmeler çözümsüzlükten öteye gidemedi.

Birleşmiş Milletler gözetiminde yapılan Kıbrıs görüşmeleri bu yıl da çözüme kavuşmadı. Görüşmelerde her iki taraf da fazla taviz vermemekte direnirken, BM Genel Sekreteri Butros Gali Denktaş'ı "inatçı"lıkla suçladı. Kıbrıs Rum toplumu lideri Yorgo Vasiliu ve KKTC Cumhurbaşkanı Rauf Denktaş arasındaki görüşmeler daha çok toprak, göçmenler ve federasyonun şekli konusunda düğümlendi.

Mayıs ve Haziran aylarında yapılan görüşmelerde Denktaş, BM'ye sunduğu teklifte Kuzey Kıbrıs'ın sahil uzunluğunun değişmemesi, tarım arazisinin ekonomik verimlilik açısından azalmaması ve toprak konusunun tek taraflı değil bir sınır düzenlemesi şeklinde ele alınması gerektiğini dile getirdi. Butros Gali, haritasında Türk tarafına yüzde 28.24 oranında toprak bırakıyor, Rumlar ise eyalet sistemi öneriyor ve Cumhurbaşkanı'nın Rum, yardımcısının ise Türk olmasını istiyorlardı. Rum tarafı, ortak hükümetin, yapılacak ortak seçimle belirlenmesini de şart koşuyorlardı. İlk tur görüşmelerde fazla derine inilmeden, genel sekreter Butros Gali'nin hazırladığı fikirler dizisi baz alınarak görüşmelerin yapılması konusunda anlaşmaya varıldı.

İkinci tur görüşmelerinin başladığı 15 Temmuz'da pazarlık, toprak konusunda kilitlendi. Denktaş, Güzelyurt ve Lefkoşe'nin doğusundaki köylerin Rumlar'a bırakılmasına karşı çıkıyordu. Denktaş ise BM'nin yüzde 28.24 oranında Türk tarafına toprak bırakılması ısrarlarına karşılık kendilerini, 29 artı formülünün altına inmeye kimseni zorlayamayacağını belirtiyordu. Görüşmelere 28 Temmuz'da ara verildi.

Daha sonra, BM'den ikinci harita teklifi geldi. Ancak haritada Güzelyurt yoktu. Güzelyurt'tan vazgeçmeyeceğini söyleyen Denktaş haritayı reddetti. Ardından göçmenler konusuna geçildi. Bu kez Denktaş, Rumların mülkiyet hakkını kabul ediyor, böylece topu Vasiliu'ya atıyordu. Kıbrıs pazarlığının beşinci haftasına girilirken gündemsiz toplantı önerisi yapıldı. Ancak bu öneri de askıya alındı ve 31 günlük görüşmelere ara verildi.(15 Ağustos)

Kıbrıs için 3. tur barış görüşmeleri 25 Ekim'de başladı. Ancak taraflar görüşmelere başlarken umutsuzluklarını dile getirdiler. Butros Gali'nin Vasiliu'dan "Kıbrıs Cumhurbaşkanı", Denktaş'tan ise "Kıbrıs Türk toplumu lideri" olarak sözetmesi Denktaş'ın toplantıları boykot etmesine yol açtı. İki hafta süren görüşmeler yine hiçbir uzlaşma sağlanamadan sona erdi. Hatta taraflar arasındaki görüş farklılığının büyüklüğü nedeniyle görüşlerin yakınlaştırılması çalışmasından da vazgeçildi.

Kasım ayının sonuna gelindiğinde BM Genel Sekreteri Butros Gali Kıbrıs için 8 tedbir önerdi. Gali, BM barış gücünün tampon bölgenin tamamını denetlemesi, Yeşil Hat kısıtlamalarının kaldırılması, Maraş'ın derhal Barış Gücü'ne devredilmesini istiyordu. 26 Kasım'da Güvenlik Konseyi, Genel Sekreter Butros Gali'nin Türk tarafını uyuşmazlıkla suçlayan raporunu kabul etti. KKTC, kararı "BM açıkça Rumların yanında yer aldı. Yenilir yutulur lokma değil" şeklinde yorumladı.

Denktaş, Gali'nin hazırladığı anlaşma için "İmzalamaya zorlarlarsa, kesinlikle istifa ederim" diyordu. Dışişleri Bakanı Hikmet Çetin de konuya farklı bir boyut getirerek BM'yi "Bosna-Hersek'te binlerce insan ölürken ve BM oraya müdahale etmezken, kan dökülmeyen Kıbrıs'a huzursuzluk getirecek kararlar çıkartmakla" suçluyordu.

Güvenlik Konseyi kararının ardından yıl sonuna doğru KKTC'de Rum tarafı ile bir federasyona gidilmesi konusunda referandum yapılması tartışmaları başladı.

Ağırlık kazanan görüş referandumdan "hayır" çıkacağıydı. Denktaş bu sonucu aldığında KKTC'nin tanınması için kampanya başlatmayı düşünüyordu.

Sonuç olarak Kıbrıs "çözümsüz" olarak yeni yıla giriyor ve umutlar 1993 Mart'ına kalıyordu.....■

BORİS YELTSİN ZORLANDI

1992 yılı, Rusya Federasyonu ve Devlet Başkanı Boris Yeltsin için oldukça zorlu bir yıl oldu. Yeltsin, bir yandan gittikçe kötüleşmekte olan ekonomik bunalımla mücadele ederken, diğer yandan da komünistler, BDT ülkeleri, nükleer silahlar sorunu ile uğraşmak zorunda kaldı. Rusya Federasyonu'nda mafia ve karaborsacılık yaygınlaşmaya başladı. Yoksulluk sınırında olan halkın huzursuzluğu ülkedeki bunalımı körüklerken "Komünizmde hiç olmazsa karnımız doyuyordu. Şimdi özgürlüğümüz var, ama karnımız aç" diyenlerin sesleri giderek yükseldi. Özelleştirmeyi getiren Yeltsin reformları sonuç vermedi.

Öte yandan, 14 Şubat'ta toplanan Bağımsız

Boris Yeltsin bir yandan parlamento içinde özelleştirme ve bütçe programlarına karşı çıkan muhaliflerle ve ekonomik bunalımla, diğer yandan da sosyalizmi diriltmeye çalışan komünistlerle mücadele etmek zorunda kaldı.

Rus komunistler 1992'de sosyalizmi diriltme çabalarını daha da yoğunlaştırdılar. Sloganları ise şöyleydi: "Eskiden özgürlüğümüz kısıtlıydı ama, hiç olmazsa aç değildik!"

Devletler Topluluğu temsilcileri aldıkları kararla Kızıl Ordu'nun 73 yıllık varlığına son verdiler. İsteyen cumhuriyetlerin 2 yıllık geçiş döneminde kendi ordularını kurabilecekleri belirtilen toplantıda yapılan ortak ordu önerisine ise Ukrayna, Azerbaycan ve Moldova karşı çıktılar.

Nisan ayında Rusya'da kongrenin ekonomik reformları gözden geçirmeyi reddetmesi üzerine Yeltsin istifa etti. Ancak daha sonra ABD'nin müdahelesiyle kriz çözüldü.

Bu arada komünistler eylemlerini artırdılar ve Sovyetler Birliği Komünist Partisi'nin illegal kongresinde Perestroyka'nın babası Mihail Gorbaçov'u partiden ihraç ettiler. Komünistlerin yanısıra Çar yanlıları da seslerini yükseltenler arasındaydı.

Yıl sonuna doğru parlamentodaki muhalifler Yeltsin'e cephe aldılar. Ancak parlamento Yeltsin'in iktidardan uzaklaştırılmasına izin vermeyeceğini bildirdi. Ordu da Yeltsin'den yana tavır aldı.

Bütün bunlar olurken film ve danışmanlık teklifleri alan Mihail Gorbaçov bir röportajında "Geri dönebilseydim, sosyalizmi iyileştirmek gibi abes bir işle uğraşmazdım" diyordu.....■

"Taksim Balo Salonu" Eylül '92

ÇAĞDAŞ TÜRK KONUKSEVERLİĞİ, İSTANBUL'UN TAM MERKEZİNDE...

Birkaç gün ya da bir kaç saat The Marmara İstanbul'*da konakladığınızda*
"beş yıldızlı" bir özelliğe tanık olursunuz;
Çağdaş hizmet anlayışı ile sunulan
"Türk Konukseverliği"...
İstanbul'a çok yakışan bu olguyu, farklı kültür zenginliklerinin kenti
İstanbul'un tam merkezinde bulacaksınız...
432 yeni dekore edilmiş oda, 2 değişik Restaurant, 2 Bar, Türk Hamamı, Casino,
Tropik Havuz, Patisserie The Marmara, Balo Salonu,
Konferans Salonları, Business Suite'ler ve
yeni tasarlanmış olan
"TAKSİM BALO SALONU"
ile seçkin bir kadronun yönetimindeki "bağımsız" bir İstanbul Otelinde...

THE
MARMARA
ISTANBUL

İ.T.O.A.Ş. İstanbul Turizm ve Otelcilik A.Ş.
Taksim Meydanı 80090-İstanbul Tel:(1) 251 46 96 Fax:(1) 244 05 09 Telex: 24 137 marm tr

MADONNA

Amerika'nın doğusundaki Vixen kasabasında sıradan bir kızken, geldiği New York'ta megastarlığa yükseldi. İlk günden bu yana yaptığı müzikten çok çılgınlıkları, giyim tarzı ve sahne şovları konuşuldu. Madonna 1992' ye de çıkardığı "Sex" kitabıyla damgasını vurdu. Seks fantazilerini ve çıplak fotoğraflarını içeren kitap Londra'da kısa sürede tükendi. Kimileri onu yerden yere vurdu, kimileriyse cesaretinden ötürü kutladı. Ama kesin olan birşey vardı, iyi ya da kötü, güzel veya çirkin, o, bu yılın megastarları arasında en popüler olanıydı. .....■

Önceleri temkinliydi... Kendine özgü "teenager" pozuyla başlangıçta herkesi etkilemişti.

"Bir bakire gibi", ama saflıktan başka her şeyi çağrıştırıyor.

Madonna, zamanla saf görünümünden uzaklaştı. Dar kıyafetleri, vücut kıvrımlarını ve yuvarlak hatlarını ilk kez ortaya çıkarıyordu.

Afrika'daki açlara yardım için yerdiği Live Aid konserlerinde bile "moda"yı izlemekten vazgeçmedi.

Ve Madonna erotizm sahnesinde... Kendisini "erkek oyuncağı" olarak sunuyor.

Madonna daha isminin ilk duyulduğu günden bu yana her yaptığıyla dünyanın ilgisini çekti. Albümlerinden çok çılgınlıkları konuşuldu. Bazıları onun bir ilah olduğunu söylerken, bazıları da yaptıklarını deli saçması olarak niteledi. Ama o "reklamın iyisi kötüsü olmaz" diyor ve yoluna devam ediyordu.

Sahneye ilk çıktığı günden bu yana gerek giyim tarzıyla gerekse yaptıklarıyla hep farklı olma peşindeydi. 1992'de herkes onun her an ne yapacağını merak ederken, Ekim ayında deliliklerine bir yenisini ekledi ve çıkardığı "Seks" adlı kitabıyla büyük tartışma başlattı. Madonna, çıkardığı "Erotica" albümünde ise eski albümlerindeki başarısını yakalayamadı.

Madonna, müziğiyle değil sansasyonlarıyla gündemde kalıyordu. "Seks", Madonna'nın porno dergilerine taş çıkartan 128 fotoğrafını içeriyordu. Steven Meisel'in çektiği fotoğraflar 3 bölümde toplanmıştı. Birinci bölümde eşcinsel ilişkiler, ikinci bölümde şarkıcının yaşlı ve şişman erkeklerle, üçüncü bölümde kendinden genç erkeklere ilişkin seksüel fantezileri yer alıyordu.

ABD, Japonya, Fransa, İngiltere ve Almanya'da aynı anda piyasaya çıkan kitap beş dilde yayınlandı. İlk baskısı 750 bin adet olan "Sex" i satın alabilmek için İngilizler sabah saatlerinde kuyruğa girmişlerdi.

Kitaba ilişkin dedikodular ayyuka çıkarken ve sanatçıya "çıldırmış olmalı", "ne yapacağını şaşırdı" eleştirileri yöneltilirken, o kitabını sadece "komik" bulduğunu söylüyordu. .....■

E Y E ?

'DAN SATILIK AŞK

Ve Madonna kabareye de el attı...

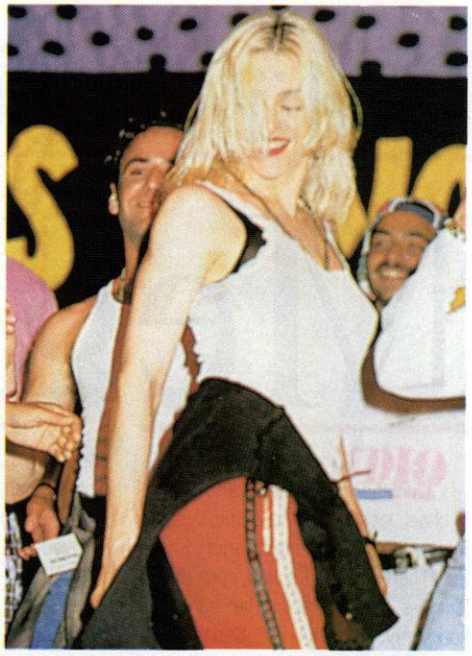

Kimi zaman da pasaklı görünümüyle dikkat çekti. AIDS'e bile dans ederek karşı çıktı.

Moda olan büstiyeri tüm partilerde genç kızların favori kıyafeti oldu.

Artık sıradan kıyafetlerin içinde bile herhangi biri değildi o...

"Kızlar Sahada" da beyzbolu katletmemek için çok çaba gösterdi.

Kendisini saraya bile taşıdı. Madam Pompadour olmayı başarabildi mi dersiniz?

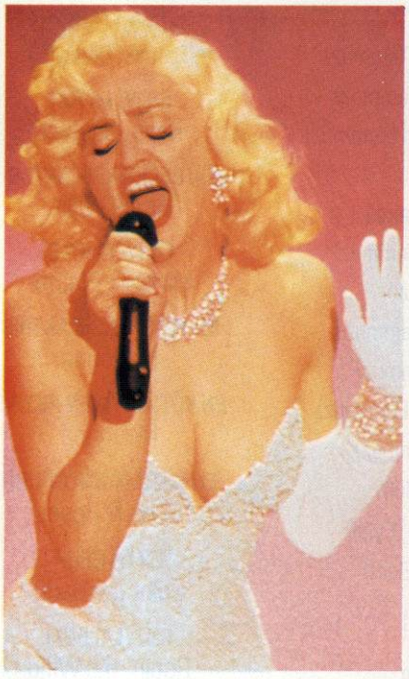

Oscar ödülleri gecesinde ne giymeli? Marilyn Monroe'dan ödünç almakta yarar var.

Madonna "Sex" kitabındaki fotoğraflarında teşhirci pozlarına yer verdi. Bakalım 1993'te neler yapacak?

Ünlü sanatçılar Türkiye'deydi

Megastarlar'la

Luciano Pavarotti, Bryan Adams, Tracy Chapman, Michael Jackson, David Byrne, Whitney Houston, Diana Ross, Shirley McLaine, Patricia Kaas, Jose Carreras... Bu yıl hep onlar konuşuldu, onlar dinlendi. Ne zaman gelecekler, nerede kalacaklar, ne kadar ücret alacaklar, kaç kamyonla geliyorlar... Sanatçıların isteklerinin sınırsız olduğunu ve ne denli kaprisli olabileceklerini bu yıl bizler de öğrendik... Bu yıl bizde de Batılı ülkelerde olduğu gibi bir stat konseri yapıldı. Diskotekler ünlü sanatçıları getirebilmek için adeta yarıştılar. 1992 büyük konserlerin yanısıra iptal edilen programlarla büyük hayal kırıklıklarının da yaşandığı bir yıl oldu.

1992'de Türkiye'ye gelen megastarlar arasında en çok konuşulanı Ege Seramik'in davet ettiği İtalyan tenor Luciano Pavarotti oldu. Ancak Pavarotti'nin sanatından çok Çırağan'da onun için özel olarak yaptırılan karyola, Abdi İpekçi Konser Salonu'ndaki özel tuvalet, konser ücreti olarak 5 milyar lira alacağı ve star olmasının getirdiği kaprisleri konuşuldu. Önceleri 9 Haziran olarak açıklanan Pavarotti konseri, sanatçının hastalığı nedeniyle ertelenince, "geliyor, gelmiyor" tartışmaları başladı. Ancak Pavarotti'nin muhteşem konseri 21 Haziran günü Abdi İpekçi Spor Salonu'nda gerçekleşti. Gecenin en ilginç olayı vergi rekortmeni genelev patronu Matild Manukyan'ın konsere Rolls Royce'uyla gelmesi oldu. 50'yi aşkın koruma görevlisinin görev yaptığı konserin ardından, İbrahim Tatlıses, Türk sanatçılarının yabancı sanatçılar kadar değer görmemesini protesto ediyordu. Tatlıses, en az Pavarotti kadar iyi olduğunu kanıtlamak için, Ataköy Marina'da verdiği bir konserde, "O sole mio" adlı aryayı seslendirdi ve "İborotti" olarak anılmaya başlandı!

Haziran ayında Pavorotti'nin verdiği konserin yanı sıra, aynı tarihlerde devam eden İstanbul Festivali de ünlü sanatçıları ardarda konuk ediyordu. Bu yıl 20. yaşını kutlayan Uluslararası İstanbul Festivali'nde yine cazın, popun, klasik müziğin ve dansın ünlüleri yer aldı.

Festivalin flaş olayı Bryan Adams'ın stad konseriydi. Türkiye'nin ilk stad konserinde Bryan Adams'ı 20 bini aşkın sanatsever izledi.

Festivalin bir diğer sürpriz konuğu Talking Heads'in kurucusu ve eski solisti David Byrne'dü. "Uh, Oh" adlı albümü ile dünya listelerinde tırmanan Byrne'ün konseri beklenilenden daha çok ilgi gördü. Konserden sonra herkesi dilinde "Psycokiller" adlı şarkısı vardı.

İrlandalı şarkıcı Chris de Burgh ise bu yılki festivalin en sempatik simalarındandı. Açıkhava Tiyatrosu'ndaki 4 konserinde yaptığı sahne showuyla büyük ilgi toplayan Chris de Burgh, gördüğü ilgiden çok memnun kalmış ve ek bir konser daha vermişti.

Pop müziğe Afrika ritmlerini katan zenci şarkıcı Tracy Chapman da festival kapsamında Açıkhava Tiyatrosu'nda iki konser verdi. Chapman'ın yanısıra ünlü Rus asıllı balet Mikhail Baryshnikov da festivalin megastarları arasında yer aldı.

Usta caz şarkıcısı Nat King Cole'ün kızı Natalie Cole ise bu yıl Türkiye'ye ilk kez gelen bir başka stardı. Eczacıbaşı Holding'in davetlisi

92'DE TÜRKİYE'YE GELEN MEGASTARLAR

- Deep Purple'ın eski solisti Ian Gillan. (Ocak)
- Boy George (Mart)
- Luciano Pavorotti (Haziran)
- Mikhail Baryshnikov (Haziran)
- Diana Ross (Temmuz)
- Tracy Chapman (Temmuz)
- Talking Heads'in kurucusu ve eski solisti David Byrne (Temmuz)
- Chris de Burgh (Temmuz)
- Bryan Adams (Temmuz)
- La Toya Jackson (Temmuz)
- Snap (Temmuz)
- Vanilla Ice (Temmuz)
- Kyle Minogue (Temmuz)
- Des'ree (Temmuz)
- Patricia Kaas (Temmuz)
- Soul II Soul (Temmuz)
- Donna Summer (Temmuz)
- Diana Ross (Temmuz)
- Natalie Cole (Eylül)
- Shirley McLaine (Eylül)
- Jose Carreras (Ekim)

GELEMEYENLER

- Michael Jackson
- Simply Red
- Whitney Houston
- Julio Iglesias

SANATTA YILIN EN'LERİ

(Hollywood'un en etkin dergisi "Us" un belirlemelerine göre yılın en'leri)

EN İYİ FİLM
A League of Their Own
(Kızlar Sahada)

EN KÖTÜ FİLM
Batman Returns
(Batman Dönüyor)

EN İYİ AKTÖR
Kevin Costner

EN BECERİKSİZ AKTÖR
Bruce Willis

EN İYİ AKTRİS
Michelle Pfeiffer

EN YETENEKSİZ AKTRİS
Madonna

EN KÖTÜ GİYİNEN AKTRİS
Madonna

EN KÖTÜ MÜZİK GRUBU
Guns N'Roses

EN İYİ GRUP
Color me Badd

EN İYİ ALBÜM
Ropin' the Wind
(Garth Brooks)

EN İYİ GİYİNEN AKTÖR
Tom Cruise

Michael Jackson İstanbul'a geldi, ancak hastalığı nedeniyle konser veremeden geri dönünce kıyamet koptu.

Talking Heads'in kurucusu ve eski solisti David Byrne festivaldeki konserini AIDS hastaları yararına verdi.

Natalie Cole'un konseri Beylerbeyi Sarayı' ndaydı.

Bu yıl disco'lar sanatçı getirme yarışı içindeydiler. Andromeda bu yarışa Boy George ile katıldı.

tanıştık

İtalyan tenor Luciano Pavarotti, Türkiye'deki konserinden 5 milyar lira aldı.

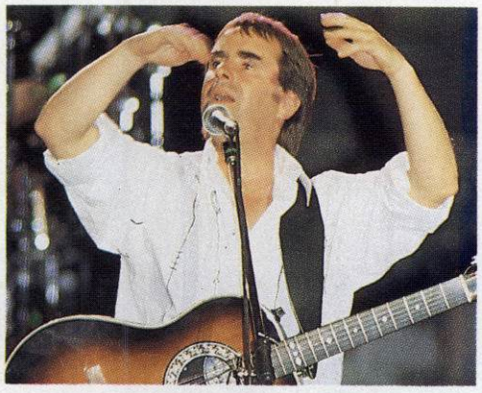

Chris de Burgh izleyicilerden gördüğü ilgi üzerine İstanbul Festivali'ndeki 4 konserine bir konser daha ekledi.

Diana Ross Çeşme Festivali'nde bir konser verdi.

Bryan Adams İstanbul Festivali'nde Türkiye'nin ilk stad konserini verdi.

Bob Geldof Türkiye'ye konser vermek için değil, Cumhurbaşkanı Turgut Özal ile görüşmek için geldi.

İptal edilen konserler arasında Julio Ilgesias'ın İzmir konseri de vardı.

olarak gelen Natalie Cole, yeni bir teknik sayesinde babası Nat King Cole'le beraberce söylüyormuş izlenimi veren şarkıların yer aldığı "Unforgetable" (Unutulmayanlar) adlı albümüyle büyük çıkış yapmıştı. Natalie Cole'un, Beylerbeyi Sarayı'nın ihtişamlı mekanında verdiği konser uzun süre dillerden düşmedi.

Türkiye'ye gelen megastarların yanı sıra, gelemeyenler de uzun süre konuşuldu. Michael Jackson'un 4 Ekim'de İstanbul İnönü Stadı'nda vereceği konseri aylardır büyük bir heyecanla bekleyen hayranları düş kırıklığına uğradı. Daha yılın ilk günlerinden itibaren Michael Jackson'un beraberinde getireceği 14 bagaj kıyafet, kalacağı otel dairesinde her yere yerleştirilecek buz kapları, Boğaz Köprüsü'nün üzerinden koşarak Avrupa'dan Asya'ya geçeceği, kalacağı 5 günün yemek menüsü konuşulmaya başlanmıştı. Hatta konser öncesinde geçeceği yollar, kendisine eşlik edecek 250 koruma görevlisi bile saptanmıştı. Konserden iki gün önce İstanbul'a gelen Michael Jackson'un kaldığı otelin önünde hayranları izdiham yaratmışlardı. Konser günü gelip çattığında her-

KAYBETTİKLERİMİZ

Mevhibe İnönü (6 Şubat) - **Gazeteci, yazar Muammer Yaşar Bostancı (21 Şubat)** - Yazar, tarihçi Hıfzı Veldet Velidedoğlu (24 Şubat) - **İsrail eski Başbakanı Menahem Begin (8 Mart)** - Gazeteci, yazar Hikmet Feridun Es (7 Haziran)- **Besteci Yesari Asım Arsoy (20 Ocak)** - Yazar Alex Haley (10 Şubat) - **Komedi oyuncusu Benny Hill (21 Nisan)** - Yönetmen Satyajit Ray (16 Nisan) - **Ressam Francis Bacon (29 Nisan)** - Ressam Burhan Uygur (29 Nisan) - **Sinema sanatçısı Marlene Dietrich (6 Mayıs)** - Kanuni İsmail Şençalar (7 Mayıs) - **Tango bestecisi Astor Piazzola (5 Temmuz)**- Yazar Cevdet Kudret (10 Temmuz) - **Yönetmen, oyuncu ve yazar Yavuzer Çetinkaya (21 Temmuz)** - Tiyatro sanatçısı Toto Karaca (22 Temmuz) - **Tiyatro sanatçısı Osman Görgen (31 Temmuz)** - Caz tarihçisi Bill Russel (10 Ağustos) - **Besteci John Cage (12 Ağustos)** - Heykeltraş Zühtü Müridoğlu (21 Ağustos) - **Tiyatro sanatçısı Nisa Serezli (25 Ağustos)** - Ressam Rahmi Pehlivanlı (24 Ağustos) - **Tiyatro ve sinema sanatçısı Cevat Kurtuluş (6 Eylül)** - Sinema sanatçısı Anthony Perkins (13 Eylül) - **Yazar İlhami Soysal (20 Eylül)** - Prag Baharı'nın mimarı eski Çekoslovakya Devlet Başkanı Alexander Dubçek (7 Kasım) - **Almanya eski Başbakanı ve Sosyal Demokrat lider Willy Brandt (9 Ekim)** - Koreograf Kenneth Mc Millan (30 Ekim) - **Fotoğraf sanatçısı Şahin Kaygun (8 Aralık)** - Vasfi Rıza Zobu (22 Kasım).....■

Mikhail Baryshnikov, İstanbul Festivali'nde Açıkhava Tiyatrosu'ndaki gösterisinin ardından 15 dakika ayakta alkışlandı.

şey hazırdı. Günler öncesinden satılan 250 bin liralık biletlerini ceplerine koyanlar bir gece öncesinden İnönü Stadı'nın çevresinde kamp kurdular.

Tracy Chapman: Açıkhava Tiyatrosu'ndaki hüzün.

Ancak konserin başlamasına 5 saat kala Michael Jackson'un rahatsızlığı nedeniyle alelacele İngiltere'ye gittiğinin açıklanması, hayranların isyan etmesine yol açtı. Ardından konseri organize eden Ahmet San ile Inter Star "dolandırıcılıkla" suçlandı. Bilet paralarının büyük bir kısmının geri verilmeyeceği ve aslında Türkiye'ye Michael Jackson değil, dublörünün geldiği iddiaları bir anda ortalığı karıştırdı. Diğer yanda bir başka hayran topluluğu da "Artık gelsen de konserini izlemeyiz. Senden büyük İbo var" diyordu.

Afrika'daki açlara yardım amacıyla yaptığı dünya turnesi ve "The Wall" filmindeki rolüyle adından söz ettiren Bob Geldof da Türkiye'ye gelen ünlüler arasında yer aldı. Ancak Geldof konser vermek üzere değil, Cumhurbaşkanı Turgut Özal ile görüşmek üzere Türkiye'ye gelmişti. Geldof, Özal ile Kürt sorunu ve insan haklarını konuşmuştu. Geldof ülkesine dönerken konser vermek için de Türkiye'ye gelebileceğini söylüyordu.

YAPILAMAYAN KONSERLER VE AHMET SAN

Bu yıl Pavorotti, Diana Ross ve Shirley McLaine konserlerinin yanı sıra, yapılamayan bazı konserlerin altında da Ahmet San'ın imzası vardı. 92'de Türkiye'de en az megastarlar kadar San da konuşuldu. Ünlü tenör Pavorotti'yi getirdiğinde göklere çıkartıldı. Herkes San'a "bravo" diyor, ünlü sanatçılarla çekilmiş fotoğraflarına bakıp, onu kıskanıyordu. Ancak ardından Jackson ve Huston konserleri iptal edilince iş değişti. Birkaç ay önce göklere çıkarılan San dolandırıcılıkla suçlanmaya başladı. San, konserler sigortalı olduğu için paralarını kurtarmıştı, ama güvenilirliğini yitirmişti.....■

İÇ POLİTİKADA NELER OLDU?

Benim işçim, benim köylüm, benim memurum vs.

Demirel Gitsin

Hükumet ilk 9 ayını tamamladığında, yani Demirel'in kamuoyundan istediği 500 günlük sürenin 300 günü geride bırakıldığında TEMPO'nun yaptığı araştırma Demirel'in kredisinin dolduğunu ortaya koydu. İşadamı, akademisyen, hukukçu ve bankacılarla görüşen TEMPO, ne ekonomide, ne terör ve Güneydoğu sorununda ne de demokratikleşmede ileri adımlar atılmadığı görüşünün ağırlık kazandığını açıkladı.■

1992'nin ilk aylarında çiçeği burnunda koalisyon hükümeti bürokratların değiştirilmesi işlemleriyle uğraştı. Bu arada ANAP döneminde meydana gelen Emlak Bankası olayından, hayali ihracat yolsuzluklarına kadar pek çok konuyla ilgili dosyalar arka arkaya gündeme geldi, ama hiç birinden somut sonuç çıkmadı. Geçtiğimiz yıl "Yeni bir Türkiye" sloganıyla iktidara gelen hükümet, 500 günlük programı çerçevesinde "yenilik" olarak nitelendirilebilecek hiçbir adım atmadı. Üstelik Başbakan Süleyman Demirel, yılın son günlerinde "500 gün için değil, 5 yıl için iktidar olduklarını" söylüyordu.

Ekonomide ana sorun enflasyondu. Gerek hükümet içindeki, gerekse muhalefetteki partilerin tartışmalarının odaklandığı enflasyonun düşürülmesi konusunda henüz somut adımlar atılmış değil. Ekonomiden sorumlu Devlet Bakanı Tansu Çiller, Devlet Bakanı Cevdet Çağlar ve Merkez Bankası Genel Müdürü Rüştü Saraçoğlu arasındaki sürtüşmeler bu sorunun çevrelediği başlıklarda yıl boyunca devam etti.

Saracoğlu-Çiller tartışması, enflasyonunun düşürülmesi yolunda farklı yöntemler izlemek istemelerinden ve Çiller'in Merkez Bankası'na müdahalesinden kaynaklanıyordu.

Devlet Bakanı Cevdet Çağlar, sadece Tansu Çiller'le değil, Türk İşadamları ve Sanayicileri Derneği'ne (TÜSİAD) yönelttiği sert eleştirilerle, işadamları ile hükümet arasında soğuk rüzgarların esmesine neden oldu.

Ekonomik önlemler konusunda TÜSİAD'ın hükümeti eleştirmesi üzerine Cevdet Çağlar, "Otursunlar oturdukları yerde. Kolay para kazanıp, vergisini ödemeyenler oturdukları yerden hükümeti yönetmeye kalkmasınlar" dedi. Bu sözler iş çevrelerinde büyük tepki yarattı. Cumhurbaşkanı Turgut Özal ise hükümeti "TÜSİAD'a bulaşmayın" diyerek uyarıyordu.

1992 yılı içinde SHP-DYP koalisyonu, önemli pürüzler çıkmasına karşın uyumlu bir görünüm sergiliyordu.

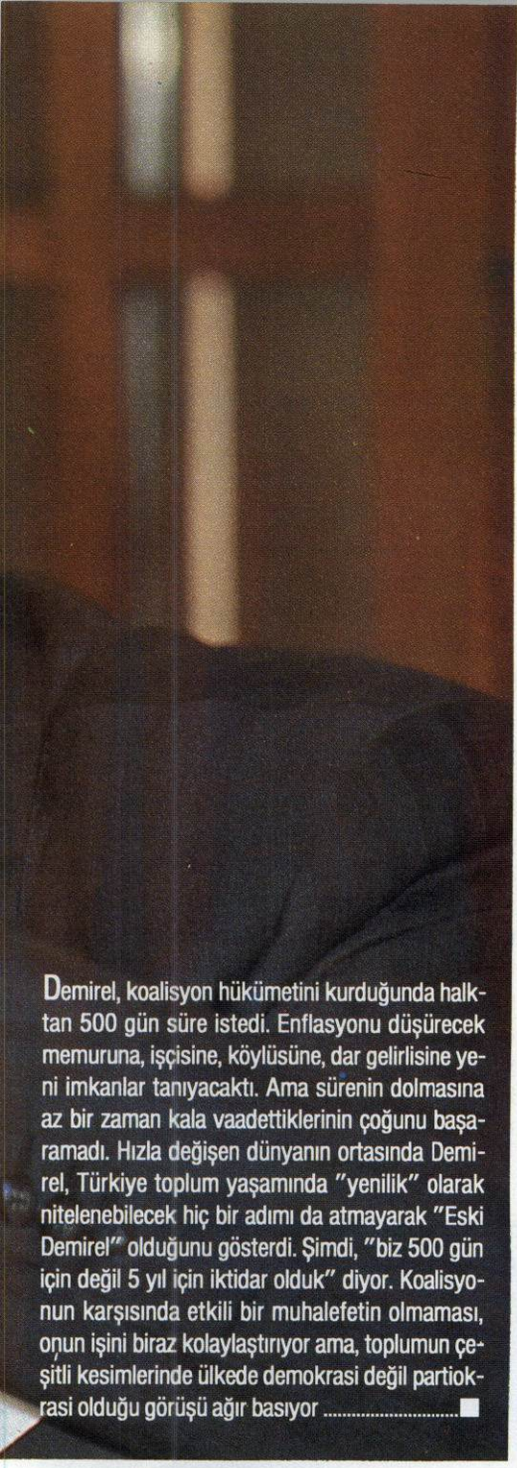

Demirel, koalisyon hükümetini kurduğunda halktan 500 gün süre istedi. Enflasyonu düşürecek memuruna, işçisine, köylüsüne, dar gelirlisine yeni imkanlar tanıyacaktı. Ama sürenin dolmasına az bir zaman kala vaadettiklerinin çoğunu başaramadı. Hızla değişen dünyanın ortasında Demirel, Türkiye toplum yaşamında "yenilik" olarak nitelenebilecek hiç bir adımı da atmayarak "Eski Demirel" olduğunu gösterdi. Şimdi, "biz 500 gün için değil 5 yıl için iktidar olduk" diyor. Koalisyonun karşısında etkili bir muhalefetin olmaması, onun işini biraz kolaylaştırıyor ama, toplumun çeşitli kesimlerinde ülkede demokrasi değil partiokrasi olduğu görüşü ağır basıyor ■

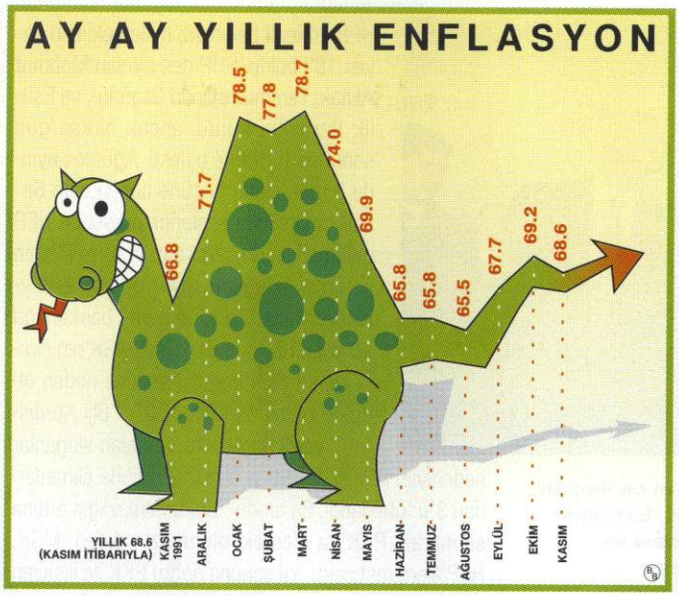

DOLAR'IN YÜKSELİŞİ VE ENFLASYON

Hükümet, 500 günlük programı çerçevesinde enflasyonu yüzde 10'a indireceğini vaadetmişti. Yaz aylarında sebze meyvedeki bolluktan dolayı mevsimsel bir düşüklük yaşandı. Bu aylarda enflasyon oranı aylık yüzde 1'lere kadar düştü. Ancak bu düşüş sonbaharla birlikte yerini yükseliş trendine bıraktı ■

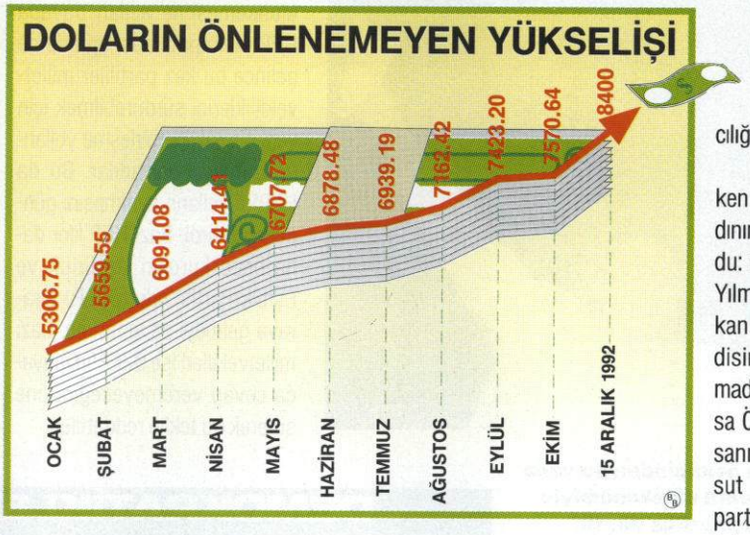

ESKİYE RAĞBET

BİR SÜRÜ LİDERİMİZ VE PARTİMİZ OLDU

Bu yıl, 1980'de kapatılan partilerin açılmasıyla partiler enflasyonu ve lider patlaması yaşandı. Meclis'te grupları bulunan ANAP, DYP, SHP, RP'ye Deniz Baykal'ın Genel Başkanı olduğu CHP de katıldı.

SHP'nin kongresinde İnönü'nün yeniden Genel Başkan seçilmesinin ardından Deniz Baykal CHP'ye talip olduğunun sinyallerini vermeye başladı. Önceleri DSP Genel Başkanı Ecevit'in talip olduğu CHP'nin kaderi ise Temmuz ayında yapılan SHP kongresinde belirlendi. Kongrede CHP'nin SHP'ye katılmasınıisteyenlerin adayı Yüksel Çengel'in kazanması üzerine SHP'de ipler koptu. Önce Deniz Baykal istifasını verdi. Ardından SHP'den ayrılanların sayısı 18'i buldu.

CHP'nin 9 Eylül'de yapılan tarihi kurultayında Deniz Baykal, 20 yıl süren liderlik mücadelesini kazandı. Ardından CHP'nin meclisteki milletvekili sayısı 21'e ulaştı. SHP'ninki ise 52'ye düştü.

Ayrıca Ahmet Türk'ün genel başkanlığını yaptığı HEP, Alparslan Türkeş'in genel başkanı olduğu MÇP, Doğu Perinçek'in genel başkanlığını yürüttüğü İşçi Partisi, Bülent Ecevit'in genel başkan olduğu DSP, Hasan Celal Güzel'in kurduğu Yeniden Doğuş Partisi, Hayrettin Erkmen ve Adnan Menderes'in liderlik yarışında olduğu Demokrat Parti, Aykut Edibali'nin kurma yolunda olduğu Millet Partisi, Muhsin Yazıcıoğlu'nun başını çektiği MHP ve son olarak Özal'ın ideologluğunda kurulması düşünülen yeni bir parti ile birlikte parti sayısı 14'e, lider sayısı ise 15'e çıktı.

ANAP'TAN KOPMALAR VE MESUT YILMAZ

Cumhurbaşkanı Turgut Özal daha 92'nin ilk aylarında yıl sonuna doğru neler olabileceğinin haberini vermişti. Ocak ayının ilk günlerinde "politikaya dönebilirim" dediğinde Mesut Yılmaz'a ilk uyarılarını yapıyordu.

Mesut Yılmaz ile Cumhurbaşkanı Turgut Özal arasındaki anlaşmazlık Temmuz ayında su yüzüne çıktı. Kavga, ANAP grubuna da yansıdı.

Özal'a yakınlığıyla bilinen Hüsnü Doğan, 25 Ağustos'ta ANAP Genel Başkan Yardımcılığı görevinden istifa etti.

Ve tarihi kongre yaklaşırken ANAP'ın Özal'cıları kanadının desteklediği isim belli oldu: Mehmet Keçeciler. Mesut Yılmaz'a karşı delege avına çıkan Keçeciler, Yılmaz'ın kendisine verilen şansı kullanamadığını söylüyor ve kazanırsa Özal'ın partiye döneceğini sanmadığını belirtiyordu. Mesut Yılmaz ise bağımsız bir parti olacaklarını her fırsatta tekrarlıyordu.

Taraflar arasında ilk hesaplaşma Kongre'de Divan Başkanı'nın seçimindeydi. Muhaliflerin adayı Yıldırım Akbulut, Genel Merkez'in adayı ise Yılmaz Hocaoğlu'ydu.

30 Kasım günü Selim Sırrı Tarcan Spor Salonu'nda yapılan tarihi kongrede Mesut Yılmaz'ın Divan Başkanı adayı Yılmaz Hocaoğlu 652 oy alarak Divan Başkanı seçildi. Seçimli kongre toplanmasını delege sayısının salt çoğunluğuna bağlayan tüzük değişikliği de kabul edildi. Özal yanlıları kongreyi terketti.

ANAP'tan peşpeşe istifa eden milletvekilleri yeni bir parti kuracaklarını açıkladılar. Yeni partilerinin hedefini ise Cumhurbaşkanı Turgut Özal belirleyecekti. Böylece 1992, ANAP'ın bölündüğü ve lider partisi kimliğinden uzaklaştığı yıl oldu.

HEP'LİLER PARTİDEN PARTİYE

Halkın Emek Partisi 1992'ye SHP'li olarak girdi. Ancak hükümetin Kürt politikası ve Güneydoğu'da hiç susmayan silahlar yüzünden SHP'liler ile aralarındaki görüş ayrılıkları nedeniyle SHP'den ayrıldılar. Mart ayında, önce Leyla Zana ile Hatip Dicle istifa etti. Ardından gelen istifalarla 30 Mayıs'ta meclisteki

SHP-DYP Koalisyonu'nda çıkan en önemli sorunlar rektör seçimi, CMUK, bakanlıklar, olağanüstü halin kaldırılması ve Sayıştay seçimi konularındaydı.

HEP kökenli bağımsız milletvekilinin sayısı 18'i buldu. SHP'den ayrılan Mahmut Alınak, Temmuz ayında Özgürlük ve Eşitlik Partisi'ni kurdu, ancak birkaç gün sonra parti HEP'le birleşti. Ağustos ayında Şırnak'lıların göçüne neden olan Şırnak baskınında seslerini yükselten HEP milletvekilleri olaylardan kontrgerillanın sorumlu olduğunu söylüyorlardı. 20 Eylül'de Ahmet Türk'ün genel başkanlığa seçildiği HEP kurultayı ise, MGK'nın şimşeklerini HEP'e yöneltmesine neden oldu. Kurultay'da "Biji APO", "Biji Kürdistan" yazılı pankartlar ve atılan sloganlar nedeniyle 12 kişi gözaltına alındı. Gözaltına alınanlardan 3'ü tutuklandı. Bu arada "Dokunulmazlığın ardına sığınarak PKK'ya destek olunmaz" diyen MGK, HEP'lilere rest çekti. Yıl sonuna doğru PKK ile ilişkileri olduğu gerekçesiye Anayasa Mahkemesi'ne açılan davada HEP'in kapatılması gündeme gelince bu kez partililer milletvekilliklerini sürdürebilmek için yeni bir partide birleşme yollarını aramaya başladılar. Bu da HEP'te yolların ayrılmasını gündeme getirdi. Bazı HEP'liler daha önce kurulan Özgürlük ve Eşitlik Partisi'nde (ÖZEP) biraraya gelmeyi savunurken, bazı milletvekilleri ise ÖZEP'in ihtiyaca cevap veremeyeceğini öne sürerek bu teklifi reddettiler.

Tansu Çiller, bakanlığa geldiğinden bu yana önce "Baba"yla daha sonra da ekonomiyle ilgili bürokratlarla anlaşmazlığa düştü.

Devlet Bakanı Cavit Çağlar'ın Ziraat Bankası'na olan borçları bu yıl da ertelendi.

Merkez Bankası Genel Müdürü Rüştü Saraçoğlu, para kaynaklarının yanlış kullanımı ve enflasyonun düşürülmesi konusunda Devlet Bakanı Tansu Çiller ile anlaşmazlığa düştü.

3.İZMİR İKTİSAT KONGRESİ

3. İzmir İktisat Kongresi, 4-7 Haziran tarihleri arasında 1500 delegenin katılımıyla başladı. 2.5 milyar liranın harcandığı Cumhuriyetin bu 3. büyük kongresini Cumhurbaşkanı Turgut Özal açtı.

21. Yüzyıla doğru kalkınmış ve istikrarlı bir Türkiye yaratmak, amacına yönelik 3. İzmir İktisat Kongresi'nde şu görüşler ağırlık kazandı:

- Sanayi sektöründen mali piyasalara, bürokratik yapıdan, savunma harcamalarına kadar devletin küçülmesi gerektiği...
- Kamu harcamalarının vergilerle karşılanması...
- KİT'lerin özelleştirilmesi
- Enflasyonun yüzde 10'lara çekilmesi...
- Bilgi çağını yakalayabilmek amacıyla eğitim kalitesini artırmış bir Türkiye yaratılması

AÇIK ARTTIRMA İLE EV

Ataköy'de yapılan bir açık artırmada bu kez Emlak Bankası Toplu Konutları satıldı. Satışan 15-20 gün önce geziler düzenlendi, dia gösterileri yapıldı. Açık artırmada satışa çıkarılan 100 konuttan en yüksek fiyata alıcı bulanı 3 milyar 900 milyon lira ile 235 metrekarelik bir villaydı. Antikacı ve exper Raffi Portakal'ın yönettiği açık artırmada 100 konuttan, 80 metrekare olanları 776 milyon lira ile 950 milyon lira arasında, 130 metrekare olanları, 1 milyar 600 milyon lira ile 1 milyar 800 milyon lira arasında satıldı. 235 metrekarelik villaların en ucuzu ise 3 milyar 100 milyon liradan alıcı buldu.

Ancak Toplu Konut İdaresi Başkanı Yiğit Gülök-

DEMOKRATİKLEŞME YOLUNDA...

CEZA MUHAKEMELERİ USULÜ KANUNU'NUN KANADI KIRIK

DYP-SHP koalisyon hükümetinin demokratikleşme yolundaki en önemli adımlarından sayılan Ceza Muhakemeleri Usülü Kanunu'nda değişiklik yapan tasarı bu yıl üzerinde en çok tartışılan konulardandı.

Tasarı TBMM'ye ilk gönderildiği zaman başka, Cumhurbaşkanınca veto edilip ardından TBMM'de ikinci kez kabul edildiğinde ise daha başka bir içerikteydi. İlk metne birçok yenilik eklenirken, kanun tasarısı bazı yönleriyle tırpanlandı. Değiştirilen haliyle yasa şu yenilikleri getiriyor

- Gözaltı süresi, DGM kapsamındaki suçlar için 48 saat, olağanüstü hal bölgesinde DGM kapsamındaki suçlar içinse 4 gün olacak.
- Adi nitelikli suçlarda 24 saatlik süre, savcı ve hakim kararıyla 8 güne kadar çıkarılabilecek. DGM'lik suçlarda ise 48 saatlik süre hakim ve savcı kararı olmadan 15 güne, olağanüstü hal bölgelerinde ise 4 günlük süre 30 güne kadar çıkarılabilecek. Ancak gözaltı süresinin artırımı toplu suçlar için olacak.
- Artık işkenceyle alınan ifadeler DGM ve olğanüstü hal bölgelerinde delil sayılmayacak.
- Artık sanıklar avukat isteyebilecek ve karakola götürülenler hemen savcılığa bildirileceği için gözaltındaki kaybolmalar önlenebilecek.
- DGM ve olağanüstü hal bölgelerinde tutuklamaya karar verilmesi halinde üst mahkemeye itiraz edilebilecek.
- DGM'nin kapsamı daraltılarak sadece terör suçlarına bakması sağlanacak.
- Bundan böyle pek çok suça DGM'nin yerine Ağır ceza ve Asliye Ceza mahkemeleri bakacak.

FOTOĞRAF: ALİ ÖZ

süz'ün bu yaklaşımı Ataköy emlak piyasasında rakamların yükselmesine ve halkın tepkisine yol açtı.

KARADENİZ'DE İŞBİRLİĞİ

Karadeniz Ortak Pazarı olarak anılan Karadeniz Ekonomik İşbirliği Projesi, aralarında Türkiye, Rusya, Ukrayna, Azerbaycan, Ermenistan, Gürcistan, Romanya, Bulgaristan, Moldavya'nın bulunduğu 10 ülkenin katılımıyla Şubat ayında imzalandı.

SHP'Yİ NELER KIZDIRDI?

Rektörlerin üniversite senatolarınca seçilecek üç aday arasından Cumhurbaşkanı'nca atanmasını öngören tasarıya, DYP'liler bir önergeyle YÖK'ü eklediler. Tasarı üniversitelerin seçeceği altı adayın YÖK'e bildirilmesi ve YÖK'ün bu sayıyı üçe indirip Cumhurbaşkanı'na göndermesi biçiminde kanunlaştı.

CMUK'ta gözaltı sürelerinin kısaltılması ve sanığın yanında avukat bulundurmasını öngören önemli maddeler, DYP'lilerce tırpanlandı. DGM'lik suçlarda bu iyileştirmelerin uygulanmaması öngörüldü.

DYP, bir yıllık koalisyon ortaklığında SHP'ye ait bazı bakanlıkları da çalıştırmadı. İnsan Hakları, Kadın ve Aile, Şehircilik, Denizcilik bakanlıklarının teşkilat yasaları, hala TBMM'den çıkmadı.

DYP'li bir grup milletvekili, SHP'nin parlamentoya 88 milletvekili ile geldiğini, HEP ve CHP'nin kurulmasıyla bu sayının 52'ye düştüğünü belirterek, SHP'ye verilen 11 bakanlığın düşürülmesi gerektiğini gündemde tuttu.

Koalisyon protokolüne rağmen, Olağanüstü Hal kaldırılmadı. Bakanlıkta çıkarılan tezkereler hep 4 ay uzatma yolundaydı.

Sayıştay seçiminde ortaklar birbirine düştü. Sayıştay üyelerinin TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu'nca seçilmesini öngören yasa, Anayasa Mahkemesi'nce iptal edilmesine rağmen DYP, RP ve ANAP'la işbirliği yaparak, üç yeni Sayıştay üyesini belirledi. SHP, Anayasa'ya aykırılık iddiasında bulundu ve oylamaya katılmadı.

DYP, 7 yeni büyükşehir belediyesi kurulmasını öngören kanun tasarısını da engelliyor.

DYP'NİN GÜVENCELERİ

DYP, SHP'nin sosyal demokrat bir parti olarak tek başına iktidara gelemeyeceğini biliyor. SHP'nin uzun süredir ilk kez hükümet olmasını da dikkate alan DYP, ortağının hükümeti bozmayacağı ve yıllar sonra elde ettiği iktidarı bırakmayacağını hesaplıyor.

DYP ve hükümeti destekleyen 13 MÇP'li milletvekili var. Bu milletvekilleri SHP'den kaçan oyları karşılıyor.

DYP, ortağındaki çözülme başladığında ANAP milletvekillerine el attı. ANAP'tan üç milletvekili ayrılıp bağımsız kaldı. DYP, ANAP'tan başka milletvekillerini de transfer edip oy sıkıntısını giderebileceğini düşünüyor.

Çalışma Bakanı Mehmet Moğultay, SSK yüzsüzlerinin isimlerini kamuoyuna açıklayarak, borçların bir bölümünün ödenmesini sağladı.

Hükümet yılın ilk aylarında sürekli yolsuzluk dosyaları ile ilgilenmesine karşın somut sonuçlar çıkmadı. Yolsuzluklardan sorumlu Devlet Bakanı ise Orhan Kilercioğlu'ydu.

Karadeniz Ülkeleri Ekonomik İşbirliği Projesi Toplantısı'nın ikincisi bu yılın Haziran ayında yapıldı. Ancak işbirliği projesine Cumhurbaşkanı Turgut Özal'ın mı yoksa Başbakan Süleyman Demirel'in mi imza atacağı sorun oldu.

Toplantı gününe gelindiğinde Özal kızıp Okluk'taki yazlığına gitti. Başbakan Demirel bir telefon karmaşası olduğunu, Özal'ın toplantıya çağrıldığını söyledi. Cumhurbaşkanı Özal ise toplantıdan sonra yaptığı açıklamada "Bütün angajmanlarımı Başbakan Demirel'e devretmeyi en uygun yol olarak gördüm" diyordu

Deniz Baykal CHP kongresinde büyük bir çoğunluğun oyunu alarak, liderlik mücadelesini 20 yıl sonra zaferle noktaladı.

VERGİ REKORTMENLERİ

Genelev patroniçesi Matild Manukyan vergi rekortmenliğini bu yıl da kimseye bırakmadı. Manukyan'ın ödediği vergi bu yıl 4 milyar 6 milyon 216 bin 100 liraydı. Vergi rekorunda ikinci sırada gazete patronu Aydın Doğan vardı: Aydın Doğan'ın ödediği vergi ise 3 milyar 403 milyon 651 bin 600 lira oldu. İnan Kıraç ise ödediği 3 milyar 230 milyon 638 bin 900 lira vergi ile üçüncü sırada yerini aldı.

DSP Genel Başkanı Bülent Ecevit önceleri CHP'nin doğal genel başkanı olarak düşünülüyordu. Ancak CHP, DSP'ye katılmayınca Ecevit liderlik yarışından çekildi.

YÜZSÜZLER

Vergi affının hemen ardından Mayıs ayında yeni bir skandal ortaya çıktı. 1700 kişi devlete olan trilyonlarca liralık vergi borcunu ödememişti. Vergi affından yararlanıp borcunu ödemeyen mükelleflerin isminin kamuoyuna açıklanması istendi. Devletin 27 trilyonluk vergi alacağı vardı ve affa rağmen ancak bu rakamın yüzde 20'sini alabilmişti. Sadece İstanbul'da 670 kişinin 7.2 trilyon liralık vergi borcunu ödemediği açıklandı. Ancak kamuoyunda "yüzsüzler" olarak nitelendirilen vergisini ödemeyenlerin adları yıl sonuna gelindiğinde de açıklanmamıştı.

Çalışma Bakanı Mehmet Moğultay ise SSK borçlularının adlarını kamuoyuna açıklamış ve borçların bir bölümü de ödenmişti.....■

ANAP Genel Başkanı Mesut Yılmaz, 30 Kasım'da partinin tarihi kongresinde tüzük değişikliğini kabul ettirerek zafer kazandı ve böylece ANAP lider partisi kimliğinden uzaklaştı.

"BABALAR", İTALYAN HÜKÜMETİNE MEYDAN OKUDU

MAFYA 'ÇİZME'

7 Ocak'ta Polis Müdürü Salvatore Aversa ve eşini öldüren Mafya, yüzlerce üyesinin tutuklanması üstüne, Mayıs ayında İtalya'nın en ünlü savcısı Giovanni Falcone'yi hedef seçti. Mafya, 60 Korumasıyla dolaşan Falcone'yi öldürmekte zorlanmamıştı. Tutuklamalar yeniden başlayınca bu kez Palermo Baş Savcısı Paolo Borsellino'yu ve Sicilya Polis Müfettişi Giovanni Lizzio'yu öldürdü. Mafya, 1992'de İtalya'ya "bizimle uğraşmayın" mesajını verdi. ■

Geçen yıl, Kuzey-Güney ayrılığına karşı mücadele veren İtalyan hükümeti bu yıl Mafya ile uğraşmak zorunda kaldı.

Mafya'nın, kendisiyle uğraşan savcıları kurban seçmesi hükümette bardağı taşıran son damla oldu.

İlk olay, Mafya'ya karşı savaş veren polis müdürü Salvatore Aversa ve eşinin 7 Ocak'ta öldürülmesiydi. Ardından ülkede yapılacak seçimler öncesinde iki adayın Mafya tarafından öldürülmesi ve iki bakan için Mafya'nın ölüm fermanı çıkarması olağanüstü hali gündeme getirdi.

Yüzlerce Mafya üyesini tutuklattıran İtalya'nın en ünlü savcısı Giovanni Falcone'nin 23 Mayıs'ta Palermo kentinde uğradığı bombalı saldırıda eşi ve 3 koruma polisi ile birlikte ölmesi, hükümeti daha sıkı tedbirler almaya itti. Savcı Falcone'in 50-60 korumayla dolaşması, yıllardır çok sıkı önlemlerle korunmasına rağmen geçtiği otoyolun altına yerleştirilen bombalarla öldürülmesi Mafia'nın kolay başa çıkılamayacak bir güç olduğunun önemli göstergesiydi.

Sonuçta Mafya, ne kadar korunursa korunsun, istediği hedefe ulaşıyor ve eylemini gerçekleştiriyordu. Hatta suikaste gizli servis ve polisin de adı karışmıştı. İtalya'da halk sokaklara döküldü, yeterli önlemler almadığı için hükümeti protesto etti.

Büyük Mafya operasyonu Haziran ayında başladı. Yüzlerce kişi tutuklandı. Mafya buna 20 Temmuz'da cevap verdi. Bu kez Mafya'nın kurbanı 54 yaşındaki Palermo Başsavcısı Paolo Borsellino'ydu. Basın, hükümetin Mafya'ya yenik düştüğü haberlerini manşetten vermeye başladı. Halk Mafya'ya lanet okuyor, koruma görevlileri eylem amacıyla işe gitmiyordu... Hükümet ise Anti-Mafya yasası hazırlığındaydı. Borsellino'nun öldürülmesinden 9 gün sonra Mafya bir kurban daha seçti: Sicilya polis müfettişi Giovanni Lizzio. 46 yaşındaki Lizzio'nun öldürülmesinin hemen ardından hükümet, adaya 7 bin asker gönderdi. Ardından meclis Mafya'ya karşı sıkı önlemler alan paketi kabul etti. Bu pakette meclis, gizli operasyonlardan, telefon dinlemeye kadar pek çok konuda hükümete yetki veriyordu.

Halen ekonomik krizle mücadele eden İtalyan hükümeti son olarak örgütle işbirliğine giden politikacıların cezalandırılacağı açıkladı, ama hükümetin bazı üyelerinin Mafya ile sıkı işbirliği içinde olduğunun belirlenmesi Mafya'nın 1993'te İtalya'nın gündeminde kalacağını gösteriyor.

Palermo baş savcısı Juge Paolo Borsellino'nun öldürülmesinin ardından basın, hükümetin mafya'ya yenik düştüğünü yazıyordu.

Ankara Elçiliği'nin milyarlık vize pastasını paylaşamayan Ankaralı babaların savaşında yeraltı dünyasının Ülkücü baba'sı Ümit Ölmez öldürüldü. Ölmez'in Ankara'daki cenazesi ülkücü mitinge döndü.

İtalya'nın en ünlü savcısı Giovanni Falcone Palermo yolunda öldürüldü. Her an yanında hazır bulunan 50'yi aşkın koruma bu kez işe yaramadı. Çünkü mafyanın yola yerleştirdiği tonlarca ağırlıktaki patlayıcı ortalığı savaş alanına çevirmişti.

Mafya'nın eylemleri ardında yaslı kadınlar ve çocuklar bıraktı.

YİAŞTI

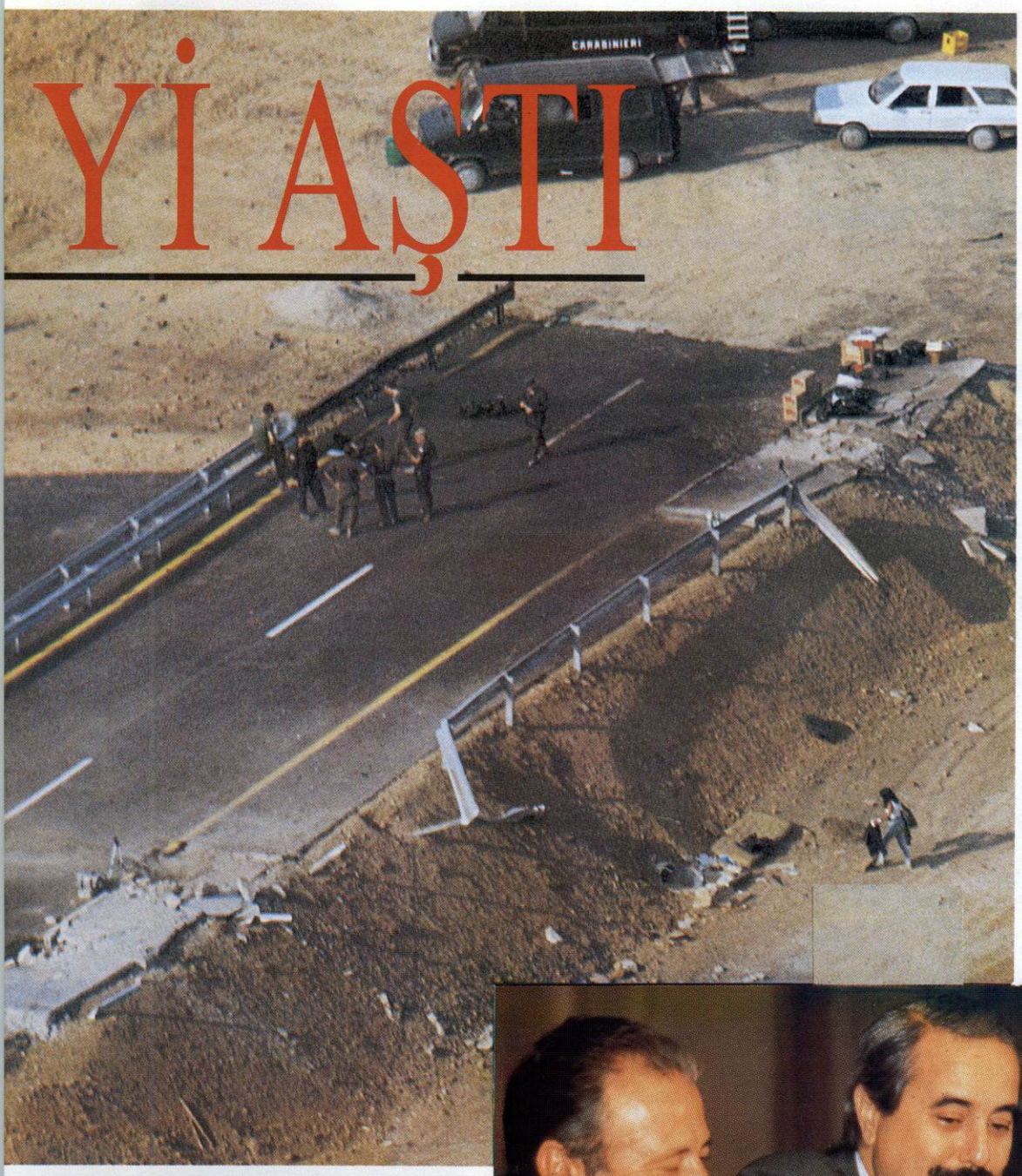

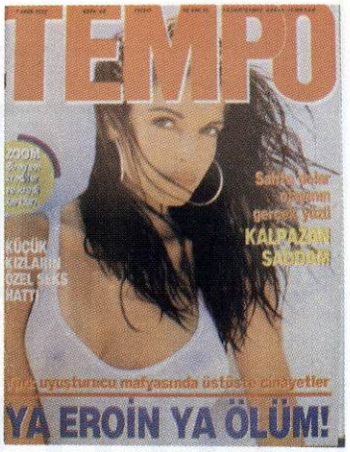

YA EROİN YA ÖLÜM

Uyuşturucu mafyası yılın ilk 7 ayı içinde 4 kişiyi kaçırdı. 2'si ölü, 2'si sağ bulundu. Bu yıl uyuşturucu mafyası nakit sıkıntısı nedeniyle kendisine özgü bir adalet mekanizmasını işletti. Türk uyuşturucu mafyasının önemli isimlerinden Halil Havar, Hollanda'da kaldığı cezaevinden İtalyan mafyası tarafından helikopterle kaçırıldı. Bir başka olayda da Hakkı Deliçay adlı kişi uyuşturucu parasını ödemediği gerekçesiyle kaçırılıyordu. Deliçay'dan 3 milyar liralık tahsilatta bulunmak isteyenler bunu başaramadan yakalandılar. TEMPO muhabiri Yüksel Mutlu, araştırmasında eroini satanların parayı sahiplerine ödememesi nedeniyle devreye giren bu adalet mekanizmasına ayrıntılarıyla değiniyordu. ■

Giovanni Falcone ile Juge Paolo Borselino, yıllarca mafya babalarıyla mücadele ettiler. Ancak olağanüstü koruma önlemleri her an "beklenen son"larını durduramadı.

BİZİM MAFYA DA BOŞ DURMADI

Ülkücü Baba Ümit Ölmez, 6 Mayıs'ta milyarlık vize işlerinden elde ettiği geliri paylaşmaya yanaşmadığı için Yusuf Kenan Yıldırım tarafından bir benzin istasyonunda kurşunlanarak öldürüldü. Ümit Ölmez'in 7 Mayıs'ta Kocatepe Camii'ndeki cenaze töreni ülkücü mitingine dönüştü. 4 bin kişinin yürüyüşüne polis müdahale etti. Bu arada Ölmez'in Ankara'daki vize büroları güvenlik nedeniyle kapatıldı.

UYUŞTURUCUDA AVRUPA BİRİNCİSİYİZ!

1992 yılı Türkiye'de uyuşturucu pazarı açısından oldukça hareketli geçti. Kasım ayı sonuna kadar yapılan operasyonlarda 13 bin 916 kilo uyuşturucu ele geçirildi. Emniyet Genel Müdürlüğü, yaptığı açıklamada toplam 804 uyuşturucu madde kaçakçılığının gün ışığına çıkarıldığını bildiriyordu. Böylece Avrupa ülkeleri arasında uyuşturucu madde ele geçirilen ülkeler sıralamasında liste başında yer aldık. ■

İNGİLTERE'DE KRALİYET AİLESİ, 1992'Yİ HUZURSUZ GEÇİRDİ

Soyluların mutsuz yılı

1992, İngiliz Kraliyet ailesi için bitmek bilmeyen skandallar yılı oldu. Prens Andrew'un eşi Sarah Ferguson, petrol kralı "Boby"le kırıştırdığının ortaya çıkmasından sonra şok bir açıklama yaptı. Sarah, kocasını bir denizciyle aynı yatakta yakaladığını iddia ediyordu. Ardından Kraliçe Elizabeth'in en küçük oğlu Edward'ın eşcinsel olduğu ileri sürüldü. Müzmin geçimsizler Diana ve Charles ise ayrı yaşamaya "mahkum" edildiler. ■

İngiltere'de kraliyet ailesinin yüzyıllar süren saltanatı bu yıl sallanmaya başladı. Kraliçe 2.Elizabeth, üç oğlu ve iki gelininin skandalları nedeniyle hiç gülmedi.

Kraliyet ailesinde yılın ilk skandalı, ortanca oğul Andrew ile evli olan Sarah Ferguson'un ABD'li petrol kralı Steve Wyatt ile yaptığı kaçamakların basına yansımasıydı. Scotland Yard'ın, Sarah ile "Boby" lakaplı petrol kralının ilişkilerini gösteren 120 müstehcen fotoğrafı ele geçirmesi üzerine hiddetten çılgına dönen Kraliçe Elizabeth, başına daha nelerin geleceğinden henüz habersizdi. Uslanmaz Lady Sarah, ilişkinin açıklanmasının ardından iki çocuğunu alıp sarayı terketmişti. Ama Elizabeth'i ikinci bir darbe bekliyordu. Uzun süredir aralarındaki geçimsizliğin saray duvarlarından sızmamasına çalışılan Prens Charles ile Lady Di arasındaki ilişkinin kopma noktasına geldiği söylentileri ayyuka çıkmıştı. Bir ara başka bir erkekle ilişki kurduğu yolunda çıkan haberlerle de iyice yıpranan, Lady Di bu kadar sıkıntıyı güzel omuzlarında taşıyamadı ve patladı. İşte tam bu sırada, güzel prensesin mutsuzluğunu tüm detaylarıyla anlatan bir kitap yayınlandı. Kitapta, Prens Charles'ın hala eski nişanlısıyla görüştüğünden, artık Diana'yla aralarında hiç bir ilişki kalmadığına kadar herşey tüm detayıyla anlatılıyordu. "Prenses Diana", İngiltere'de kapış kapış satılırken, Elizabeth sessiz kalmayı yeğliyordu. Genç çift artık tatillerini de yalnız geçiriyorlardı. Prens Charles Türkiye'de arkeolojik ve tarihi eserlerle ilgilenirken, Lady Di Mısır'daki piramitleri gezmeyi tercih ediyordu.

Eylül ayında Prens Charles ile Lady Di'nin Türkiye'ye geldikleri ve Haldun Simavi'nin yatında ikinci bir balayı yaşadıkları söylentileri yayıldı. Ancak kopuş süreci başlamıştı. Lady Di mutsuzluğunu gizleyemiyor, hatta katıldığı toplantılarda asık yüz ifadesiyle dikkat çekiyordu. Yılın son günlerinde kraliyet ailesi artık basının baskısından yılıyor ve Diana ile Charles'ın ayrı saraylarda yaşamasına karar veriyordu.

TEMPO, SON OSMANLI'YI İSTANBUL'A GETİRDİ

1992'de, Osmanlı hanedanının Fransa'da "vatansız" statüsüyle yaşayan 83 yaşındaki varisi Mehmet Orhan , 68 yıl aradan sonra hatırlanıyor ve Türk vatandaşlığına kabul ediliyordu. Hemen ardından TEMPO, Osmanlı tahtının son varisini yurda getirdi. Mehmet Osmanoğlu, yıllar önce Osmanlı olarak ayrıldığı ülkesine bu kez T.C. pasaportuyla geliyordu. Osmanoğlu soyadını alan Mehmet Orhan tam 24 bin 986 günlük sürgünden sonra İstanbul'a geldi. Mehmet Osmanoğlu dedesinin sarayına biletle girdi... Gözleri çok az görmesine rağmen çocukluğunda çember çevirdiği Dolmabahçe Sarayı'nı gördüğünde gözyaşlarını tutamadı. (20 Temmuz) ■

Kraliçe II. Elizabeth için 1992, zor bir yıl oldu. Üç oğlu da skandalların kahramanları olmuştu. Prens Charles ile Prenses Diana arasındaki ayrılık rüzgarları, Prens Andrew'in eşi Sarah'ın petrol kralı Wyatt ile ilişkisi, Prens Andrew'in biseksüel olduğunun açıklanması, Prenses Anne'in bir deniz subayı ile evlenmekte ısrar etmesi ve son olarak da oğlu Edward'ın eşcinsel olduğu iddiaları kraliçenin başını ağrıttı.

Kraliçe yalnızca Charles ve Diana ile uğraşmıyordu, Sarah ve Andrew de vardı. Elizabeth, Sarah'ın neden olduğu skandalın ardından çift için son bir şart ileri sürmüştü: Karı-koca "kirli hafta sonu" geçirecekler ve ondan sonra ayrılıp ayrılmayacaklarına ka-

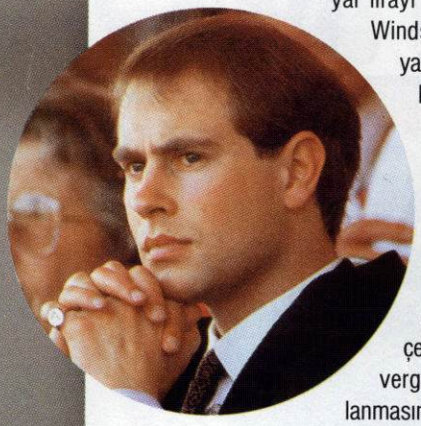

rar vereceklerdi. "Kirli haftasonu" bir saray adetiydi. Şöminenin önünde 48 saat geçirecekler ve daha sonra kararlarını Kraliçe'ye bildireceklerdi. Ancak bu da işe yaramadı ve Sarah kocası Andrew'u bir denizci ile aynı yatakta yakaladığını açıklayarak son bombasını patlattı.

Bu arada Prenses Anne de deniz subayı Timothy Lawrance ile evlenme izni istemişti. Nisan ayında kocası Mark Philips'ten boşanan Anne, sonunda Kraliçe'den izni kopardı.

Bütün bunlar yetmezmiş gibi Elizabeth'in en küçük oğlu Edward'ın da eşcinsel olduğu ileri sürüldü.

Yaşanan skandallardan sonra Kraliçe tam kafasını dinleyecekken bu kez Windsor Şatosu'nda çıkan yangın onu allak bullak etti. Aslında şato ile birlikte hanedan da tutuşmuştu. Zarar 800 milyar lirayı buluyordu. Üstelik Windsor şatosundaki yangının zararının halka fatura edilmesi, bardağı taşıran son damla oldu. Yaklaşık 56 milyon sterline (yaklaşık 700 milyar lira) mal olan yangın, İngiltere Kraliçesi 2'nci Elizabeth'in vergi vermemekle suçlanmasına bir kez daha neden oldu. Sonunda, 80 trilyon liranın üzerinde serveti olan Elizabeth, kazancı üzerinden vergi ödemeyi ve Kraliyet ailesinin bazı üyelerinin harcamalarını üstlenmeye razı oldu. İngiliz basını artık Elizabeth'in kukla fotoğraflarını basarak monarşiye vedayı ima ediyordu.

1992'nin son günlerinde ise İngiltere Kraliçesi'nin tahtını ve tacını 10 yaşındaki torununa bırakacağı söylentileri ortalığı kapladı. William için "Geleceğin kralı" yakıştırmaları başlamıştı bile...

PAPARAZZİLER

Bu yıl, paparazziler (Vur-kaçcı fotoğrafçılar) için oldukça verimli geçti. Kraliyet ailesinin skandallarının yanısıra Prenses Stephanie'nin hamileliği, İngiliz hükümetindeki bazı bakanların aşk skandalları Paparazzilere malzeme oldu. Bu sabırlı avcıların 92'deki en önemli zaferleri arasında Sarah Ferguson ile sevgilisini, Prenses Diana'nın mayolu halini, Prenses Stephanie'nin korumasıyla yaşadığı aşkı ve hamileliğini gösteren fotoğraflar yer alıyordu.....■

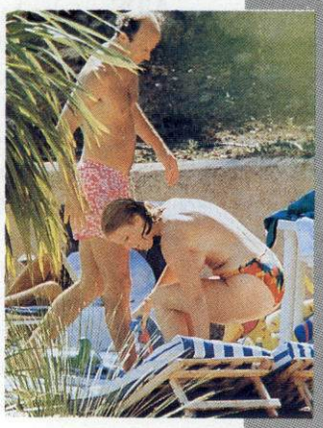

KOÇ'LARIN DÜĞÜNÜ

Rahmi Koç'un büyük oğlu Mustafa Koç ile İzmir'in ünlü ailesi Giroud'ların kızı Caroline'in Çırağan Sarayı'ndaki düğünü, İngiliz Kraliyet ailesinin düğünlerini aratmayacak cinstendi. Koç'ların düğününün hazırlıkları aylar öncesinden magazin sayfalarının konusu olmaya başladı. Herkes genç çiftin şahitlerini, Caroline'in gelinliğini, düğün menüsünü ve davetlileri merak ediyordu. Beklenen gün geldiğinde davetiye almayan bazı aileler kırgınlıklarını belirterek pürüz yarattı... 3 bin davetlinin katıldığı düğünde 150 kişilik bir ekip görev yaptı. 80 aşçı tarafından hazırlanan yemekler Osmanlı, Fransız ve İtalyan mutfağındandı. Konuklar için Çırağan'ın otel kısmında 40 oda ayrıldı. Genç çiftin düğününe Prenses Margareth de geldi. Kimi konukların helikopterle geldiği, şıklık yarışının yaşandığı düğünden sonra genç çif balayı için Akdeniz sahillerine gitti. (14 Temmuz)

MUSEVİLERİN 500. YILI

1992, Musevilerin İspanya'daki Endülüs devletinin zulmünden kaçarak Osmanlı İmparatorluğu topraklarına gelişinin 500 yılıydı. Kutlamaların en görkemlisi Neve Şalom Sinagog'unda yapılan tören ve 17 Temmuz'da Dolmabahçe Sarayı'nda verilen resepsiyondu. İsrail Cumhurbaşkanı Warner Herzog'un da katıldığı Dolmabahçe Sarayı'ndaki resepsiyonda göç ve Osmanlı'ların hüsn-ü kabulünü tasvir eden gösteriler yapıldı. Ayrıca sergiler, gösteriler, konferansların yanısıra, kutlamalar kapsamında İsrail Oda Orkestrası Zubin Mehta eşliğinde Ağustos ayında bir konser verdi.

STEPHANİE ANNE OLDU!

Monaco Sarayı'nın haşarı prensesi Stephanie'nin koruması Daniel Ducruet ile ilişkileri sarayı oldukça rahatsız etti. Kasım ayı sonunda Stephanie, Daniel Ducruet'ten bir erkek bebek dünyaya getirdi. 3.1 kg. doğan bebeğe büyük babası Louis'in adı verildi. Küçük Louis'in, Prens Rainer'in 1993'te başını ağrıtacağı şüphesiz.(26 Kasım)

SAVARONA YATI

Dünyanın en büyük yatı ünvanına sahip olan Atatürk'ün kullandığı Savarona Yatı 9 Temmuz'da yeniden hizmete girdi. Armatör ve müteahhit Kahraman Sadıkoğlu'nun 49 yıllığına kiralayarak yenilediği yat, 1979 yılında çıkan bir yangında harab olmuştu. 136 metre uzunluğunda, 18 kamaralı Savarona, tarihi dekorasyonu ile ilk olarak Paul Getty tarafından kiralandı...

1992'de HIV virüsü taşıyanların sayısı 10 milyona ulaştı

Çağın vebası AIDS ortaya çıkalı 11 yıl oldu. Tıp dünyasının yoğun uğraşlarına karşın henüz çözüm bulunamadı. On milyon insanı pençesine alan AIDS, yapılan istatistiklere göre her gün 5 bin kişiye bulaşıyor.

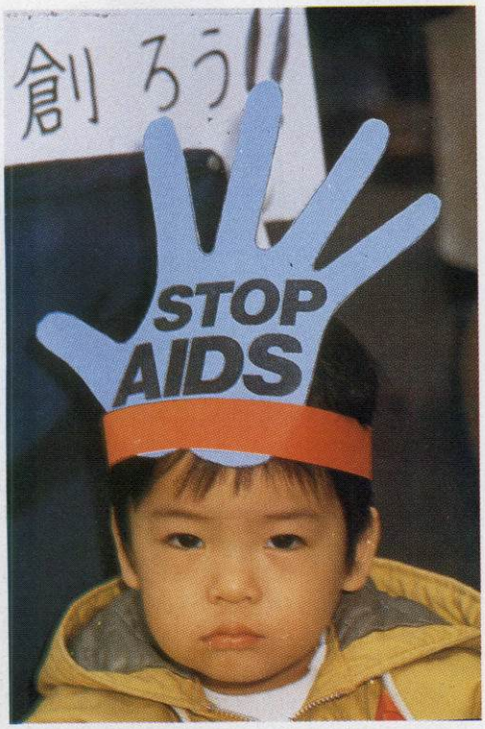

AIDS tehlikesine karşı mücadele yöntemleri her fırsatta ön planda yer aldı. Tokyo'daki bu adam da başına geçirdiği prezervatifle dikkat çekiyordu.

Çağın vebası AIDS ortaya çıkalı 11 yıl oldu. Ancak bu tarih sadece kaybedenlerin hikayesini içeriyor. AIDS'ten ölenlerin sayısı her yıl katlanarak artıyor. AIDS'e karşı kampanyalar da öyle... Ama AIDS'te de umutlar sürekli erteleniyor.

1992 yılı sonu rakamlarına göre dünyada 10 milyon'u aşkın AIDS'li bulunuyor. Taşıyıcıların dışında AIDS virüsünün geliştiği insan sayısı ise 1.5 milyon. Bunun 500 bininden fazlasını 5 yaşından küçük çocuklar oluşturuyor. Her gün 5 bin kişi AIDS'e enfekte oluyor. Sadece Amerika'da her 15 kişiden birinin AIDS'e sebep olan HIV virüsü taşıdığı belirtiliyor. Almanya'da ise haftada 90 kişiye AIDS virüsü bulaşıyor. Üstelik HIV virüsü taşıyan bir hastanın çocuk doğurması AIDS'liler topluluğuna bir üyenin daha katılmasına neden oluyor.

Avrupa ülkelerinde AIDS vakası bir yıl içinde Almanya'da yüzde 7.9, Avusturya'da yüzde 6.2, Fransa'da yüzde 6.8, İspanya'da yüzde 30.9, İtalya'da yüzde 7.9 oranında arttı. Muhtemel yayılma oranını saptamak için bu rakamın her yıl iki'yle çarpılması gerekiyor. Türkiye'de bilinen AIDS'li hasta sayısı 88, taşıyıcı sayısı ise 4-5 bin kişi.

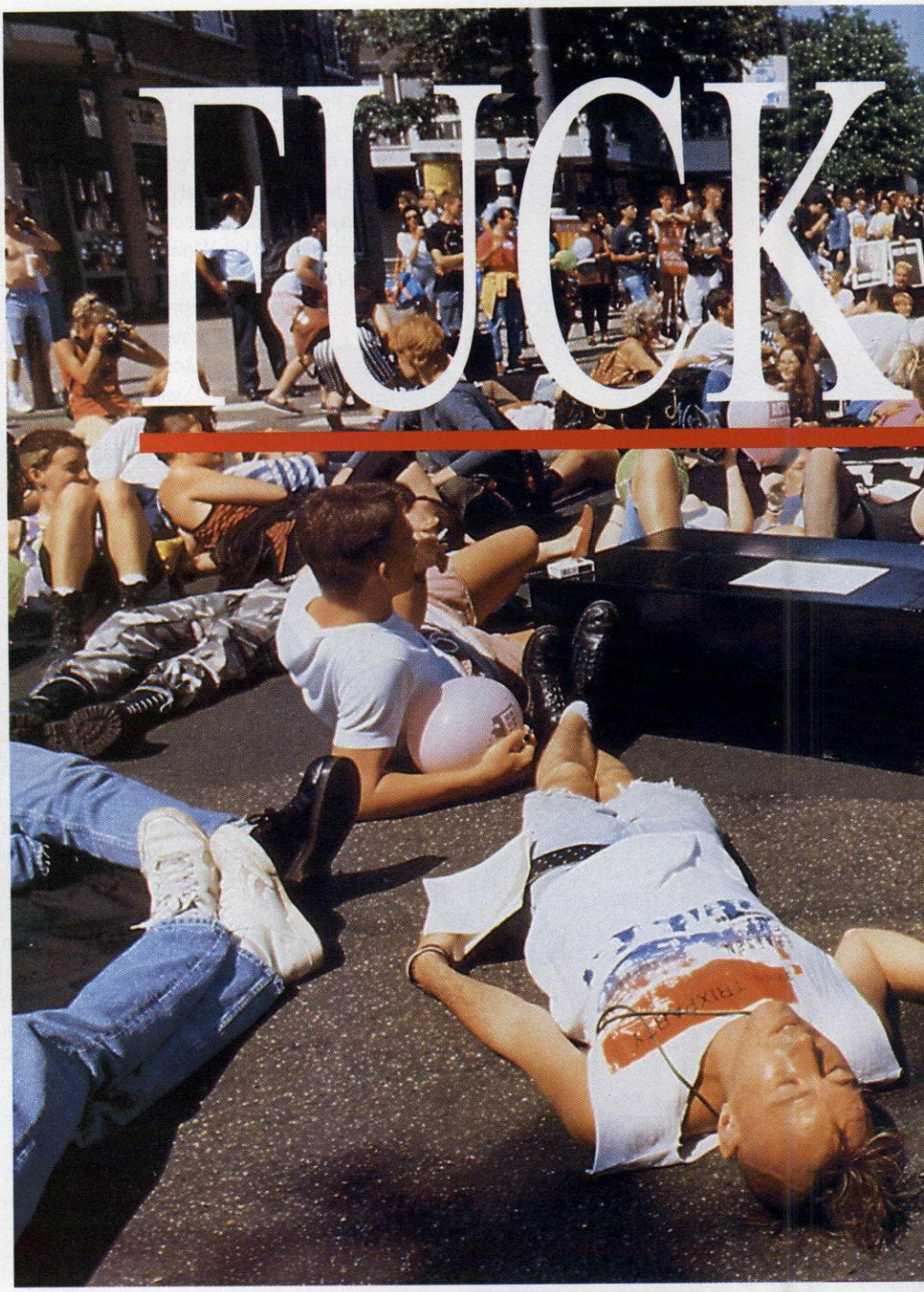

Amsterdam'da yapılan AIDS Dünya Konferansı'nda yapılan gösterilere katılan binlerce kişi pek yakında insanların bu hastalık yüzünden toplu ölümlerle karşılaşacağına dikkat çekiyorlardı.

AIDS vakaları her geçen gün artarken mücadele yöntemleri de çeşitleniyor. Bu yıl AIDS'le mücadele için, gerek Avrupa ülkelerinde gerekse Türkiye'de çok sayıda etkinlik gerçekleştirildi.

1992'nin AIDS'e karşı mücadele konusunda en önemli olayı Amsterdam'da yapılan Dünya AIDS Konferansı'ydı. Toplantıdaki en önemli gelişme, HIV taşıyıcı olmadığı halde AIDS hastası olan 30 kişinin varlığıydı. Bu, HIV'in tek başına AIDS'e sebep olmadığı tartışmalarına yol açtı. 9 yıldır HIV virüsü üzerinde çalışan tıp dünyasını sarsan bu ihtimalin doğruluğu konusunda hiç bir ilerleme kaydedilemedi.

Dünya Sağlık Örgütleri ve AIDS'le mücadele eden kuruluşlar, bu yıl uyarıcı afişler basmak, sloganlar üretmek ve tavsiyelerde bulunmaktan başka birşey yapamadılar. Asılan afiş ve üretlen sloganlar insanları tekeşliliğe davet ediyor, cinsel ilişki sırasında prezarvatif takılması ve enjektör kullanırken dikkatli olunması konusunda uyarıyordu. Bu yılın en ilginç sloganı Max dergisinin düzenlediği yarışmada birinci olan Lintas Ajansı'nın sloganıydı: Fuck Aids (Aids'i düzün)...

AIDS'in seçtiği kurbanlar arasında 1992 yılında da ünlülerin isimleri yer aldı. Anthony Hopkins 13 Eylül'de AIDS'ten ölürken, basketbol devi Magic Johnson ile ünlü balet Rudolf Nureyev'in AIDS olduğu açıklandı.

AIDS!

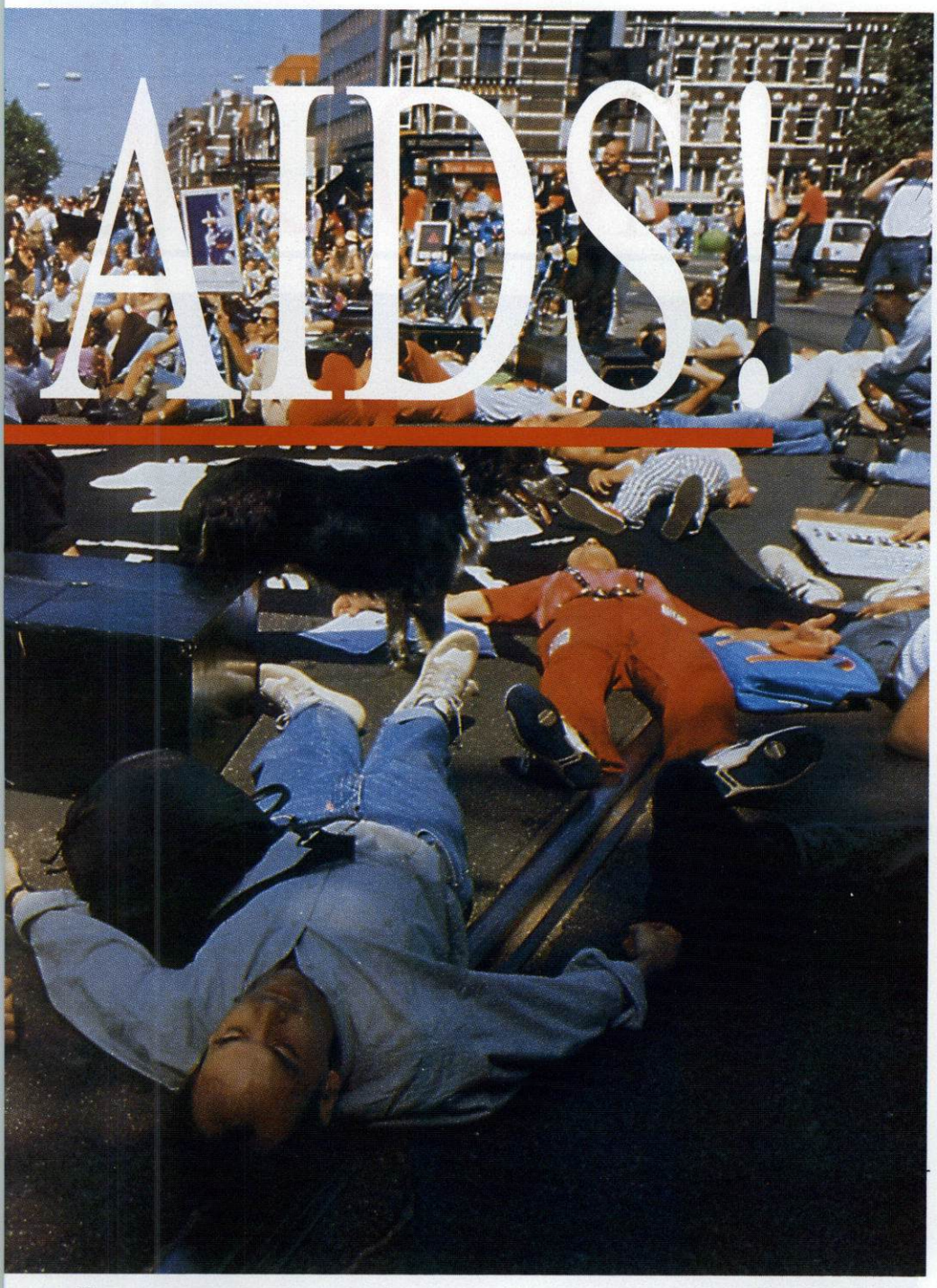

İSTANBUL'DA KARA TEHLİKE

AIDS'le mücadele konusunda yabancı ülkeler milyarlar harcarken, Türkiye henüz bu tehlikenin bilincine varabilmiş değil. TEMPO bu tehlikeye dikkat çekerek AIDS'li orta Afrikalıların sadece Türkiye'ye girebildiğini açıklamıştı. Yüksel Mutlu TEMPO'daki haberinde, Orta Afrika'dan gelen ve çoğu AIDS virüsü taşıyan siyahların İstanbul'u istasyon kent olarak kullandıklarını ortaya çıkardı.

AIDS RAPORUN VAR MİDUR?

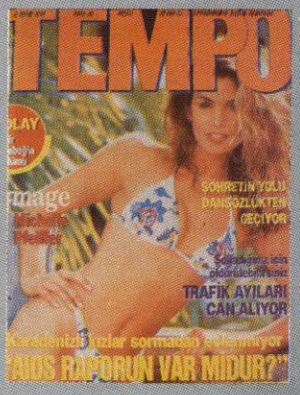

Bu yıl Karadeniz'de Rus kadınların istilasıyla artan seks turizmi gelecekte bu bölgede bir AIDS patlaması yaşanacağının habercisiydi... TEMPO muhabirlerinden Ali Öz, seks turizminin Karadeniz'in altını üstüne getirdiğine dikkat çekti ve bu bölgede belsoğukluğu ile frengi olaylarının iki yıl öncesine oranla 9 kat arttığını açıkladı. ■

Ülkemizde AIDS'li sayısı diğer ülkelerinkinden daha düşük, alınan önlemler ise yok denecek kadar az... Bugüne kadar yapılanlar Bodrum, Kalkan ve Göreme gibi turistik bölgelere AIDS istasyonları açılması, bir firmanın Antalya'da gökten prezervatif yağdırması ve birkaç afişin bilboard'larda boy göstermesi olarak özetlenebilir. Karadeniz'de bu yıl "Nataşa"ların gelişiyle seks turizminin büyük boyutlara ulaşması karşısında yetkililer ne gibi önlemler almak gerektiğini kestiremediler.

Aralık ayının ilk günlerine rastlayan AIDS haftasında Türkiye'de de hastalıkla savaşım konusundaki tedbirler tartışıldı. AIDS'le Savaşım Derneği, hafta boyunca kısıtlı olanaklarıyla halkı bilgilendirmeye çalıştı. Türkiye'de yaptırılan eliza testlerine bakılırsa, AIDS virüsü taşıyıcısı konusunda verilen rakamlar pek güvenilir değil. Anlaşılan yumurta kapıya gelince düşünmeye başlayacağız.

İLK AIDS'Lİ TÜRK MURTİ ÖLDÜ

Türkiye'nin bilinen ilk AIDS hastası Murtaza Elgin, sosyetedeki adıyla "Murti", 7 yıl taşıdığı virüse yenilerek 15 Haziran'da öldü. 7 yıl önce kendisine konulan AIDS teşhisini geçersiz kılmak için Almanya'da bir doktordan sahte rapor alan Murti, bu süre içerisinde tatlı hayatına devam etmiş, pek çok insanla da ilişki kurmuştu. Bu yıl AIDS kuşkusuyla hastaneye kaldırılan Murti, Haseki Hastanesi'nde yaşama veda etti. Murti'nin ilişkiye girdiği kişilerin adlarını açıkladığı iddiası kamuoyunda uzun süre tartışıldı. Ancak "kuşkulular" listesi bir süre sonra unutuldu. ■

Türkiye'nin bilinen ilk AIDS'li hastası Murtaza Elgin, hastalığa yakalandığından tam 7 yıl sonra 15 Haziran 1992'de öldü.

1992'NİN ALNINDAKİ KARA LEKE:

KOMÜNİZM ÖLDÜ,

1992'ye damgasını vuran en önemli olaylar ırkçılık hareketleriydi. 1980 sonrasında özellikle Berlin Duvarı'nın yıkılmasından sonra Almanya'da başlayan milliyetçi yönelimler yerini ırkçı ve faşist akımlara bıraktı.....■

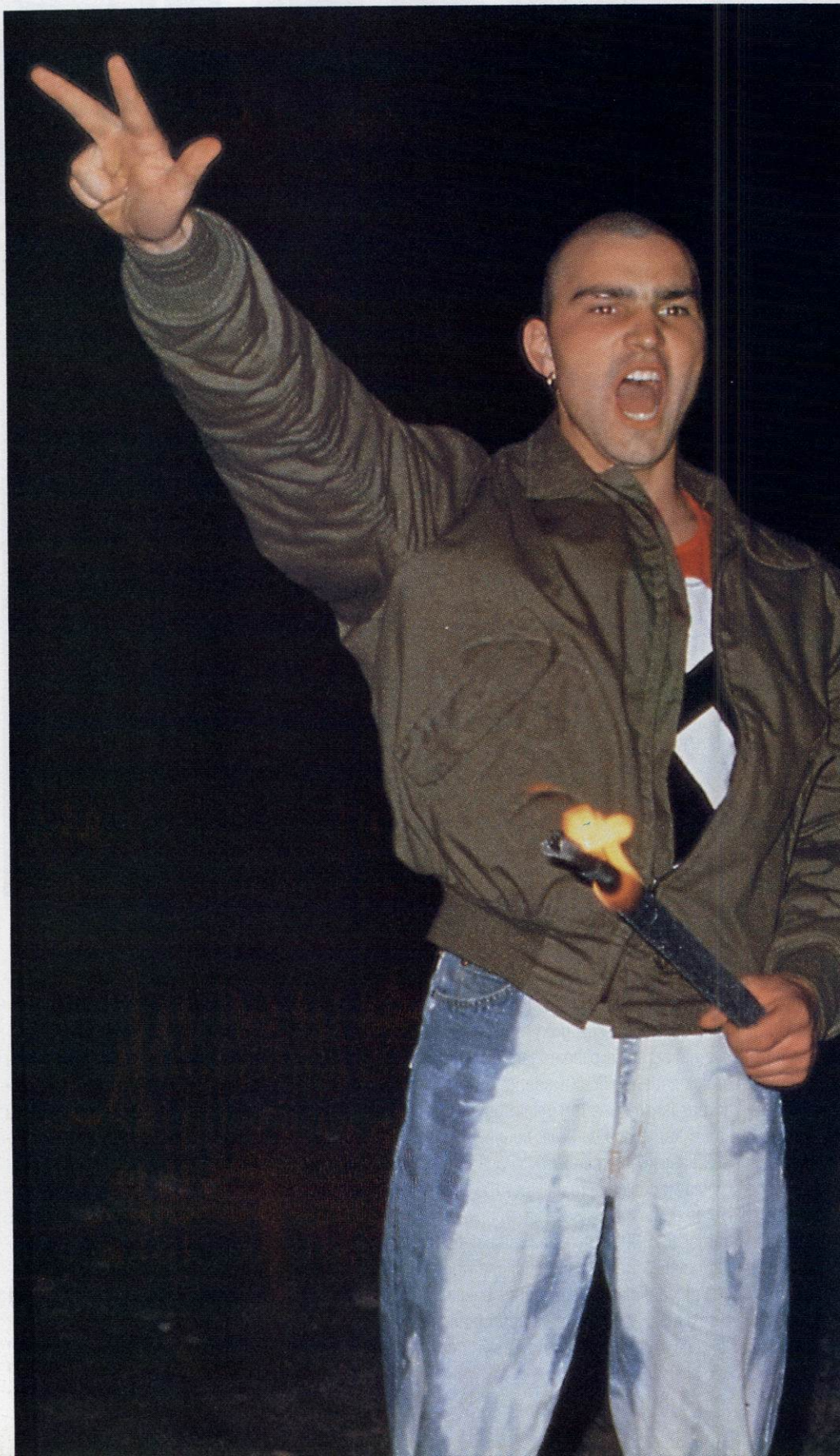

Almanya'da neo-nazilerin Türklere, Yahudilere ve mültecilere karşı eylemleri ve son olarak 3 Türk'ün yakılarak öldürülmesi... Los Angeles'ta bir zenciyi öldüresiye döven 4 polisin beraat etmesi sonucu Los Angeles'ta patlayan ve tüm ABD'ye yayılan Kara İsyan... İngiltere'de dazlakların çok sayıda insanın ölümü ve yaralanmasına yol açan eylemleri... Fransa'da nazilerin Müslüman askerlerin mezarlarına saldırması... İtalya'da aşırı sağcıların yabancılara saldırıları... Avusturya'da Yahudi mezarlığının neo-nazilerin saldırısına uğraması... Bu olaylar 1992'de ırkçılığın boyutlarının ne denli büyüdüğünün bir işaretiydi.

NEO-NAZİ VAHŞETİ

Doğu Bloku'ndaki parçalanmanın ardından, hemen tüm dünyada yaşanan ideolojik iflas bir çok ülkede kargaşaya neden oldu. Milliyetçilik akımları güçlenmeye başladı. Bu durum en çok da ırkçılara yaradı. Irkçılar, ilk zaferlerini Nisan ayında Almanya'da yapılan eyalet seçimlerinde oy oranlarını yükselterek kazandılar. Her fırsatta gösteriler yaparak seslerini yükselten neo-naziler Almanları da korkutuyordu. Irkçılar, yılın ikinci yarısında eylemlerini tırmandırdılar. Ağustos ayında, özellikle Bosna-Hersek'teki Sırp vahşetinden kaçan Boşnaklar'ın bulunduğu sığınmacı yurtlarına baskınlar düzenleyerek bir çok masum insanın ölümüne ve yaralanmasına neden oldular. Kasım ayının ilk günlerinde, sağcı liderlerin dazlak gençlere "orduya yazılın" emri verdiği belirtiliyordu. Aynı tarihlerde mültecilerin yaşadığı yerlerde patlak veren olaylara aşırı sağcı askerlerin yol açtığı ortaya çıkıyordu. Alman Anayasası'ndaki ilticaya olanak veren maddenin değiştirilmesini isteyen ırkçıların verdiği mesaj "mülteci sana söylüyorum, Türk sen anla" idi.

Irkçıların Kasım ayının son günlerinde Mölln kasabasında 3 Türk'ün ölümüne yol açan saldırıları, olayın ne denli ciddi boyutlara geldiğinin bir göstergesiydi.

Neo-naziler, 22 Kasım gecesi eski Doğu Alman-

YAŞASIN IRKÇILIK!

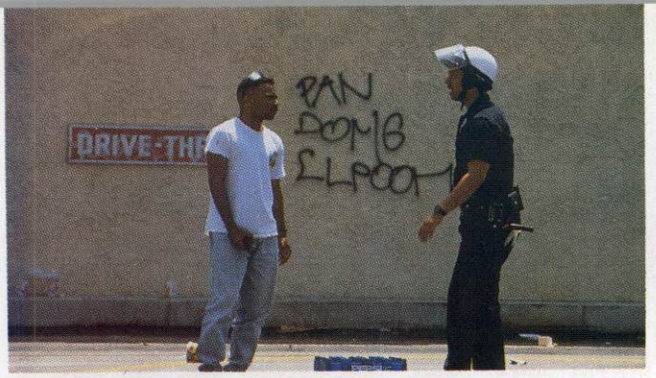

Geçtiğimiz yıl Rodney King'i öldüresiye döven 4 polis hakkında beraat kararının çıkması ABD'deki zencileri ayağa kaldırdı. Los Angeles'ta başlayan "kara isyan" diğer büyük kentlere de yayıldı.

Amerika'da beş gün süren kara isyanın bilançosu 37 ölü, 1400 yaralıydı. İsyan ancak Los Angeles'a 6 bin ulusal muhafız ve 4 bin askerin gönderilmesi ile önlenebildi.

Almanya'nın Mölln kentine akrabalarını ziyaret için giden Ayşe ve Yeliz Yılmaz neo-nazilerin saldırısında yanarak can verdiler.

Mölln'de ırkçıların saldırısında 3 Türk'ün ölmesinin ardından Almanya ve Türkiye'de protesto gösterileri yapıldı.

ya sınırındaki Lübeck'e bağlı Mölln Kasabası'nda, Türkler'in oturduğu iki apartmana yangın bombaları ile saldırdı. Olayda 3 Türk yanarak öldü, 9 kişi de yaralandı.

Olay, Almanya'da ve Türkler arasında infial yaratırken, Türk hükümeti "insanlık suçu" olarak nitelendirdiği Nazi vahşetini kınayarak Almanya'ya incelemelerde bulunmak üzere bir heyet gönderdi.

Nazi kurbanı 3 Türk'ün Almanya ve Türkiye'de düzenlenen cenaze törenlerine katılanlar ırkçılığı lanetlerken, Almanya'nın pek çok kentinde Türklerle neo-naziler arasında adeta savaş başladı. Üç Türk'ün yakılarak öldürülmesinden 5 gün sonra, 27 Kasım'da bu kez Cologne'de bir Alman discotek fedaisi bir Türk gencini tabancayla ateş ederek öldürüyordu.

Dünya kamuoyu Almanya'yı kınarken, Alman polisi de harekete geçmiş, Üç Türk'ün ölümüne yol açtıkları gerekçesiyle tutuklanan neo-nazi Lars Christiansen ile Michael Peters suçlarını itiraf etmişti.

Almanya, "bir avuç nazi çapulcusu" olarak nitelediği ırkçılar yüzünden ekonomisinin büyük yaralar alabileceğini biliyordu. Yılın son aylarında basında yer alan, "Almanların 10 Korkusu", bunun en güzel kanıtıydı. Almanların korkuları şöyle sıralanıyordu: Yatırımlar azalması, ihracat durması, markların kaçması, turizme darbe, siyasi darboğaz, Almanca öğrenimine engel, spora boykot, BM engeli, özgürlüğe sınır, kültür boykotu...

Mölln'de meydana gelen "büyük ayıp" ın ardından, Almanları "dünyanın tepkisi" endişesi sardı. Newsweek Dergisi, sadece 1992'de yabancılara ve Yuhidilere yapılan saldırı sayısının 1800 olduğunu açıklıyor ve Almanya'nın 1993'teki büyüme hızının sıfır olacağına dikkat çekiyordu.

ABD'DE KARA ÖFKE

Irkçılık bu yıl sadece Avrupa'nın değil, Yeni Dünya'nın da başını ağrıttı. Geçen yılın son aylarında meydana gelen bir olayda, Rodney King adlı zenciyi öldüresiye dövmekten yargılanan dört polis hakkında mahkemenin beraat kararı vermesi, başta Los Angeles olmak üzere tüm ABD'ye yayılan ve 37 kişinin ölmesine yol açan "kara isyan"a yol açtı.

Mahkemenin kararına sinirlenen zenciler, 30 Nisan'da Los Angeles'ı savaş alanına çevirdiler. Yüzlerce dükkanın yağmalanarak ateşe verildiği olaylar birkaç günde San Fransisco, Las Vegas ve Atlanta olmak üzere birçok kente sıçradı. 4 kentte sokağa çıkma yasağı ilan edildi, okullar kapatıldı, yönetim ordudan yardım istedi. Yağmalamaya dönüşen ve 5 gün süren olayların bilançosu; 37 ölü, 1400 yaralıydı. Zencilerin isyanı ancak 6 bin ulusal muhafız ve 4 bin askerin Los Angeles'a sevkiyle bastırılabildi... Dört polis tarafından dövülen ve onlardan sadece 65 gün önce cezaevinden çıkabilen Rodney King, şiddete karşı olduğunu açıklamıştı. Hırsızlıktan şartlı olarak tutuklanan, daha sonra şartlı olarak tahliye edilen, fakat şartlı tahliyeyi çiğnediği ve uyuşturucu kullandığı gerekçesiyle tekrar yakalanan Rodney King, kafasında çatlaklar oluşacak derecede dövülmüştü. Rodney King, açtığı 83 milyon dolarlık tazminat davasında, ne iddia ne de savunma makamı tarafından mahkeye çağrılmamıştı. Ancak King'i döven polislerin beraat kararı alması zencilerin "Adalet yoksa, barış da yok" solganıyla isyan çıkarmasına neden oldu. İsyanın büyümesi üstüne, ABD Devlet Başkanı George Bush, davanın yeniden görülmesi gerektiğini söylemek zorunda kaldı.

MÜLTECİ SANA SÖYLÜYORUM, TÜRK SEN ANLA

Almanya'da dazlakların Ağustos ve Eylül aylarında mültecilere karşı saldırılarının ardından ilk kez TEMPO "potansiyel bir tehlike"ye dikkat çekiyordu. Ankara temsilcimiz Şefik Kahramankaptan, Almanya'daki neo-nazilerin saldırılarının pek yakında Türkler'e yönelmesi ihtimalini belirterek Türk hükümetini uyarıyordu. Kahramankaptan, resmi makamlara yerinde inceleme yapmak gerektiği uyarısını yapıyor ve Almanya'daki neo-nazilerin Anayasayı değiştirmeyi hedeflediğini açıklıyordu.

MUSSOLİNİ PARLAMENTODA

1992'de dünyanın pek çok yerinde aşırı sağcılar kanlı eylemlerini sürdürürken 1940'lı yılların İtalyası'nın faşist diktatörü Mussolini'nin torunu Alessandro Mussolini, 7 Nisan'da Faşist İtalyan Sosyalist Hareketi'nden milletvekili olarak parlamentoya girdi. Alessandro Mussolini, politik yaşamı ile ilgi çekerken, verdiği çıplak pozlarla da sansasyon yarattı. ■

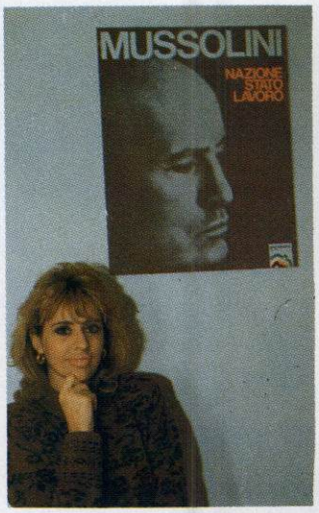

TÜRKİYE, BUZDOLABINI FRIGIDAIRE İLE TANIDI; GELİŞMELERİ YİNE FRIGIDAIRE İLE İZLİYOR.

1915'ten beri üretilen ve buzdolabına adını veren marka Frigidaire, 35 yıldır kullandığı No-Frost teknolojisinden, özel tekerleklerin sağladığı hareket kolaylığına kadar "İlk"lerin öncüsü olmuştur.

*Şimdi Frigidaire, doğaya ve tüketiciye olan sorumluluğundan yola çıkarak, buzdolabı teknolojisinde kullanılan *CFC'leri, izolasyon teknolojisini geliştirerek, %50 gibi yüksek bir oranda azaltmayı başarmıştır.*

Frigidaire ürünlerinin yüksek enerji performansı bu teknoloji ile de korunmuş; hatta bazı modellerde ABD milli verimlilik standartlarını %20'den fazla oranda aşmıştır.

Frigidaire®

"BU MARKA DÜNYANIN HER YERİNDE KALİTE DEMEKTİR."

FRIGIDAIRE'DEN DOĞAYA VE ÇEVREYE SAYGI

REDUCED CFCs

DGR

*** CFC Nedir ?**
CFC'ler Ozon tabakasını incelterek çevreye zarar veren "Kloroflorokarbonlar"dır. CFC'ler aynı zamanda tüm buzdolapların izolasyonunda kullanılmaktadır. Frigidaire Company, CFC'lerin kullanımını tamamen bırakmayı amaçlayan ve alternatif soğutucuların geliştirilmesini amaçlayan bir konsorsiyumun aktif üyesi olup, bu konuda DuPont Firması ile de işbirliği yapmaktadır.

İSLAMIN AYAK

SESLERİ

Türkiye'de yapılan son kısmi yerel seçimlerde Refah Partisi, yaptığı oy patlamasıyla "Refah iktidara yürüyor" kanısını ve endişesini doğurdu. Diyanet İşleri'nin verdiği rakamlar Türkiye'de her 6 saatte bir cami, her gün ise yeni bir Kur'an kursunun açıldığını ortaya koyuyordu. Dünyada ise İran ve Pakistan'dan sonra bu yıl Cezayir, Tacikistan ve Afganistan'da İslami güçler ve şeriat yanlıları yükselişe geçti. Üç ülkede de yıl boyunca İslamcı güçlerle ordu ya da diğer muhalifler arasındaki çatışma ve gerginlikler, 1992 biterken devam ediyordu. Yılın sonlarına doğru bu kez Hindistan ve Mısır'da İslami hareketler kendisini göstermeye başladı. .....■

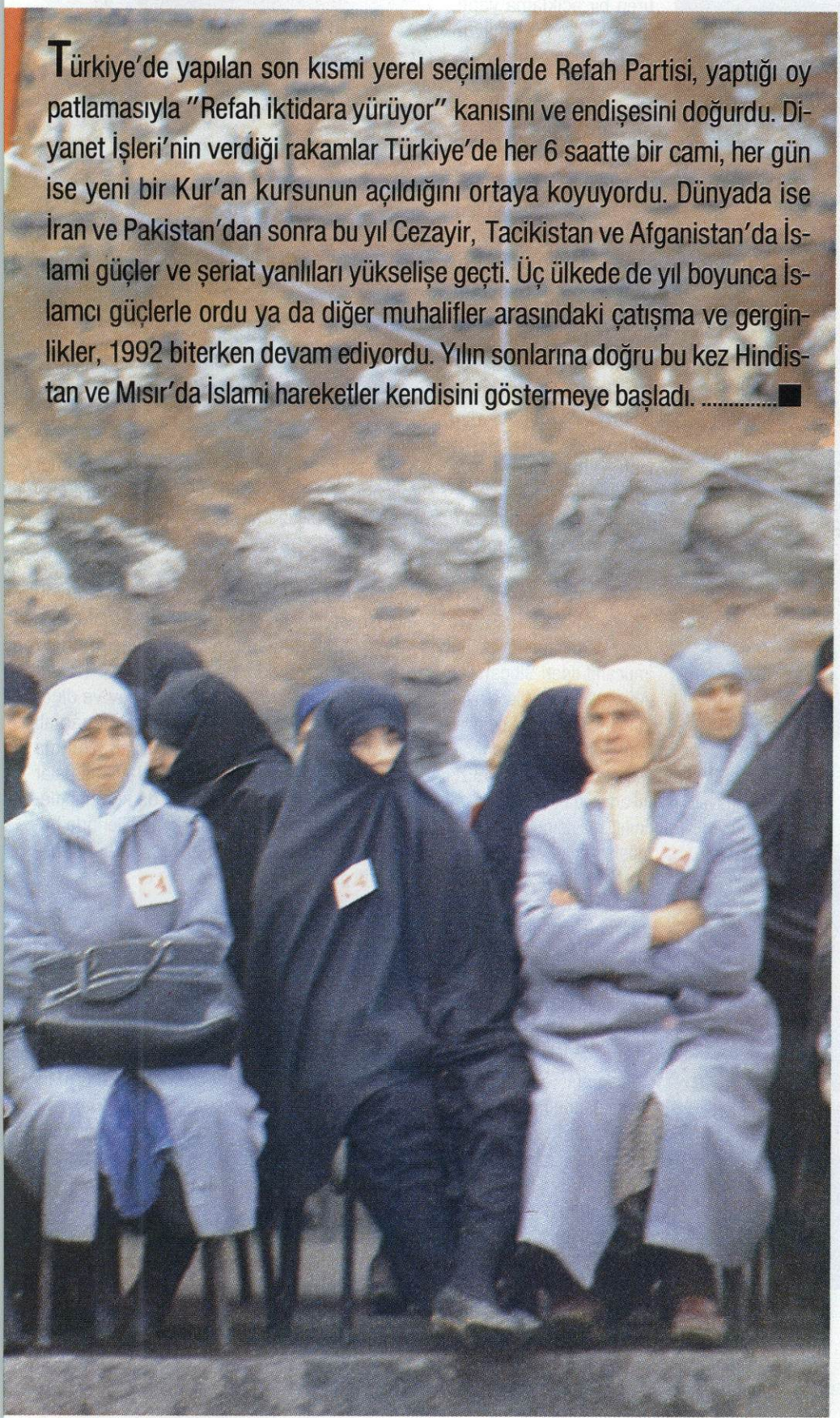

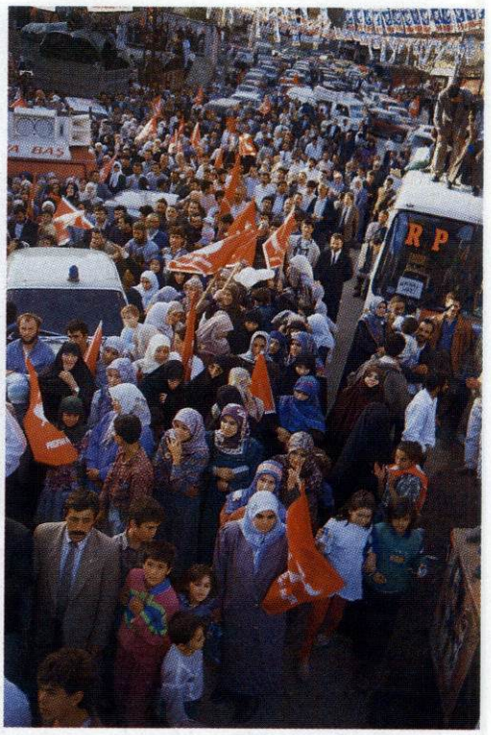

Refah Partisi'nin mitinglerinde kadınlar ön saflardaydı.

YEREL SEÇİMLER VE REFAH'IN YÜKSELİŞİ

Haziran ayında yapılan yerel seçimlerde halk, DYP-SHP koalisyonuna güven oyu verirken Refah Partisi'nin daha sonraki yerel seçimde ortaya çıkacak olan yükselişi ilk sinyallerini veriyordu. Haziran ayında 341 yerde yapılan yerel seçimlerde SHP 23.2'lik oy oranıyla 71 başkan, DYP yüzde 35.1'lik oy oranıyla 170 başkan, ANAP yüzde 18.4 lük oy oranıyla 51 başkan, RP ise yüzde 18.4'lük oy oranıyla 27 başkan çıkarıyordu. 1 Kasım seçimlerinde ise İstanbul'da 4 belediye başkanlığı alan Refah şoku yaşandı. Bu kez oy oranı şöyleydi:

RP 26.95 oy oranı ve 5 başkan, ANAP 23.43 oy oranı ve 4 başkan, SHP 17.31 oy oranı ve 3 başkan, DYP 14.47 oy oranı ve 8 başkan, DSP ise 14.24 oy oranı ve HEP 1.90 oy oranı.

Refah Partisi şokunun ardından Mehmet Ali Birand'ın 32. Gün programında yayınlanan Kara Ses Cemalettin Kaplan'ın İslam Federe Devleti'ni ilanı İslamcı hareketin Türkiye'de gittikçe sesini yükselttiğine işaret ediyordu. Bu arada Refah Partisi İstanbul Milletvekili Hasan Mezarcı'nın Anıtkabir'in yıkılmasına ilişkin sözleri büyük tepkiyle karşılandı. Refah Partisi 1993'e adil düzen sloganlarıyla ve organize olmuş bir örgütle girdi.

CEZAYİR

Yılın ilk günlerinde Cezayir seçimlerini şeriatçıların kazanmasıyla başlayan olaylar, 13 Ocak'ta ordunun yönetime el koymasıyla engellenebildi. Özellikle Fransa'da büyük heyecan dalgası yaratan Cezayir'deki İslami hare-

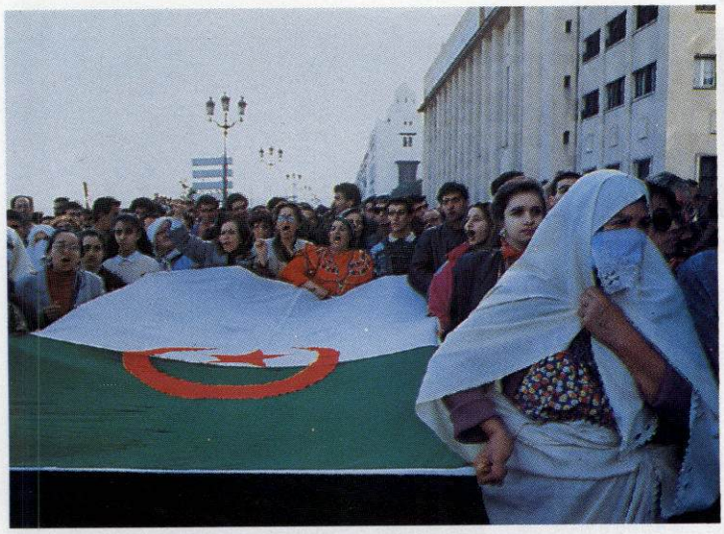

Cezayir'de yılın ilk günlerinde İslamcıların seçimi kazanmasıyla ortam gerginleşti. Ancak ordu yönetime el koyarak şeriatçıların yönetime gelmesini engelledi.

ketin bastırılması İslam devletleri arasında büyük tepkiye yol açtı. Türkiye'de de Refah Partisi Genel Başkanı Necmettin Erbakan ordunun yönetime el koymasına tepkisini dile getiren bir açıklama yaptı. Cezayir'deki 14 milyon seçmenden 3 milyonunun oylarını alan İslamcılar ittifak arayışını sürdürürken güvenlik güçleri ve İslami Selamet Cephesi arasındaki çatışmalarda kan döküldü. Cezayir'de dincilere göz açtırmayan Devlet Başkanı Budiaf, Haziran ayında sırtından kurşunlanarak öldürüldükten sonra durum daha da gerginleşti.

Afganistan'da mücahitler ile diğer islami güçler arasındaki çatışmalar yıl boyunca devam etti.

Budiaf'ın öldürülmesinin ardından ülkede gerginlik tırmandı. Hükümet, İslami Selamet Cephesi'ne karşı savaş açtı. Daha sonra Cezayir'de dincilerle mücadele, demokrasinin askıya alınmasıyla sonuçlandı.

AFGANİSTAN

Afganistan'da ılımlı mücahit lideri Sibgatullah Müceddidi 'nin Nisan ayında yönetimi ele geçirmesinin ardından yeniden yargılama süreci başladı. Ancak mücahitler ile Hizbi İslam ve Cemiyet-i İslami arasındaki çatışmalar yıl boyunca bitmedi. Takvimler mayısın ilk günlerini gösterirken Kabil'de hükümet birlikleriyle Hizbi İslam güçleri arasında günler süren çatışmalar yüzünden açlık ve susuzluk hüküm sürüyordu. 14 yıllık içsavaşın ardından İslami Konsey'in işbaşına gelmesiyle ülkede İslam yasaları hüküm sürmeye başladı. İçki yasaklandı, kadınların İslam geleneklerine göre giyinmeleri karara bağlandı.

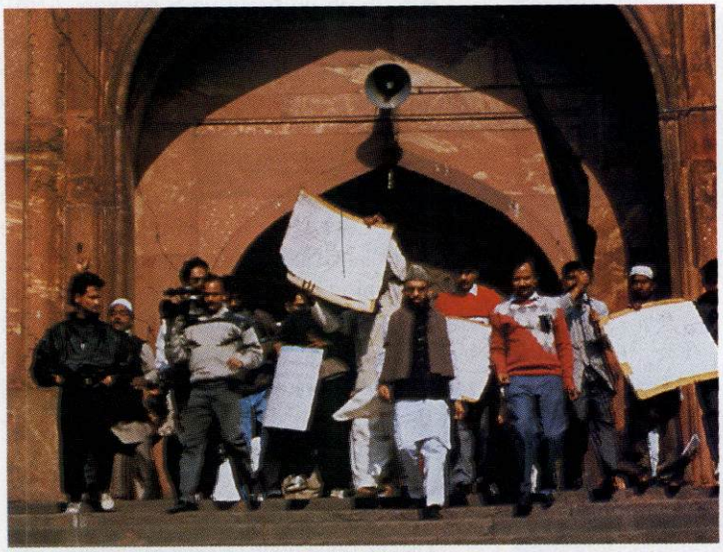

Hindistan'da Aralık ayında bir caminin Hindularca yıkılmasıyla başlayan Hindu-Müslüman çatışması kısa sürede tüm ülkeye yayıldı.

Haziran ayında Afgan lideri Necibullah devrildi ve yurtdışına kaçtı. Ülkenin yönetimi mücahitlerin komutanı Ahmet Şah Mesut'a geçti. Ancak bir süre sonra İslamcılar yeniden iktidarı ellerine aldılar. Cemiyet-i İslam ile Hizbi İslam mücahitleri arasındaki şiddetli çarpışmalar devam ediyordu.

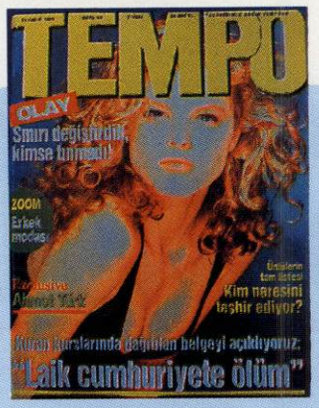

"LAİK CUMHURİYET'E ÖLÜM"

Cemalettin Kaplan'ın Almanya'dan İslam Federe Devleti'ni kurduğunu açıklayarak "Kara Ses"ini yükseltmesinin ardından TEMPO Türkiye'deki İslamcı hareketlerin tırmandığına dikkat çekiyordu. Kur'an kurslarında dağıtılan "laik cumhuriyete ölüm" yemini metinlerini ele geçirerek kamuoyuna açıklayan TEMPO muhabirleri Halil Nebiler ile Arzu Şen, Cemalettin Kaplan'ın müritlerini Türkiye'ye yollayarak laik cumhuriyet düşmanlığını yaymaya çalıştıklarını haber veriyordu... ■

1992 sonlarına gelindiğinde Radikal İslamcı mücahitler safdışı bırakılmış, aşırı uçtaki iki İslamcı örgüt uzlaşarak yönetimi devralmışlardı.

TACİKİSTAN

Bağımsız Devletler Topluluğu arasında tek İslam devleti olma yolundaki Tacikistan'da hükümet birlikleri ile çarpışan İslamcı muhalif gruplar çok sayıda kayıp verdiler... Kasım ayında İslamcı lider Rahman Nabiyev ve diğer islamcı aşiretler ile Devlet Başkanı İmamali Rahmanov arasında imzalanan silah bırakma anlaşmasına rağmen Aralık ayında çatışmalar devam etti. Tacikistan yeni yılı da komünistlere bağlı silahlı gruplar ile başkenti ellerinde bulunduran İslamcı kuvvetler arasındaki çatışmalarla girdi.

HİNDİSTAN

1992'nin son günlerinde Hindistan'da tırmanmaya başlayan Hindu-Müslüman çatışması bir anda tüm ülkeye yayıldı. Ayodha'da tarihi Babri Camii'nin Hindularca yıkılmasıyla başlayan ve çeşitli kentlerde meydana gelen çatışmalarda ölü sayısı her geçen gün tırmandı. 6 Aralık'ta başlayan çatışmalar sonucu 5 günde ölü sayısı 1000'i aştı. Bir yandan aşırı dinci Hindu liderler tutuklanırken, Hindistan'da yaşanan şiddet, Bangladeş, Pakistan ve İngiltere'de de etkisini gösterdi. Pakistan'ın Belucistan eyaletinde 6 çocuk müslümanlar tarafından taşlanarak öldürüldü ve meydana gelen çatışmalarda 20'yi aşkın insan hayatını kaybetti. Fanatik dincilerin eylemlerinde İngiltere ve Bangladeş'te de 10'u aşkın Hindu ölmüş ve yüzlercesi de yaralanmıştı. Hindistan 1993'e iç savaşın eşiğinde giriyordu. ■

Vazgeçmek ya da Halk Leasing... Karar sizin.

Yeni bir atılımın eşiğindesiniz. Çağını dolduran teknolojiyi ve alışkanlıkları terkederek çağdaş teknolojiye yatırım yapmak istiyorsunuz. Ancak yeni bir yatırım, yeni finansman demek. Siz ise özkaynaklarınızı tüketecek, sizi ağır kredi yükleri altına sokacak bir yatırımı göze alamıyorsunuz.

Projelerinizin üzerine bir çarpı atmadan önce Halk Leasing'i arayın.

Halk Leasing, uzman kadrosuyla, koşullarınızı ve uzun vadeli projelerinizi değerlendirerek, size en uygun finansal kiralama planını hazırlar. Çağdaş teknolojinin tüm avantajlarını, sermayenizi tüketmeden, ağır kredi yükleri getirmeden hizmetinize sunar, vergi avantajları sağlar.

Yeni bir atılıma hazırlanıyorsanız, tereddüt etmeyin. **Halk Leasing** yanınızda.

HALK LEASING

UZAKGÖRÜŞLÜ VE KÂRLI KONTRAT

Halk Finansal Kiralama A.Ş. 19 Mayıs Cad. No: 1 Golden Plaza Kat: 2 80220 Şişli, İstanbul Tel: 230 92 48 - 234 48 79 Fax: 230 46 69

1992'de sinemada seks v

YENİ EĞİLİM: SEVİŞME SAVAŞ!

Marguerite Duras'nın öyküsünden uyarlanan "Sevgili"de, tutkuyla kırbaçlanan arzuyu, "Temel İçgüdü"de, Sade'ın ülkesinin sınırlarında gezinen fantezileri; "Et"te yok edici aşkı, "Düş Gezginleri"nde lezbiyen ilişkileri seyretti sinemaseverler. 92, Beyazperdede erotizm krallığının hüküm sürdüğü bir yıldı.....■

1992'de sinemada seks ve şiddet vardı. Hollywood yapımlarında olduğu kadar Türk filmlerinde de ağırlık erotizmdeydi. "Temel İçgüdü", "Sevgili", "Et" gibi olay filmler tüm dünyayla aynı zamanda Türkiye'de gösterime girdi.

Daha çekim aşamasında tartışılmaya başlanan "Temel İçgüdü" (Basic Instinct), yılın en tartışılan filmiydi. Paul Verhoeven'in yönettiği filmin çekimleri sırasında lezbiyen ve biseksüelleri afişe ettiği gerekçesiyle homoseksüellerin protestolarına yol açmıştı. Şiddet ve seksi birbirinden ayrılmaz ikili olarak ele alan film, tam bir skandal yaratmıştı.

Eleştirmenlerin "erotik sinemanın son durağı" olarak nitelendirdikleri "Temel İçgüdü", bir cinayeti araştırırken en güçlü katil zanlılarından Catherine adlı biseksüel bir kadın yazarla, ona tutkuyla bağlanan bir polisin öyküsünü konu alıyordu.

Michael Douglas ile Sharon Stone'un başrolleri paylaştıkları film kadınları aşağıladığı gerekçesiyle feministlerin yoğun eleştirisini almıştı. Buna karşılık filmin yönetmeni Verhoeven, biseksüel yazar Catherine hakkında "O aslında iblisin kendisidir. Şeytan da kadın ya da erkek olsun, herkesi etkisi altına alır" diyordu.

Filmdeki rolüyle yıldızı aniden parlayan Sharon Stone ise Hollywood yönetmenlerinin gözdesi olmuştu. Sharon Stone ünü yakalarken, Michael Douglas hakkında çıkan "sapık" dedikoduları nedeniyle inişe geçiyordu. Bütün protestoların ardından film, Amerika'da ilk 45 saniyesi sansür edilerek gösterime giriyordu.

"Temel İçgüdü", Türk sansür kurulunda sabahlara dek tartışıldı. Filmi getiren şirket tehdit telefonları aldı. Ancak film sansürsüz gösterime girdi.

Yılın bir başka tartışma yaratan filmi de Margauerite Duras'nın aynı adlı kitabından yola çıkarak Jean-Jacques Annaud'nun yönettiği "Sevgili" (L'amant)'ydi. "Sevgili", Duras'nın gençliğinde bir Çinliyle yaşadığı aşkı konu alıyordu. Filmde, 16 yaşındaki Jane March'ın, Çinli sevgilisiyle yaşadığı aşk dakikaları olanca çıplaklığıyla sergileniyordu. "Sevgili", Fransa'da bazı çevrelerin tepkisiyle karşılaştı. Özellikle muhafazakarlar, küçük bir kızın böylesine erotik sahnelerde oynatılmasını protesto ediyorlardı. Filmdeki sevişme sahnelerinde genç oyuncu March'ın, Çinli sevgili rolündeki Tony Leung'la, gerçek sevişmeyi kabul ettiği de sonradan ortaya çıkıyordu.

Türkiye'de gösterime girdiğinde olay yaratan bir

şiddet vardı

Thomas Harris'in romanından uyarlanan "Kuzuların Sessizliği" yönetmeni Jonathan Demme, Anthony Hopkins ve Jodie Foster'a Oscar kazandırdı.

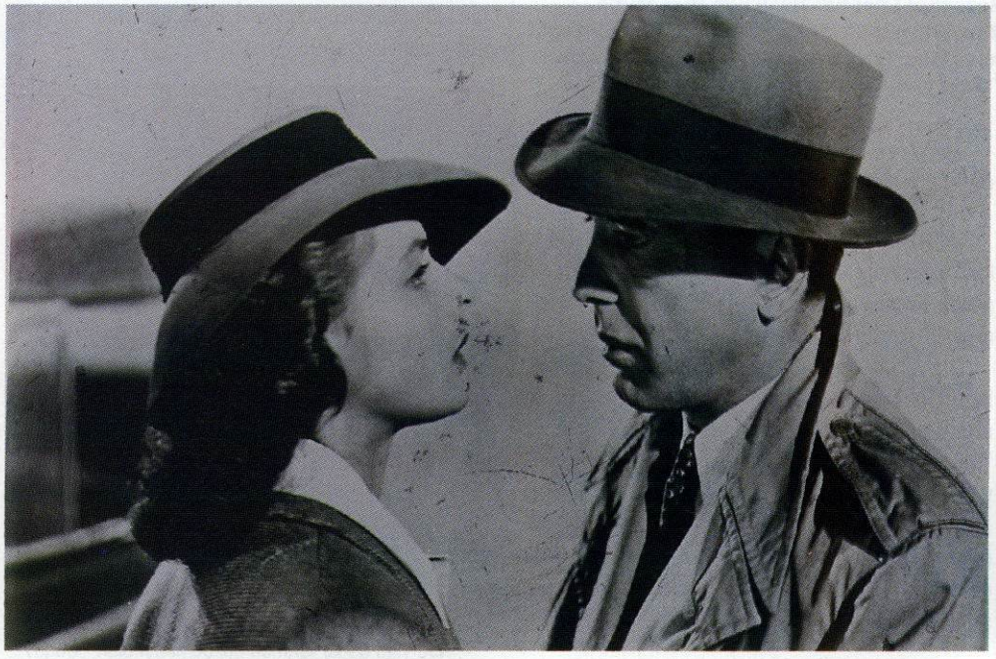

Humprey Bogart ile Ingrid Bergman'ın rol aldığı "Kazablanka" 50. yılında yeniden gösterime girdi.

başka film de Tinto Brass'ın "Et" filmiydi. Sevgilisine duyduğu yoğun aşkı onu doğrayarak kızartıp yemeye kadar götüren bir adamın öyküsünü konu alan film, gerçek bir olaydan yola çıkıyordu. Seks sembolü İtalyan oyuncu Francesca Dellera'nın oynadığı "Et", cinsel tutkuyu yamyamlığın sınırlarına taşıyan erotizm ve şiddet dozu yüksek filmler arasında yerini aldı.

İtalyan yönetmen Bernardo Bertolucci'nin 1973 yılı yapımı filmi "Paris'te Son Tango" ise yıllar süren yasaktan sonra sansürsüz olarak sinemalarımızda gösterime girdi. İtalya'da mahkemelerin "müstehcen" ve "edepsiz" olarak nitelediği film, gösterildiği 20 yıl öncesinden bu yana tartışılan bir film oldu.

"Temel İçgüdü" bu yılın en çok tartışılan filmlerindendi. Sharon Stone ile Michael Douglas'ın rol aldığı filmde en ateşli sevişme sahneleriyle şiddet içiçe geçmişti.

Paris'te yaşayan orta yaşlı bir erkekle, yeni tanıştığı bir kadın arasında cinselliğin ağır bastığı ilişkiyi, bireylerin iç dünyasına da girerek beyazperdeye aktaran filmde Marlon Brando ile Maria Scheider başrolü paylaşıyordu.

Dünya sinemasındaki erotizm ve şiddet 1992'de Türk sinemasını da etkiledi. Yönetmenliğini Atıf Yılmaz'ın yaptığı "Düş Gezginleri" lezbiyen ilişkileri ilk kez bu denli cesaretli bir biçimde beyazperdeye getiriyordu. Meral Oğuz ile Lale Mansur'un başrolleri paylaştıkları filmde iki kadının yaşam mücadelesi anlatılıyordu. Lale Mansur filmdeki başarısını Antalya Film Festivali'nde "En iyi kadın oyuncu" ödülünü alarak

gösterdi. İrfan Tözüm'ün "Cazibe Hanımın Gündüz Düşleri" filmi de bu yılın erotik filmleri arasındaydı. Hale Soygazi'nin başrolde oynadığı film, bir kadının fantezilerini beyazperdeye getiriyordu. "Cazibe Hanımın Gündüz Düşleri" de 92'deki erotizm hakimiyetinin bir örneği olarak Antalya Film Festivali'nde "En iyi film" ödülünü alıyordu.

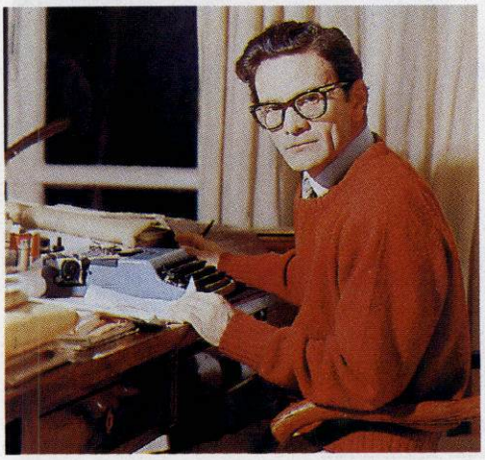

İstanbul Film Festivali'nde Pier Paolo Pasolini'nin 12 filmi gösterildi. En çok tepki alan filmi ise sadizmin sınırlarını zorlayan "Salo ya da Sadom'un Son 100 Günü"ydü.

PASOLİNİ'YLE GEÇ GELEN BULUŞMA

İstanbul Film Festivali'nde bu yılın en önemli olayı kuşkusuz Piere Paolo Pasolini toplu gösterisiydi. 15 günde 130 filmin gösterime girdiği festivalde Pasolini'nin 12 filmi gösterildi.

İtalyan sinemasında gerçekçi seks sahnelerini ilk kez görüntülemeye cesaret eden Pasolini'nin filmleri uzun süre tartışıldı. Bu aykırı yönetmenin "Teorem", "Dekameron", "Binbir Gece Masalları" gibi filmlerinin yanısıra en çok tartışılan filmi "Salo ya da Sadom'un 100 Günü" oldu. Filmde Pasolini faşizmi tüm çıplaklığıyla gözler önüne seriyor ve faşizm ile sadizm arasında bağlantı kurarak, bok yeme, kafa derisi yüzme gibi sahnelerle izleyeni rahatsız etmeyi amaçlıyordu.

50 YIL SONRA KAZABLANKA

İlk kez 26 Kasım 1942 tarihinde gösterime giren ve beklenmedik gişe rekorları kıran "Kazablanka" bu yıl 50. yaşını kutladı. 50. yılın şerefine Amerika'da yeniden gösterime giren "Kazablanka", gördüğü ilgiyle sinemaseverlerin belleklerindeki yerini koruduğunu gösterdi. Ingrid Bergman ile Humprey Bogart'ın başrolleri paylaştıkları "Kazablanka", 1942 yılında gişe şampiyonu filmler arasına girmiş ve 8 dalda Oscar'a aday gösterilip, en iyi film, en iyi yönetmen ve en iyi senaryo ödüllerini kazanmıştı.

II. Dünya Savaşı yıllarında Nazilerin kaçış yolu olarak kullandığı Kazablanka'da geçen bir aşk öyküsünü konu alan filmdeki "Tekrar çal Sam" repliği filmi neredeyse efsane haline getiren en önemli öğelerden biriydi. Medyalardan yararlanmayı çok iyi beceren Woody Allen sonraları bu repliği bir oyununa ad olarak seçecekti.

KUZULARIN SESSİZLİĞİ

1992'de Oscar Ödülleri'nin büyük bölümünü Jonathan Demme'nin "Kuzuların Sessizliği" filmi topladı. En iyi film, en iyi yönetmen, en iyi kadın ve erkek oyuncular ve en iyi senaryo ödüllerini alan "Kuzuların Sessizliği", art arda işlenen bir dizi cinayeti ortaya çıkarmak üzere hastalarını çiğ çiğ yiyen cani doktor Hannibal Lecter'dan yardım isteyen bir dedektifin öyküsü konu alınıyor. Psikolojik gerilim türünün en iyi örneklerinden biri olan "Kuzuların Sessizliği"nde Jodie Foster ile Anthony Hopkins'in canlandırdığı kişilikler uzun süre hafzalardan silinmedi.

MIA FARROW WOODY ALLEN

Amerikan sinemasının aykırı yönetmeni Woody Allen, bu yıl filmlerinden çok özel hayatındaki ilişkileriyle adından söz ettirdi. Allen 12 yıldır hem özel hem de sanat yaşamını paylaştığı Mia Farrow'dan ayrılarak evlatlığı 21 yaşındaki Koreli Soon Yi ile birlikte yaşamaya başladı. Farrow-Allen çiftinin fırtınalı ayrılıklarının ardından çocukların velayeti ile ilgili mahkemenin sonuçlanması ise 1983'e kaldı.

BUGSY EVLENDİ

Bu yılki Oscar'ların en gözde adayı olan "Bugsy" nin iki ünlü oyuncusu Warren Beaty ile Annette Benning 14 Mart'ta evlendiler. Herkes Hollywood'un ünlü çapkını Warren Beaty'nin evlenmesini şaşkınlıkla karşılarken, yıl sonuna doğru Beaty, yeni eşi Benning'in bir kız çocuk dünyaya getirmesiyle baba oldu.

SCARLETT ARANIYOR

Margareth Mitchell'in "Rüzgar Gibi Geçti"adlı romanı sinemaya aktarıldığında büyük ilgi uyandırmıştı. Yıllar sonra Mitchell'in varisleri romanın devamını yazması için yüzlerce aday arasından Alexandra Ripley'i seçtiler. Mitchell gibi Güneyli olan Ripley, "Rüzgar Gibi Geçti" nin kahramanları Scarlett ile Red Buttler'in ayrılık sahnelerinden başlayarak romanın devamını yazdı.

"Scarlett" adını alan kitabın yayınlanmasının ardından filminin çekilmesi gündeme geldi ve Scarlett'i kimin oynayacağı tartışılmaya başladı. Filmin daha çekimler başlamadan tanıtımı yapılmaya başlanmıştı. Dünyanın çeşitli ülkelerinde açılan yarışmalarda tespit edilen Scarlett adayları arasından seçilecek olanların aslında filmde ikinci hatta üçüncü derece roller alacağı belirtildi. Yine de bir çok ülkede yüzlerce aday sıraya girdi. Türkiye'den ise 32 aday arasında Derya Arbaş seçildi. ■

ALTIN ÖDÜLLER KİMİN?

Cannes Film Festivali:

Altın Palmiye- **Den Goda Viljan** (Billie August)
En İyi Yönetmen- **Robert Altman** (The Player)
En İyi Erkek Oyuncu- **Tim Robbins** (The Player)
En İyi Kadın Oyuncu- **Pernilla Estergen August** (Den Goda Viljan)

Berlin Film Festivali:

Altın Ayı- **Grand Canyon** (Lawrence Kasdan)
Gümüş Ayı- **Tatlı Emma, Sevgili Bobie** (Istvan Szabo)
En İyi Yönetmen- **Jan Torell** (Captain)

İstanbul Film Festivali:

Altın Lale- **Telin Ucundaki Yaşam** (Chen Kaige)
Jüri Özel Ödülü- **Uzlaşma** (Oğuzhan Tercan)
En İyi Türk Filmi- **Gizli Yüz** (Ömer Kavur)
Jüri Özel Ödülü- **Seni Seviyorum Rosa** (Işıl Özgentürk), **Suyun Öte Yanı** (Tomris Giritlioğlu)

Venedik Film Festivali:

Altın Aslan- **Qui Ju Da Guansi** (Zhang Yimou)
Gümüş Aslan- **Hotel de Lux** (Dan Pita), **Juan Jose Bigas Luna** (Jamon Jamon), **Un Coeur en Hiver** (Claude Sautet)
En İyi Erkek Oyuncu- **Jack Lemmon** (Glengary Glen Rose)
En İyi Kadın Oyuncu- **Gong Li** (Qui Ju Da Guansi)

Antalya Film Festivali:

Altın Portakal- **Cazibe Hanımın Gündüz Düşleri** (İrfan Tözüm)
Gümüş Portakal- **Fikrimin İnce Gülü** (Tunç Okan)
Bronz Portakal- **Kapıları Açmak** (Osman Sınav)
En İyi Erkek Oyuncu- **Mehmet Aslantuğ** (Cazibe Hanımın Gündüz Düşleri)
En İyi Kadın Oyuncu- **Lale Mansur** (Düş Gezginleri)

HÜRRİYET DERGİ GRUBU
MEGA MEDYA
Evet...
Mega Medya!
Haberden ekonomiye... erkekten kadına... otomobilden gençliğe... sanattan sosyete haberlerine ve matbaacılığa...
Bu kadar "geniş yelpazede" ve bu kadar çok sayıda dergi... Hepsi tek çatı altında.
İşte bu nedenle Hürriyet Dergi Grubu ancak böyle tanımlanabiliyor:
Evet... Mega Medya!
Hürriyet Dergi Grubu

DÜNYA, 92'DE SPORLA GÜLDÜ

Barcelona hâlâ

Dünya, Şubat ayında yapılan Albertville Kış Olimpiyatları'yla kar beyazının ve akrobasinin çılgınlığını yaşadı. Ardından Danimarkalı Vikingler'in futbol başarısıyla şaşkına döndü. Sepp Piontek'in eski öğrencileri, Almanya'yı 2-0'lık net bir skorla devirip Avrupa Şampiyonu oldular. Temmuz ayı sonunda başlayan Barcelona Olimpiyatları ise uzun yıllar belleklerimizden silinmeyecek. 92, Türk sporcuları için de başarılı bir yıl oldu. ■

1992,spor açısından zengin bir yıldı. Özellikle Barcelona Olimpiyatları ve Danimarka'nın şampiyon olduğu, Avrupa Futbol Şampiyonası'nın birer ay arayla yapılması sporseverlerin keyifli günler geçirmelerini sağladı.

Bu yılın ilk büyük organizasyonu Albertville Kış Olimpiyatları'ydı. 7 Şubat'ta başlayan Albertville Olimpiyatları 16 gün sürdü. Tüm dünya televizyonlarından naklen verilen yarışmalarda madalyaları BDT (23), Avusturya (21), Norveç (20), İtalya (14), ABD (10), Fransa (9), Finlandiya, Kanada ve Japonya (7'şer madalya) paylaştılar.

Mayıs ayında yapılan Avrupa Serbest Güreş Şampiyonası'nda Sabahattin Öztürk'le altın madalyaya ulaştık. Şampiyonada Serbest Güreş Milli Takımımız Avrupa İkincisi oldu. Serbest Güreş Şampiyonası'nın ardından gözler yurt içine çevrildi. Türkiye Futbol Ligleri'nin bitimine bir hafta kala sezonun derbi maçında Galatasaray'ı 4-3 yenen Beşiktaş şampiyonluğunu ilan etti (10 Mayıs). Bir gün sonra, Elazığ'da futbol yüzünden çıkan olaylar 17 kişinin yaralanmasına, 50 kişinin de göz altına alınmasına neden oldu.

Temmuz ayı başlarında yapılan Wimbledon Tenis Turnuvası'nda Steffi Graf ve Andre Agassi şampiyon oldular. Temmuz 'un son haftası ise belleklerimizden henüz silinmeyen Barcelona Olimpiyatları'nın açılışına sahne oldu. 25 Temmuz gecesi başla-

SPORLA GURUR DUYDU

belleklerimizde

İspanyalılar Barcelona Olimpiyatları'nın açılışını tam bir Akdenizli kimliğiyle yaptılar. Masmavi bir zeminle kaplanmış Olimpiyat Stadı'nda yapılan her gösteri 4 bin yıllık Akdeniz tarihinden esintiler taşıyordu.

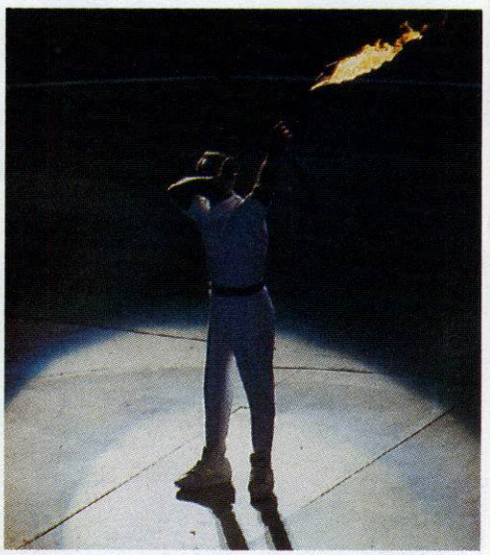

Özürlü sporcu Antonio Rebello tam yetmiş metreden olimpiyat meşalesine nişan aldığında tüm dünyanın kalbi bir an için durdu. Önceden binlerce kez provası yapılan atışta alevli ok stadın meşalesini tutuşturduğunda, Barcelona Olimpiyatları resmen başlıyordu.

İstanbul Festivali'nden de tanıdığımız İspanyol Flamenko sanatçısı Christina Hoyos, doru bir atın sırtında stadyuma girdiğinde, izleyiciler biraz sonra başlayacak müzik ve dans gösterisinin heyecanını yaşamaya başladılar.

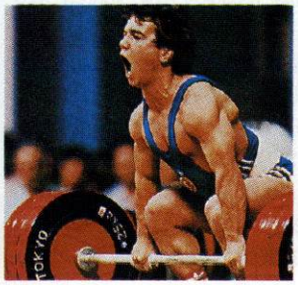

Küçük dev adam Naim Süleymanoğlu'nu seyredenler, "biraz daha nefes alabilse dünyayı kaldırır" demekten kendilerini alamıyorlardı.

Gordon Milne ile başarıdan başarıya koşan Beşiktaş Futbol Takımı 92'nin Türkiye Şampiyonluğu'na bir hafta önceden imza atarken Galatasaray'ı 4-3 mağlup ediyordu.

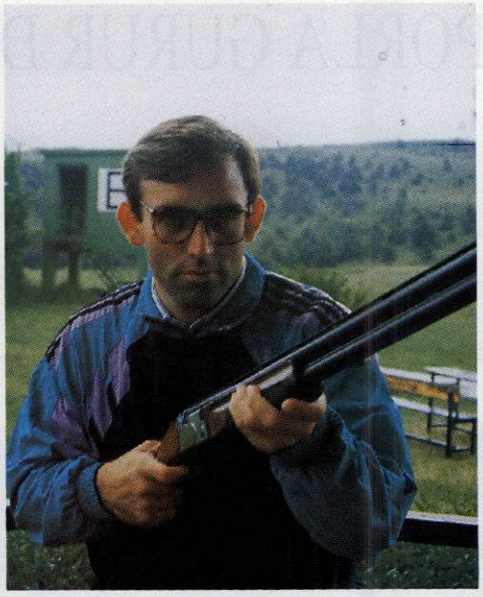

Double Trap'ta takım halinde Avrupa Şampiyonu olduğumuz yarışmalarda Dr. Alp Kızılsu 200'de 177'lik dereceyle dünya rekoru kırdı. Ama Dr. Kızılsu aynı başarıyı Barcelona'da tekrarlayamadı.

Yaşadığı iç savaşta Sırp'ların izlediği etnik arındırma politikası yüzünden Yugoslavya şampiyonadan ihraç edilince yerine Danimarka alındı. Plajdan sahaya çıkan Vikingler son maçlarında futbolun devi Almanya'yı 2-0 mağlup ederek futbolda Avrupa Şampiyonu oldular.

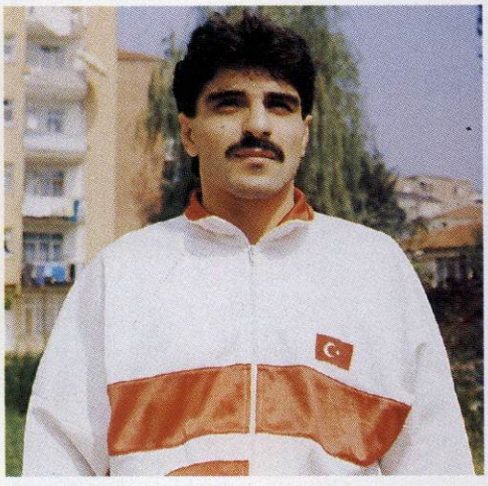

Barcelona Olimpiyatları'nda güreşçimiz Akif Pirim greko-romende altın madalyanın sahibi oldu.

Hakkı Başar, Barcelona Olimpiyatları'nda Türkiye'ye gümüş madalya kazandırdı.

yan 28 spor dalında 256 karşılaşmanın yapıldığı Olimpiyatlar'a 172 ülke katıldı. 11 bin sporcu, 570 altın, 570 gümüş ve 614 bronz madalya için mücadele etti. Oyunlara Fransa 640, ABD 624, Eski SSCB birleşik takımla ve 510 sporcuyla katıldı.

Seul'den sonra Barcelona'da da 4 doping olayının yaşanması, eski SSCB'li sporcuların son kez bir arada yarışmaları ve madalya sıralamasında yine en tepeye oturmaları, yeni cumhuriyetlerin ilk olimpiyat madalyalarını kazanarak dünya sporundaki yerlerini almaları oyunların en kayda değer olaylarıydı.

Türkiye, Olimpiyatlarda, 2 altın, 2 gümüş ve 2 bronz madalya aldı. 1964'den sonra ilk kez yeniden 6 madalya toplayan Türkiye Greko-romen'de 28, güreş dalında ise 24 yıl aradan sonra altın madalya aldı. Greko-romen'de 62 kilo güreşçimiz M. Akif Pirim altın, 90 kilo güreşçimiz Hakkı Başar ile Kenan Şimşek, gümüş madalya, Ali Kayalı ise bronz madalya sahibi oldu. 320 kiloyu kaldıran Naim Süleymanoğlu ise 60 kiloda, ikinci kez Olimpiyat Şampiyonluğunu yakalayarak altın madalya aldı.

Judoda Hülya Şenyurt, aldığı bronz madalya ile Türkiye'ye oyunlar tarihinde bayanlarda ve judoda madalya kazandıran ilk sporcu ünvanına ulaştı.

Yüzmede Uğur Taner ve Derya Büyükuncu, atıcılıkta Alp Kızılsu bekleneni veremezken, yüzmede 12. olan Can Ergenekan ile yelken finn kategorisinde 11. olan Arif Gürdenli, bu dallarda oyunlar tarihinde Türkiye adına en iyi dereceleri elde ettiler.

Oyunlara 2 olimpiyatın ardından yeniden katılan

DİĞERLERİNİN "GELENEĞİ" VAR

BİZ, "GELECEĞİZ"...

Alışılmış dolmakalem görünüşünün geleneksel bir yapısı vardır... Bu gelenekselliği "Klasik" diye adlandırabiliriz...Rotring'de farklı bir yol izlendi...Klasiğin alternatifini sunabilmek için...rotring 600... Geleceğin çizgisi. Rotring 600 Dolmakalem mat krom gövdeli... Butonu çelik veya 18 kırat altın. Tükenmezi ve Trio-Pen serisi ile tam uyum içinde... Rotring 600... "gelecek"

rotring

STATE OF THE ART

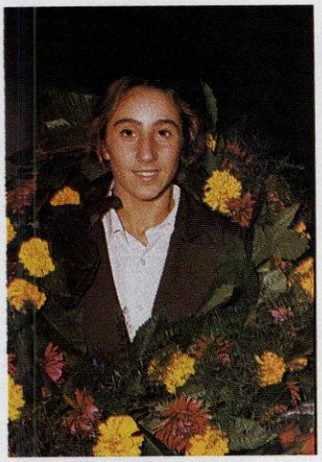

Judocu Hülya Şenyurt Barcelona'da bronz madalya alarak Türkiye'nin olimpiyatlarda, judoda ve bayanlarda madalya alan ilk soprucusu ünvanını kazandı.

Genç Milli takımımız Macaistan, Norveç ve Portekiz'i yenerek Avrupa Şampiyonu oldu.

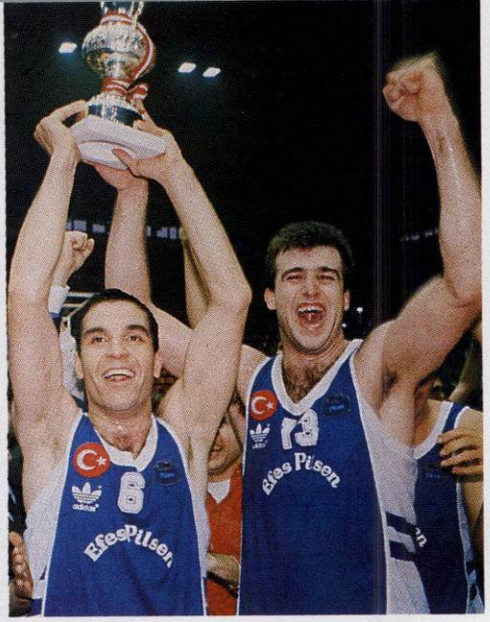

Efes Pilsen, Paşabahçe'yi yenerek basketbolda Türkiye şampiyonu oldu.

Galatasaray, Werder Bremen'le son oynadığı maçta 0-0 berabere kalarak kupa Galipleri Kupası'na veda etti.

Bu yıl Wimbledon'da kortların şampiyonları Andre Agassi ile Steffi Graf'tı. (Solda)

Albertville Kış Olimpiyatları yılın ilk büyük organizasyonuydu. Olimpiyatlarda en çok madalyayı toplayan ülke yine 23 madalya ile BDT oldu.

Küba, 7'si boksta, 14'ü altın olmak üzere 31, tüm dallarda büyük başarı kazanan Çin Halk Cumhuriyeti de 16'sı altın 54 madalya elde etti.

Irk ayrımcılığı yaptığı için uzun bir süre olimpiyatlara katılamayan Güney Afrika 28 yıl aradan sonra Barcelona'da bu özlemini giderdi.

Barcelona'nın yaz sıcağı, olimpiyatlardaki rekor sayısının rekor düzeyde az olmasıyla sonuçlandı. 400 metre engellide ABD'li Kevin Young 46.78 saniyelik derecesi ile atletizmde oyunların ilk rekorunu kırdı. Yine ABD'li atletler 4X100 bayrak yarışında 37.40 saniyelik derece ile olimpiyat ve dünya rekorunu kırdılar. ABD'li atletlerin bir başka rekoru da 4X400 bayrak yarışında oldu. 2.55.74 dk ile ABD'liler bir dünya rekoru daha kırdılar. Barcelona'nın en başarılı ekibi 112 madalya ile, SSCB'li sporcuların son kez ülkelerinin formasını giyerek müsabakalara katıldığı Bağımsız Devletler Topluluğu'ydu. BDT'yi 108 madalya ile ABD ve 82 madalya ile Almanya izledi. Olimpiyatların açılışı gibi kapanışı da muhteşem oldu. Akdeniz tarihini ve mozayiğini temel alan törenler, "1996'da Atlanta'da buluşmak" temennileriyle sona erdi.

Coca Cola'nın sponsorluğunu üstlendiği Barcelona Olimpiyatları için İspanyol hükümeti 1.6 milyar dolar harcadı.

TÜRKİYE'DE 92

■ Beşiktaş Futbolda Türkiye Şampiyonu oldu. 1992-93 liginde ise 48 hafta yenilgi yüzü görmeyen Beşiktaş, 49. haftada Galatasaray'a karşı 3-1 yenilerek ilk yenilgisini aldı.

■ Galatasaray, Werder Bremen'le Ali Sami Yen Stadı'nda yoğun kar yağışı altında oynadığı 3. tur maçında 0-0 berabere kaldı ve Kupa Galipleri Kupası'na veda etti (19 Mart). Galatasaray, Almanya'daki maçı 2-1 kaybetmişti.

■ Efes Pilsen, Paşabahçe'yi yenerek Basketbolda Türkiye Şampiyonu oldu.

■ Genç Milli Futbol takımımız, Avrupa şampiyonasında önce Macaristan'ı 3-0, sonra Norveç'i 2-1, ardından Almanya'da oynadığı maçta Portekiz'i 2-1 yenerek ilk kez Avrupa Şampiyonu oldu (26 Temmuz).

■ Double Trap'ta takım halinde Avrupa Şampiyonu olduk. Dr. Alp Kızılsu Double Trap Şampiyonası'nda 200'de 177 puanla yeni dünya rekorunun sahibi oldu.

■ Şampiyon Kulüplerde, Beşiktaş Göteburg'a, Fenerbahçe, Sigma Olumuc'a yenilerek elendiler. 3. tura çıkan Galatarasaray İtalya'da Roma'ya 3-1 yenildi, İstanbul'da ise 3-2 galip gelmesine rağmen elendi.

■ Galatasaray'ın milli futbolcusu Muhammet Altıntaş, arabasıyla bir kamyona çarptı ve ağır yaralandı. Muhammet'in, iyileştikten sonra futbola devam edip etmeyeceği henüz belli değil.

■ Basketbol Milli takımımız, 12 yıl aradan sonra Avrupa finallerine katılma hakkını kazandı.

■ Milli Futbol takımız, bu yıl yine başarısızdı. Grubunda Polonya'ya 1-0, İngiltere'ye 4-0, Hollanda'ya 3-1 yenilen Millilerimiz tek galibiyetlerini son dört dakikada attıkları gollerle San Marino'ya karşı aldılar: 4-1.

■ Türk Bayan Voleybol Milli Takımı üstüste 15 maçta yenilmeden Avrupa bahar kupasını kazandı.

■ Atlet Fatma Yüksel, Kore'deki Dünya Atletizm Şampiyonası'nda final koşan ilk Türk atlet oldu.

■ Türkiye Binicilik Genç Milli Takımı 24 yıl aradan sonra ülkemize Balkan şampiyonluğu'nu kazandırdı.

■ Sinan Şamil San, Kanada'nın Montreal kentinde yapılan Dünya Gençler Boks Şampiyonası'nda altın madalya kazandı.

■ Rekortmen yüzücümüz Derya Büyükuncu, yılı 1 Avrupa Şampiyonluğu, 6 Balkan birinciliği ile kapattı.

Kredi ya da Halk Leasing...
Karar sizin.

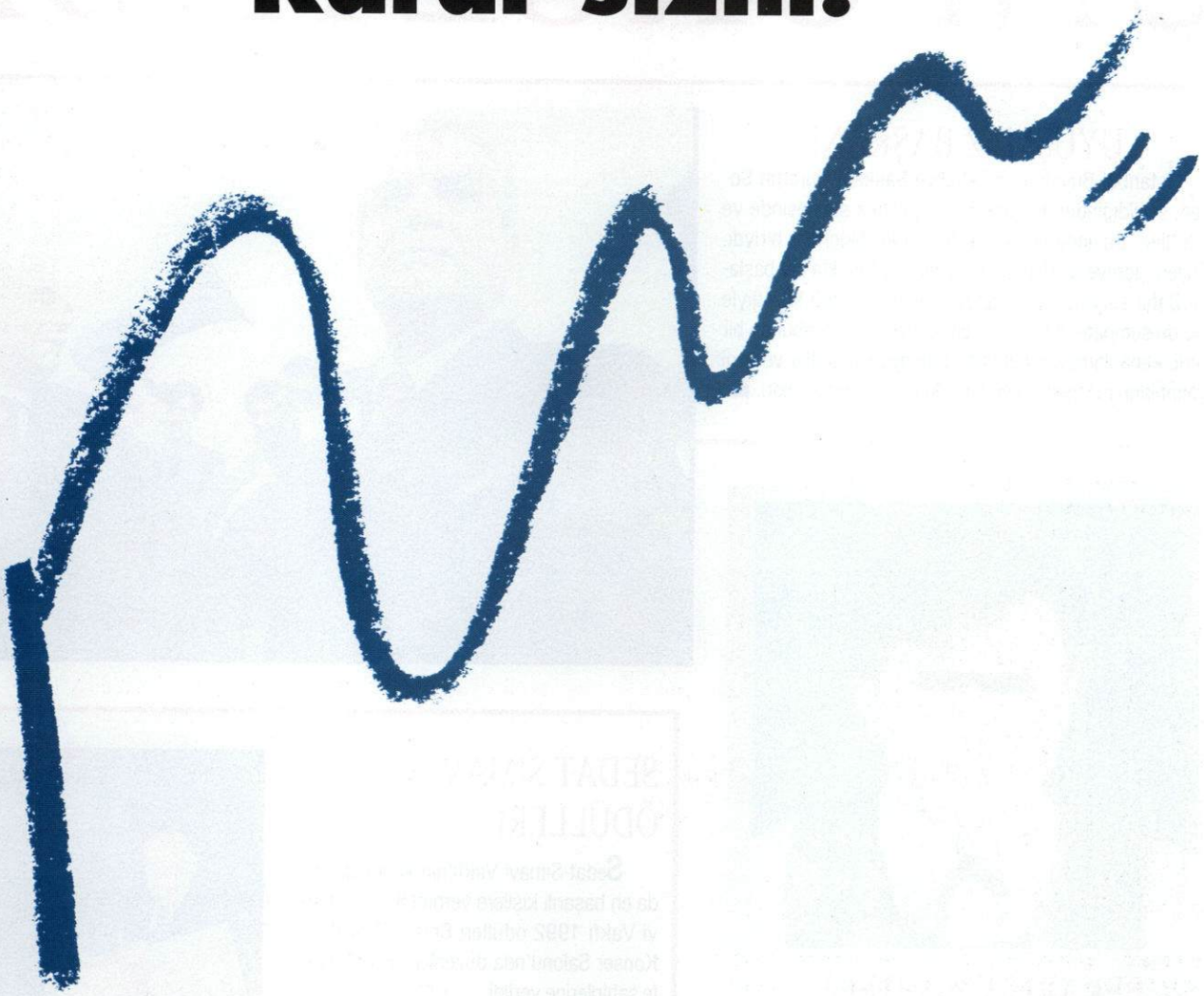

Yeni bir atılımın eşiğindesiniz. Çağını dolduran teknolojiyi ve alışkanlıkları terkederek çağdaş teknolojiye yatırım yapmakta kararlısınız. Ancak yeni bir yatırım, yeni finansman demek. Özkaynaklarınızı tüketmek istemediğiniz için kredi seçeneğini düşünüyorsunuz.

"Borç yiğidin kamçısıdır" demeyin. Halk Leasing'i arayın.

Halk Leasing, uzman kadrosuyla, koşullarınızı ve uzun vadeli projelerinizi değerlendirerek, size en uygun finansal kiralama planını hazırlar. Çağdaş teknolojinin tüm avantajlarını, sizi ağır bir kredi yükü altına sokmadan hizmetinize sunar, vergi avantajları sağlar.

Yeni bir atılıma hazırlanıyorsanız, tereddüt etmeyin. **Halk Leasing** yanınızda.

HALK LEASING

UZAKGÖRÜŞLÜ VE KÂRLI KONTRAT

Halk Finansal Kiralama A.Ş. 19 Mayıs Cad. No: 1 Golden Plaza Kat: 2 80220 Şişli, İstanbul Tel: 230 92 48 - 234 48 79 Fax: 230 46 69

UNFORGETABLE

UYUŞMAZ BAŞKAN!

İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Nurettin Sözen, seçildiğinden bugüne kadar politika sahnesinde ve kentliler arasında en çok tartışılan kişiliklerden biriydi. Sözen, göreve geldiğinde yapılanları yıkmakla işe başladı. Daha sonraki uyuşmaz tutumları ve sinirli kişiliğiyle hiç de sempatik bir izlenim bırakmıyordu. İstanbul'da bir türlü kapatılamayan çukurlar, bitmeyen inşaatlar ve yeni yıkıntıların mezbeleliği yoğun şikayetlere neden oldu..■

BEKARETE KONTROL!

Kütahya'nın Simav ilçesi'nde bekaret kontrolü yapılan 4 öğrenciden 2'si intihara teşebbüs etti. S.A. komaya girdi, H.K. öldü (2 Mayıs). İntihara teşebbüs eden 2 kız öğrenci ile ilgili olarak Simav İmam Hatip Lisesi müdür vekili İzzet Uzun her ne kadar görevden alındıysa da ülkemizde cinsellikle ilgili tabuların bilinmeyen daha nice dramlara yol açtığını tahmin etmek hiç de zor değildi. Bu olaydan tam 1 hafta sonra 16 yaşındaki Ula'lı G.Ö.'nün aynı nedenden intiharı aysbergin yalnızca görünen yüzüydü.....■

SEDAT SİMAVİ VAKFI ÖDÜLLERİ

Sedat Simavi Vakfı'nın kendi alanında en başarılı kişilere verdiği Sedat Simavi Vakfı 1992 ödülleri Cemal Reşit Rey Konser Salonu'nda düzenlenen bir törenle sahiplerine verildi.

Edebiyat; Mehmet Fuat ve Gülten Akın, Sosyal Bilimler; Prof. Dr. Vacit İmamoğlu, Fen Bilimleri; Prof. Dr. Aral Okay ve Prof. Dr. Cihan Saçlıoğlu, Spor; Genç Milli Futbol Takımı ve Akif Pirim, Radyo-Televizyon; Orhan Tuncel ve TRT Kurumu adına Kerim Aydın Erdem, Erol Simavi Özel Ödülü; Naim Süleymanoğlu, Basın Kurumları; Basın Konseyi adına Oktay Ekşi, Görsel Sanatlar; Prof. Hüseyin Gezer, Gazetecilik; Saygı Öztürk.

Öte yandan Uluslararası Simavi Karikatür Yarışması'nın 10. ödülünü ise bu yıl Romen sanatçı Pavel Botezatu aldı. .....■

Pavel Botezatu ödülünü Başbakan Süleyman Demirel'den aldı

KUZEY DENİZİ KARADENİZ'E BAĞLANDI

Almanya'da yüzyılın en büyük inşaat projesi olarak nitelenen Main-Tuna Kanalı'nın son bölümü de tamamlanarak 2 nehir birbirine bağlandı. Amsterdam'dan yola çıkan bir gemi 3 bin 500 kilometrelik nehir yoluyla Karadeniz'e ulaşabilecek. (Haziran).....■

TÜRK MİLLETİ APTAL MI?

Hürriyet gazetesinde yayınlanan söyleşisinde Aziz Nesin, Türk milletinin yüzde 65'inin aptal olduğunu söylüyordu. Aziz Nesin, daha sonra yaptığı bir konuşmada böyle demek istemediğini beiirttiyse de gerek televizyonda gerekse İzmir'deki söyleşilerinde aynı iddiasını tekrarladı.....■

'92

YILDIZI PARLADI

Büyük kentlerdeki SHP'li belediyeler arasında en başarılısı kuşkusuz Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı Murat Karayalçın'dı. Karayalçın'ın yaptığı icraat yalnızca Ankara'da değil, hemen tüm politik ortamlarda konuşuldu. Karayalçın'ın yıldızının parlaması onun daha şimdiden Sosyal Demokrasi'nin gelecekteki lideri olarak görülmesine yol açtı.....■

SINAV SORULARI ÇALINDI

Binlerce çocuğun aylarca gece gündüz hazırlanarak girdiği Anadolu Liseleri sınavları bu yıl soru kitapçığının bir gün önce ele geçirilmesi sonucu iptal edildi. Sınav kitapçığının 20 milyon liraya satıldığı iddiaları üzerine harekete geçen Hürriyet Gazetesi muhabiri Saygı Öztürk kitapçığı sınavdan bir gün önce ele geçirdi.

23 Mayıs'ta sınav yapıldıktan sonra yapılan şok açıklamayla sınavlar iptal edildi. Velilerin isyanına neden olan olay, tüm yurtta da tepkiyle karşılandı. Öfke içindeki veliler Milli Eğitim Bakanı Köksal Toptan'ın istifa etmesini istediler. Olayla ilgili olarak 198 kişinin ifadesi alındıktan sonra müfettişler, sınav sorularının basıldığı kitapçığın güvensiz olduğunu açıkladı. Ardından olaydan sorumlu kişiler görevden uzaklaştırıldı ve 4 Haziran'da yapılan sınavın soruları sıkı güvenlik önlemleri içinde basıldı ve dağıtıldı.....■

"ARABESK" AÇILIŞ

Atatürk Barajı 25 Temmuz'da açıldı. Cumhuriyet tarihinin en büyük yatırımı olan GAP kapsamında yer alan Atatürk Barajı'nı Özal ve Demirel birlikte açtı. Açılışa, emeği geçen hemen tüm yetkililer davet edildi. 300 megawatt gücündeki 2 ünitenin açılışında 2 bin balon uçuruldu, havai fişek gösterileri yapıldı. Açılıştaki aksaklıklar daha sonra basında "arabesk" tartışmalarına yol açtı.....■

YAPAY CİNSEL ARAÇLAR TÜRKİYE'DE

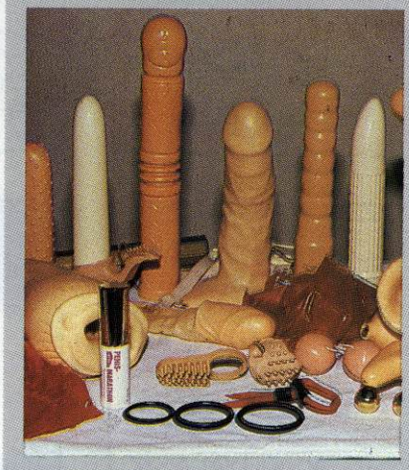

Türkiye'de eğitim programlarında olmayan, tartışılmayan, konuşulmayan hatta her yönüyle tabu olan cinsellik bir sorun olarak çeşitli şekillerde kendini su yüzüne vuruyor. Porno kaset kaçakçılığı olanca hızıyla sürüyor, erotik filmleri oynatan sinemaların önünde kuyruklar oluşuyor, erkek dergileri hatırı sayılır tirajlara ulaşıyor. 92'de Türkiye yapay cinsel haz araçlarıyla tanıştı. Çeşit çeşit prezervatiften sonra vibration'lu penis ve vajinalar rekor düzeyde satışlara ulaştı. En çok satışın yapıldığı yerlerin muhafazakar, hatta militan dinci kesimin yaşadığı yerler olması manidar bir göstergeydi.

Yapay cinsel araçlar satışında İstanbul'da birinciliği Fatih ilçesi alırken, Türkiye düzeyinde Konya ve Urfa listebaşında yer alıyordu.....■

TEMPO

Yaşadığımız çağın temposu

Yayıncı
Sedat SİMAVİ

Genel Müdür
Mehmet Demirel

Yönetim Danışmanı
Prof. Dr. Kurthan Fişek

Müessese Müdürü
Ahmet Erçalık

Yayın Koordinatörü
Kürşat Başar

Yazışleri Müdürü
Lütfü Tınç

Yayın Kurulu
Rifat Ababay, Mürşit Balabanlılar, Ali Bayramoğlu, Yeşim Denizel, Muhittin Sirer

Ankara Temsilcisi
Şefik Kahramankaptan

Yayına Hazırlayanlar
Mürşit Balabanlılar, Oya Ayman Büber

İllüstratör
Birol Bayram

Teknik Yönetim
Oğuz Şenoğuz, Yusuf Akan

Teknik Koordinatör
Suat Yılmaz

Teknik Servis
Yavuz Kırmacı, Tuncel Gökçepınar, Cengiz Çağlar

Reklam Bölüm Başkanı
Murat Sargın

Reklam Koordinatörü
Aysun Bayazıtoğlu

Reklam Müdürü
Sedef İper

Telefon: 550 00 50 (30 Hat)
Fax: 515 67 49

Pazarlama Müdürü
M. Orhan Taşkın

Yönetim Yeri
Hürgüç Gazetecilik A. Ş.
Hürriyet Tesisleri, Güneşli-İstanbul
Telefon: 550 00 81 - 550 00 50 (30 hat)
Telex: 28590 / Fax: 550 34 74

Ankara Temsilciliği
Cinnah Caddesi No: 8, 06690 Kavaklıdere-Ankara
Telefon: 467 14 37- 467 00 20; Telex: 46 302;
Ankara Büro Fax: 427 02 84

Ofset Hazırlık
Hürriyet Gazetecilik ve Matbaacılık A. Ş.

Baskı
Hürriyet Ofset A. Ş. 34625 Sefaköy-İstanbul
Tel: 1-541 58 58

Dağıtım
Birleşik Basın Dağıtım A. Ş.

©1993-HÜRGÜÇ GAZETECİLİK A.Ş.
TEMPO'da yayınlanan yazı, resim ve fotoğrafların her hakkı mahfuzdur, izin alınmadan, kaynak gösterilerek de olsa iktibas edilemez.

Birol Bayram

Finans Dünyasında Yeni Hizmet Kültürü Yaygınlaşıyor

Nisan 1992 Şişli Merkez...
Ağustos 1992 Bakırköy...
Ekim 1992 Kadıköy...
Aralık 1992 Bursa...
Ve şimdi de Ankara...
Dünya Kalitesinde Finansal Hizmet ağımız genişliyor.
Türkiye, **BankEkspres**'in Yeni Hizmet Kültürüyle tanışıyor.
BankEkspres hizmet anlayışında "banko" yok. Her müşteri, kalite yönetmeni tarafından kapıda karşılanıyor, tüm işlemleri bir müşteri temsilcisiyle yüzyüze, masa başında çözülüyor.
Mevduat, Döviz, Kredi, Yatırım Bankacılığı... Gereksinim duyduğunuz tüm finansal hizmetler **BankEkspres** şubelerinde, Dünya Kalitesinde!
BankEkspres'i arayın, siz de Yeni Hizmet Kültürümüzle tanışın.

BANKEKSPRES

Genel Müdürlük Telefon: 288 38 38 Faks: 288 38 67
Merkez Şube Telefon: 224 66 66 Faks: 224 16 50
Bakırköy Şubesi Telefon: 543 66 66 Faks: 543 84 66
Kadıköy Şubesi Telefon: 348 66 66 Faks: 414 05 66
Bursa Şubesi Telefon: 20 38 38 Faks: 20 56 89
Ankara Şubesi Telefon: 418 79 79 Faks: 418 22 62

PERSPEKTİF

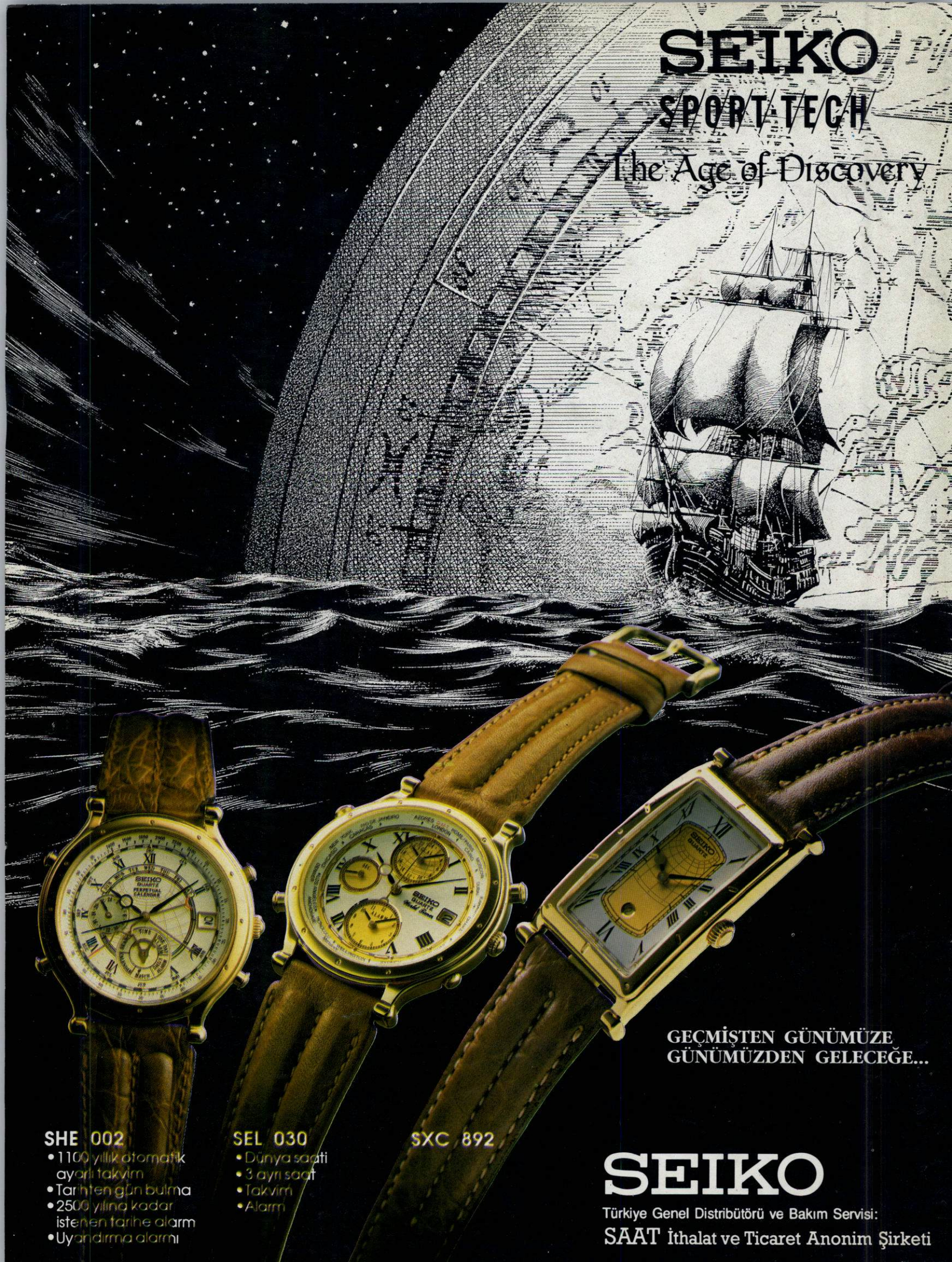
SEIKO
SPORT-TECH
The Age of Discovery
GEÇMİŞTEN GÜNÜMÜZE
GÜNÜMÜZDEN GELECEĞE...
SHE 002
• 1100 yıllık otomatik ayarlı takvim
• Tarihten gün bulma
• 2500 yılına kadar istenen tarihe alarm
• Uyandırma alarmı
SEL 030
• Dünya saati
• 3 ayrı saat
• Takvim
• Alarm
SXC 892
SEIKO
Türkiye Genel Distribütörü ve Bakım Servisi:
SAAT İthalat ve Ticaret Anonim Şirketi